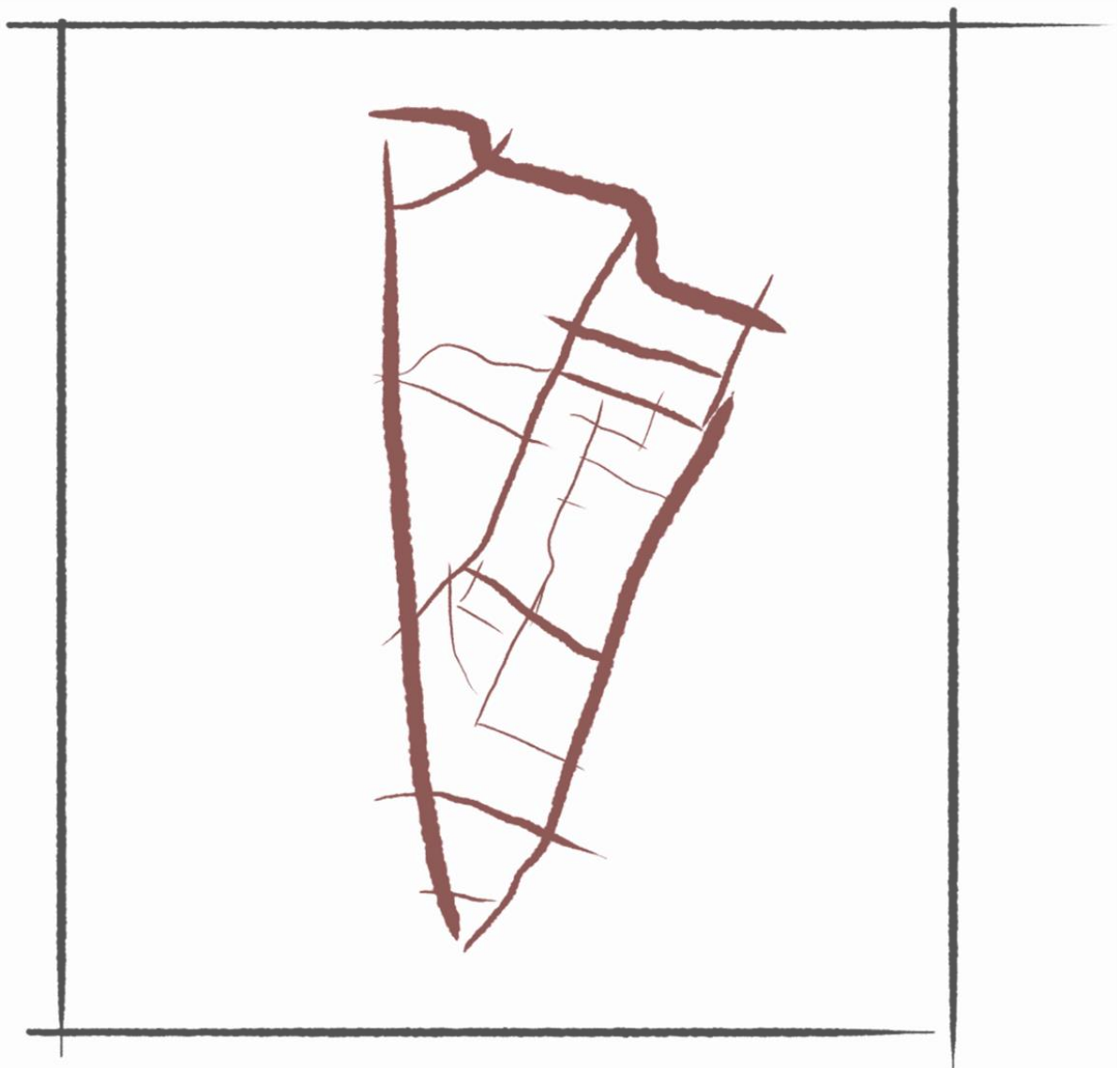

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΑΝΑΒΙΩΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΑΣΤΙΚΟ ΠΡΑΣΙΝΟ
ΑΝΑΖΩΟΓΟΝΗΣΗ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ
«ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ»

ΕΚΠΟΝΗΣΗ: ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΝΔΡΙΟΠΟΥΛΟΥ (ΑΜ: 16917)

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΕΡΡΑΟΣ

ΑΘΗΝΑ, ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2022

**ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ**

**ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΑΝΑΒΙΩΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΑΣΤΙΚΟ ΠΡΑΣΙΝΟ
ΑΝΑΖΩΟΓΟΝΗΣΗ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ
«ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ»**

**REVIVING URBAN GREEN
REVITALIZATION OF THE METROPOLITAN PARK
ANTONIS TRITSIS**

**ΕΚΠΟΝΗΣΗ: ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΝΔΡΙΟΠΟΥΛΟΥ
ΑΜ: ar16917**

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΕΡΡΑΟΣ

**ΕΓΚΡΙΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΕΝΤΑΜΕΛΗ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΝ
16^Η ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2022:**

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΕΡΡΑΟΣ (ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ)

ΜΑΡΙΑ ΜΑΡΛΑΝΤΗ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΚΟΥΤΡΟΛΙΚΟΥ

ΝΙΝΑ ΠΑΠΠΑ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΔΗΜΑΣ

ΑΘΗΝΑ, ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2022

«Φύσις εξαρκεί πάντα πάσιν»

(Η επίδραση που μπορεί να έχει το περιβάλλον στην ανθρώπινη υγεία)

Ιπποκράτης

«Μήτηρ πάντων γαία και κοινή τροφός»

(Η γη είναι μητέρα και κοινή τροφός όλων)

Μένανδρος

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η παρούσα Διπλωματική Εργασία εκπονήθηκε στο πλαίσιο των σπουδών μου εις την Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου για την απόκτηση του Διπλώματος μου ως Αρχιτέκτων Μηχανικός.

Με την ολοκλήρωση της παρούσας εργασίας θέλω να ευχαριστήσω από καρδιάς των επιβλέποντα καθηγητή μου Κύριον Κωνσταντίνο Σερράο για την αμέριστη συμπαράσταση, εμπύχωση και καθοδήγηση, καθ' όλη τη διάρκεια εκπόνησης της Διπλωματικής μου εργασίας, καθώς και την Κυρία Βασιλική Χαραλαμπίδου για την αγαστή συνεργασία της.

Ένα εξίσου μεγάλο ευχαριστώ οφείλω σε όλη την ακαδημαϊκή κοινότητα στις Καθηγήτριες και τους Καθηγητές μου που με μύησαν στην γνώση και στο υπέροχο αέναο ταξίδι της εξερεύνησης. Που άνοιξαν περαιτέρω τους ορίζοντές μου και μου έδωσαν δύναμη για ζωή. Που ήταν και είναι εκεί ακούραστοι, εμπυχώνουν όλους τους φοιτητές και τις φοιτήτριες που φοιτούν στη Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, μεταλαμπαδεύουν πλούτο από γνώσεις και λύνουν οιαδήποτε απορία υπάρξει. Μεγάλο ευχαριστώ οφείλω σε όλο το Διοικητικό Προσωπικό του Πολυτεχνείου που με αγκάλιασε και με βοήθησε να ολοκληρώσω και αυτόν τον κύκλο μου παρόλο τις αντίξοες συνθήκες που υπάρχουν. Και φυσικά στις συμφοιτήτριες και συμφοιτητές μου.

Θέλω να εκφράσω την τεράστια ευγνωμοσύνη μου στον Όμιλο και στην Εταιρεία που εργάζομαι και στους ανθρώπους που βρίσκονται κοντά μου και με στηρίζουν στον καθημερινό μου αγώνα.

Να ευχαριστήσω ατελείωτα και μέσα από τα βάθη της καρδιάς μου:

Τον Πατέρα μου και την Μητέρα μου.

Τον σύζυγό μου για την επιμονή του, την τελειομανία του και την αγάπη και πίστη του σε μένα, κριτήρια που με οδήγησαν να θέσω υψηλούς στόχους και να τους επιτύχω.

Το γιό μου Δημήτριο και την κόρη μου Ιφιγένεια για την κατανόηση που έδειξαν τις μεγάλες περιόδους μελέτης μου. Ας μου επιτρέψουν να τους μνήσω στο ταξίδι της γνώσης συμβουλευόντας τους πως ότι και να συμβεί στη ζωή «Η ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗ». Χρειάζονται οι στόχοι και με οδηγό την πίστη κάνουμε το καλύτερο δυνατό. Αυτή είναι η ουσία της ζωής.

Τον Μέντορά μου Σπυρίδων Σερέτη που πιστεύοντας σε μένα και τις δυνατότητές μου, με καθοδήγησε σωστά ανοίγοντας μου το μονοπάτι της γνώσης.

Τον Πνευματικό μου Πατέρα Αντώνιο, Πνευματικό μου οδηγό και Κατηχητή μου, που προσεύχεται για μένα και με ευλογεί.

Τη φίλη μου Κωνσταντίνα που είναι πάντα εδώ, με την αμέριστη αγάπη και υπομονή της, με εμπυχώνει, μου συμπαραστέκεται, ανοίγει τους διάλους επικοινωνίας και λειτουργεί ως γέφυρα ένωσης μου με την υπέρτατη δύναμη του φωτός και ασπίδα μου απέναντι στη δύναμη του σκότους.

Τη θεία Αλεξάνδρα και το θείο Νίκο για την αμέριστη κατανόηση, υπομονή και αγάπη της όλα αυτά τα χρόνια που είναι κοντά μας.

Θα χρειαζόταν ένα ακόμα έγγραφο μήκους όσο και η Διπλωματική μου για να ευχαριστήσω όλους όσους με βοήθησαν. Τους ευχαριστώ.

Εικόνα 1: Δομημένο Περιβάλλον και Αστικό Πράσινο

Πηγή: Προσωπικός Σχεδιασμός

Η ζωή είναι ένα υπέροχο δώρο. Όλοι οφείλουμε να σεβόμαστε το Περιβάλλον, τον Συνάνθρωπο και την Πορεία της Ζωής.

100 Μέτρα: Διαθέσιμο στο

https://www.youtube.com/watch?v=NgASkzAV6iU&ab_channel=SevenFilmsGreece,

[Πρόσβαση 20 Μαρτίου 2021]

ΑΝΑΒΙΩΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΑΣΤΙΚΟ ΠΡΑΣΙΝΟ
ΑΝΑΖΩΟΓΟΝΗΣΗ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ
«ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ»

Table of Contents

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	10
ABSTRACT	11
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ – ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	13
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ.....	13
ΔΟΜΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΦΥΣΙΚΟΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	16
1.1. Εισαγωγή.....	16
1.2. Δομημένος Χώρος και Φυσικό Περιβάλλον	16
1.3. Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος Νομοθετική και Νομολογιακή Επιταγή.....	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΑΣΤΙΚΟ ΠΡΑΣΙΝΟ.....	18
2.1. Εισαγωγή.....	18
2.2. Ο Ρόλος του Αστικού Πράσινου	19
2.3. Οικολογικά, Κοινωνικά και Οικονομικά Οφέλη του Αστικού Πράσινου.....	20
2.4. Κατηγοριοποίηση Αστικού Πράσινου.....	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Μητροπολιτικό Πάρκο «Αντώνης Τρίτσης».....	23
3.1. Εισαγωγή.....	23
3.2. Γενικά Στοιχεία	23
3.3. Ιστορική Αναδρομή.....	27
3.4. Θεσμικό Καθεστώς.....	32
3.5. Φορέας Διαχείρισης.....	34
3.6. Πολεοδομική Ανάλυση	35
3.6.1. Εισαγωγή	35
3.6.2. Πολεοδομική Ανάλυση _ Χώροι Πρασίνου Αττικής	38
3.6.3. Πολεοδομική Ανάλυση _ Κυκλοφορία-Πρόσβαση.....	39
3.6.4. Πολεοδομική Ανάλυση _ Χρήσεις Γης.....	40
3.6.5. Πολεοδομική Ανάλυση _ Αριθμός Ορόφων	41
3.6.6. Πολεοδομική Ανάλυση _ Ιδιοκτησιακό Καθεστώς Κτιρίων.....	42
3.6.7. Πολεοδομική Ανάλυση _ Τύποι Κτιρίων	43
3.6.8. Πολεοδομική Ανάλυση _ Φύλλο και Υψηλότητα Κατοίκων	44
3.6.9. Πολεοδομική Ανάλυση _ Ηλικία Κατοίκων	45

3.6.10.	Πολεοδομική Ανάλυση _ Οικογενειακή Κατάσταση.....	46
3.6.11.	Πολεοδομική Ανάλυση _ Τομέας Απασχόλησης.....	47
3.6.12.	Πολεοδομική Ανάλυση _ Κύρια Ασχολία.....	48
3.6.13.	Πολεοδομική Ανάλυση _ Μέγεθος Νοικοκυριού	49
3.6.14.	Πολεοδομική Ανάλυση _ Επίπεδο Εκπαίδευσης	50
3.7.	Ανάλυση του Πάρκου.....	51
3.7.1.	Εισαγωγή.....	51
3.7.2.	Ανάλυση του Πάρκου _ Φυσικό Περιβάλλον και Υποδομές.....	52
3.7.3.	Ανάλυση του Πάρκου _ Τοπόσημα.....	53
3.8.	Ανάλυση SWOT.....	54
3.9.	Έρευνες – Μελέτες – Σχεδιασμοί - Άρθρα.....	55
3.9.1	Εισαγωγή.....	56
3.9.2	Προβλεπόμενοι Σχεδιασμοί.....	59
3.9.3	Άρθρα	62
3.10.	Η κατάσταση σήμερα	63
3.11.	Διαπιστώσεις - Ανάγκες Ανασχεδιασμού.....	65
3.12.	Πολιτική Επανάσχεδιασμού	68
3.13.	Προτάσεις Επανάσχεδιασμού και Αναζωογόνησης	71
3.14.	Πρόταση Αρχιτεκτονικής Σύνθεσης - Master Plan	82
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ - ΠΡΟΤΑΣΗ		87
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....		89

Κατάλογος Εικόνων

Εικόνα 1	Εικόνα 1: Δομημένο Περιβάλλον και Αστικό Πράσινο	5
Εικόνα 2	Μητροπολιτικό Πάρκο «Αντώνης Τρίτσης»	11
Εικόνα 3	Μητροπολιτικό Πάρκο Περιβαλλοντικών και Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων και Ανάπτυξης Κοινωνικής Οικονομίας «Αντώνης Τρίτσης	16
Εικόνα 4	Αστικό Πράσινο	21
Εικόνα 5	Το κτήμα του Επταλόφου με το παλατάκι και τα σπίτια των κηπουρών, λιθογραφία από λεύκωμα του Μαρίνου Βρετού, 1861	28
Εικόνα 6	Ο Πύργος της Βασιλίσσης Ίλιον Αττικής	28
Εικόνα 7	Οργανόγραμμα Διοικητικού Συμβουλίου	33
Εικόνα 8	Χλωρίδα – Πανίδα – Υγρό Στοιχείο – Κτιριακές Υποδομές	50
Εικόνα 9	ΑΡΘΡΑ	61
Εικόνα 10	Υφιστάμενη Κατάσταση	63

Εικόνα		86-
11	Μητροπολιτικό Πάρκο «Αντώνης Τρίτσης» - Πανοραμική θέα	87

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας		
1	Ανάλυση SWOT	53
Πίνακας		
2	ΡΣΑ - Προβλεπόμενοι Σχεδιασμοί Βαθμός Υλοποίησης	59
Πίνακας		
3	Δήμοι Ιλίου και Αγ. Αναργύρων Καματερού/ Φορέας Διαχείρισης - Προβλεπόμενοι Σχεδιασμοί Βαθμός Υλοποίησης	60

Κατάλογος Χαρτών

	Ευρύτερη Περιοχή, Ζώνη Άμεσης Επιρροής και Περιοχή Επέμβασης	
Χάρτης 1	Προτεινόμενου Ειδικού Χωρικού Σχεδίου	23
Χάρτης 2	Διοικητικά Όρια Δήμων και Όρια Πάρκου	25
Χάρτης 3	Ένταξη στον Αστικό Ιστό/Χλωρίδα και Πανίδα/ Υγρό Στοιχείο/Πρόσβαση	25
Χάρτης 4	Τοπογραφικό Διάγραμμα του κτήματος της Επταλόφου	29
Χάρτης 5	Χάρτης Παραχώρησης του Δημόσιου Κτήματος στον Οργανισμό Αθήνας	30
Χάρτης 6	ΟΡΣΑ, «Πάρκο Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης	31
Χάρτης 7	Χάρτης Πρασίνου Λεκανοπεδίου Αττικής	37
Χάρτης 8	Χάρτης Κυκλοφορίας	38
Χάρτης 9	Χάρτης Συγκοινωνιών	38
Χάρτης		
10	Χάρτης Πρόσβασης με ΜΜΜ	38
Χάρτης		
11	Χάρτης Χρήσεων Γης Δήμων Ιλίου και Αγ. Αναργύρων Καματερού	39
Χάρτης		
12	Χάρτες Πλήθους Ορόφων Κτιρίων Δήμων Ιλίου και Αγ. Αναργύρων	40
Χάρτης		
13	Χάρτες Ιδιοκτησιακού Καθεστώτος Κτιρίων	41
Χάρτης		
14	Χάρτες Τύπων Κτιρίων	42
Χάρτης		
15	Χάρτες Φύλο και Υπηκοότητα Κατοίκων	43
Χάρτης		
16	Χάρτες Ηλικία Κατοίκων	44
Χάρτης		
17	Χάρτες Οικογενειακή Κατάσταση	45
Χάρτης		
18	Χάρτες Τομέας Απασχόλησης	46
Χάρτης		
19	Χάρτες Κύρια Ασχολία	47
Χάρτης		
20	Χάρτες Μέγεθος Νοικοκυριού	48

Χάρτης 21	Χάρτες Επίπεδο Εκπαίδευσης	49
Χάρτης 22	Χάρτες Φυσικό Περιβάλλον και Υποδομές	51
Χάρτης 23	Χάρτης Τοπόσημα	52
Χάρτης 24	Ειδικό Χωρικό Σχέδιο Πάρκου Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης «Αντώνης Τρίτσης»	57
Χάρτης 25	ΡΣΑ 1983	58
Χάρτης 26	ΡΣΑ 2011	58
Χάρτης 27	ΕΧΣ Πάρκου Αντώνη Τρίτση	58
Χάρτης 28	Υφιστάμενη Κατάσταση	62

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο 20^{ος} αιώνας για την Ελλάδα και ειδικότερα για την Αθήνα παρουσιάζεται ανεξίτηλα στο ίχνος της πόλης. Δύο παγκόσμιοι πόλεμοι, ένας εμφύλιος, η μικρασιατική καταστροφή ήταν γεγονότα που λειτούργησαν ως μοχλοί γρήγορης ανάπτυξης και εξάπλωσης της πόλης προκειμένου να καλυφθούν γρήγορα και αποτελεσματικά οι ανάγκες στέγασης του πληθυσμού στιγματίζοντας την πολεοδομία της πόλης των Αθηνών. Η αυθαίρετη δόμηση και η έλλειψη πολεοδομικού σχεδιασμού οδήγησε σε συρρίκνωση ή ακόμα και σε εξαφάνιση των ελεύθερων χώρων. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο συνέβαλε και η μοντερνιστική αρχιτεκτονική, η οποία αντιλαμβανόταν την πόλη ως μηχανή και βοηθούσε στη δημιουργία αποξενωτικών χώρων υπό τη δυναμική του ορθολογικού πολεοδομικού σχεδιασμού της πόλης.

Στη σύγχρονη εποχή του 21^{ου} αιώνα οι πόλεις αποτελούν πόλεις - περιφέρειες οι οποίες έχουν έκταση πολλών χιλιομέτρων και περιλαμβάνουν μικρότερα αστικά κέντρα και οικισμούς. Είναι δεδομένο ότι συνθέτουν πυρήνες μεγάλων μητροπολιτικών περιοχών δηλαδή γεωγραφικών ζωνών συγκέντρωσης πληθυσμού και δραστηριοτήτων που επεκτείνονται και αναπτύσσονται πάνω σε πλέγματα λειτουργικών, κοινωνικών και οικονομικών δικτύων, λίγο πολύ ανεξάρτητα από τα τεχνικά ζητήματα και διοικητικά όρια. Η αναζήτηση της αστικής βιωσιμότητας επαναπροσδιορίζει όλα τα αστικά ζητήματα εντός ενός νέου εννοιολογικού πλαισίου με στόχο την βιώσιμη ανάπτυξη και γνώμονα την αρμονική σχέση πόλης και φύσης.

Στον 21^ο αιώνα η ποιότητα του περιβάλλοντος και της ζωής στις πόλεις έχει αναχθεί σε προτεραιότητα. Οι χώροι πρασίνου αναγνωρίζονται ως κυρίαρχοι και λειτουργούν ως ζωτικό στοιχείο για την διατήρηση και βελτίωση του φυσικού περιβάλλοντος, ενώ ταυτόχρονα συντελούν θετικά στην ψυχική και σωματική υγεία των κατοίκων. Υπό το πρόταγμα της Βιώσιμης Ανάπτυξης ο εκσυγχρονισμένος Πολεοδομικός Σχεδιασμός δίδει έμφαση στα Μητροπολιτικά Πάρκα αναδεικνύοντας τα σε εργαλεία βιώσιμης ανάπτυξης.

Το Μητροπολιτικό Πάρκο Περιβαλλοντικών και Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων και Ανάπτυξης Κοινωνικής Οικονομίας «Αντώνης Τρίτσης» συνιστά τον μεγαλύτερο πνεύμονα πρασίνου στον αστικό ιστό της Αθήνας και έναν από τους μεγαλύτερους στα Βαλκάνια. Σύμφωνα με το θεσμικό του πλαίσιο διέπεται από τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης και μπορεί να συμβάλει στην περιβαλλοντική, κοινωνική και

οικονομική βιωσιμότητα του αστικού χώρου. Αποτελεί δε μία μοναδική όαση πρασίνου στην Δυτική Αττική. Ο επανασχεδιασμός του είναι μία πρόκληση για κάθε Αρχιτέκτονα, καθώς θα προσφέρει θετική έκβαση στο αστικό τοπίο και στην ποιότητα ζωής όλων των πολιτών της «μειονεκτικής γειτονιάς» του Λεκανοπεδίου. Ενώ με ένα μελλοντικό ευρύτερο μητροπολιτικό επανασχεδιασμό θα μπορούσε να δημιουργηθεί ένα σύμπλεγμα πρασίνου συνδυάζοντας το πράσινο της ευρύτερης περιοχής με το πάρκο ως πράσινο αντιδραστήρα αυτού του συμπλέγματος, προσδίδοντας στην πυκνοδομημένη Αθήνα ένα πολύτιμο και αναντικατάστατο πόρο με υπερτοπική σημασία φυσικού και πολιτισμικού κάλλους για ολόκληρη τη δυτική Αττική.

Λέξεις Κλειδιά: Αστικό Πράσινο, Αστική Βιώσιμη Ανάπτυξη, Μητροπολιτικό Πάρκο «Αντώνης Τρίτσης», Νομοθετικό Πλαίσιο, Πολεοδομική Ανάλυση, Υφιστάμενη Κατάσταση Μητροπολιτικού Πάρκου, Πρόταση Επανασχεδιασμού.

ABSTRACT

The 20th century for Greece and especially for Athens is indelibly captured in the vestiges of the city. Two world wars, a civil war, the Asia Minor disaster of 1922 were events that acted as levers of rapid development and expansion of the city in order to quickly and effectively meet the housing needs of the population stigmatizing the urban planning of the city of Athens. Arbitrary construction and lack of urban planning led to the shrinkage or even disappearance of free spaces. In this context, modern architecture, which perceived the city as a machine and helped to create alienating spaces under the dynamics of the rational urban planning of the city, played a major role as well.

In the modern era of the 21st century, cities are districts-regions covering areas of many kilometers and including smaller urban centers and settlements. It is a given fact that they constitute the core of large metropolitan areas, namely geographical areas of population concentration and activities that extend and develop based on grids of functional, social and economic networks, more or less independent as regards technical issues and administrative boundaries. The search for urban sustainability redefines all urban issues within a new conceptual framework aimed at sustainable growth and guided by the pursue of a harmonious relationship between city and nature.

In the 21st century, the quality of the environment and life in cities is a great priority. Green spaces are recognized as dominant and function as a vital element for the preservation and improvement of the natural environment, while at the same time contributing positively to the residents' mental and physical health. Under the project of Sustainable Development, the modernized Urban Planning emphasizes on Metropolitan Parks, highlighting them as tools of sustainable development.

The Metropolitan Park of Environmental and Educational Activities and Development of Social Economy "Antonis Tritsis" constitutes the largest green lung in the urban fabric of Athens and one of the largest ones in the Balkans. According to its legislation framework, it is governed by the principles of sustainable growth and can contribute to the environmental, social and economic sustainability of urban space. It constitutes a unique oasis of greenery all around Western Attica. Its redesign would challenge every Architect, as it will provide a positive outcome regarding the urban landscape and the quality of life of all the citizens of the "disadvantaged neighbourhood" of the Basin. While with a future wider redesign, a green complex could be created by combining the green of the wider area with the park as a green reactor of this complex, offering densely populated Athens a valuable and irreplaceable resource with supra-local natural and cultural significance for the whole western Attica.

Keywords: Urban Green, Urban Sustainable Development, Metropolitan Park "Antonis Tritsis", Legislative Framework, Urban Analysis, Metropolitan Park Existing Status, Redesign Proposal.

Εικόνα 2: Μητροπολιτικό Πάρκο «Αντώνης Τρίτσης»
Πηγή: Αρχείο Φωτογραφιών

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ – ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μέσω της παρούσας Διπλωματικής Εργασίας επιχειρείται η αναζωογόνηση του Μητροπολιτικού Πάρκου Περιβαλλοντικών και Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων και Ανάπτυξης Κοινωνικής Οικονομίας «Αντώνης Τρίτσης». Η εργασία έχει ως αντικείμενο της τον επανασχεδιασμό του Πάρκου και την αναβάθμισή του σε ένα θεματικό πάρκο που θα προσφέρει ποιότητα ζωής και θα ικανοποιήσει τους πολίτες που το επισκέπτονται μετά τα τόσα έτη εγκατάλειψής του, τα οποία είχαν ως αποτέλεσμα την υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος, τον βανδαλισμό εγκαταστάσεων και κτισμάτων και τη γενικότερη απαξίωση ενός χώρου με μοναδική φυσική και πολιτιστική αξία, ενός μοναδικού οικοσυστήματος με φυσικό υγροτοπικό περιβάλλον που φιλοξενεί 170 είδη πουλιών σε απόσταση μικρότερη των 7 χιλιομέτρων από την Ομόνοια.

Ο στόχος δε της παρούσας Διπλωματικής Εργασίας είναι μέσω του επανασχεδιασμού του Μητροπολιτικού Πάρκου «Αντώνη Τρίτση» να αναδειχθεί η μοναδικότητά του ως στοιχείο ευρωπαϊκής περιβαλλοντικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και ως μοναδικού οικοσυστήματος πανίδας και χλωρίδας εντός της Αττικής. Ενώ περαιτέρω θα μπορούσε αυτή η προμελέτη της ολοκληρωμένης αξιοποίησης του να αποτελέσει τη βάση για τη δημιουργία ενός ολόκληρου συμπλέγματος πρασίνου συνδυάζοντας το πράσινο που υπάρχει στην περιοχή, ακόμα και αν αυτό αποτελεί μικρές νησίδες, τοποθετώντας ως κόμβο του το ίδιο το Πάρκο.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Για να επιτευχθεί ο στόχος της παρούσας Διπλωματικής Εργασίας πραγματοποιήθηκε ενδελεχής μελέτη πηγών ελληνικής και ξένης βιβλιογραφίας, θεσμικών κειμένων, διαδικτυακών πυλών, άρθρων και ερευνητικών εργασιών. Ενώ για την διαπίστωση των θεμάτων που έχει το Πάρκο χρειάστηκε να γίνει επιτόπια επίσκεψη και αυτοψία αρκετές φορές, ώστε να είναι δυνατή η κάλυψη της έκτασής του εις ολόκληρον. Έτσι επιτεύχθηκε ιδία κρίση επί των θεμάτων, τοποθέτηση και προτάσεις.

ΔΟΜΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η παρούσα εργασία Διπλωματικής διαιρείται σε τέσσερα κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται η προσέγγιση του εννοιολογικού πλαισίου που αφορά την αρμονική σχέση πόλης και φύσης και οδηγεί μέσω του χωρικού σχεδιασμού στη βιώσιμη ανάπτυξη. Διερευνώνται περαιτέρω «οι δίδυμες δραστηριότητες» που αποτελούν τη

διαχείριση των χρήσεων που ανταγωνίζονται στο χώρο και τη διαμόρφωση των τόπων που χρήζουν και αξίζουν τη δική τους ταυτότητα. Ενώ παρατίθεται και ένας από τους βασικότερους στόχους του πολεοδομικού σχεδιασμού που είναι η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.

Στο δεύτερο κεφάλαιο μελετάται η έννοια του αστικού πράσινου, ο ρόλος που διαδραματίζει στην οργάνωση, τη λειτουργία και την εξέλιξη της πόλης. Ενώ επιπρόσθετα διερευνώνται και παρατίθεται τα οικολογικά, κοινωνικά και οικονομικά οφέλη του. Περαιτέρω επιχειρείται η κατηγοριοποίηση του αστικού πρασίνου.

Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζεται εις ολόκληρον η προμελέτη του Μητροπολιτικού Πάρκου «Αντώνη Τρίτση», μετά των γενικών χαρακτηριστικών στοιχείων του, της ιστορικής του αναδρομής, του θεσμικού καθεστώτος, του φορέα διαχείρισης του και της πολεοδομικής αναλύσεως του. Περαιτέρω παρατίθεται η ανάλυση του Πάρκου τόσο σε φυσικό περιβάλλον όσο και σε υποδομές. Ενώ καταγράφονται και τα τοπία εντός αυτού και στην ευρύτερη περιοχή που γειτνιάζει.

Στη συνέχεια γίνεται μελέτη των δυνατών και αδύναμων σημείων που έχει το Μητροπολιτικό Πάρκο, των απειλών και των ευκαιριών που ως μεταβλητές του εξωτερικού περιβάλλοντος του το επηρεάζουν και καταγράφεται σχετική ανάλυση SWOT, η οποία και κατατίθεται εντός της παρούσας Διπλωματικής Εργασίας. Εμβαθύνοντας περαιτέρω τη μελέτη στους προβλεπόμενους σχεδιασμούς κρατικού θεσμικού πλαισίου και οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και του φορέα διαχείρισης επιχειρήθηκε καταγραφή των μέχρι τώρα σχετικών πεπραγμένων δια την εύρυθμη λειτουργία του και ο βαθμός υλοποίησής τους. Ενώ περαιτέρω παρετέθη η υφιστάμενη κατάσταση και οι διαπιστώσεις και ανάγκες ανασχεδιασμού. Οι προτεινόμενες λειτουργίες επανασχεδιασμού διαιρέθηκαν σε οχτώ ζώνες αναδεικνύοντας με αυτό τον τρόπο τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του Μητροπολιτικού Πάρκου «Αντώνη Τρίτση» και επενδύοντας στην προστασία του και την ανάδειξή του ως μοναδικού θησαυρού περιβάλλοντος και πολιτιστικής κληρονομιάς. Η πρόταση της αρχιτεκτονικής σύνθεσης και οι εις βάθος σχεδιαστικές προσεγγίσεις - προτάσεις ολοκληρώθηκαν για τις επιλεχθέν ζώνες 1 (νότιο τμήμα, οδός Μπίμπιζα), 3 (κανάλι) και 4 (ανατολικό τμήμα-Λ. Δημοκρατίας. Εις στο τέταρτο κεφάλαιο παρετέθη συμπέρασμα και πρόταση.

Εικόνα 3: Μητροπολιτικό Πάρκο Περιβαλλοντικών και Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων και Ανάπτυξης Κοινωνικής Οικονομίας «Αντώνης Τρίτσης

Πηγή: <https://greenagenda.gr/%CF%80%CE%AC%CF%81%CE%BA%CE%BF-a-%CF%84%CF%81%CE%AF%CF%84%CF%83%CE%B7-%CF%80%CF%81%CE%AC%CF%83%CE%B9%CE%BD%CE%BF-%CF%86%CF%89%CF%82-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CF%80%CE%BB%CE%B1%CF%83%CE%B7/>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΦΥΣΙΚΟΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

1.1. Εισαγωγή

Στις σύγχρονες κοινωνίες ο ρυθμός οικιστικής ανάπτυξης των πόλεων είναι αλματώδεις. Ο αστικός πληθυσμός παγκοσμίως το 2018 έφτασε στο ύψος των 4,2 δισεκατομμυρίων ήτοι σε ποσοστό της τάξεως του 55% ενώ αναμένεται να φτάσει τα 7,7 δισεκατομμύρια έως και το έτος 2050, ανεβάζοντας το ποσοστό που κατοικεί στις αστικές περιοχές στο 68%.¹ Η συνεχής δημογραφική μετατόπιση με προορισμό τις μεγάλες πόλεις δημιουργεί αρνητικές επιπτώσεις χωρίς τον απαιτούμενο χωρικό σχεδιασμό, ο οποίος αποτελεί μία παρέμβαση στη διαδικασία της χωρικής ανάπτυξης που έχει ως στόχο την αρμονική διαρρύθμιση των περιοχών που λειτουργεί ο άνθρωπος και εξυπηρετούν τη διαβίωση του, την κοινωνική ζωή του, την αναψυχή του, το φυσικό περιβάλλον που κινείται και την παραγωγική δραστηριότητα.² Η παρουσία του φυσικού πρασίνου στον αστικό ιστό θέτει τους κανόνες, τα πρότυπα και τις αρχές που πρέπει να λαμβάνονται υπόψιν για την ανάπτυξη της πόλης. Η αναζήτηση της αστικής βιωσιμότητας επαναπροσδιορίζει όλα τα αστικά ζητήματα εντός ενός νέου εννοιολογικού πλαισίου με στόχο την βιώσιμη ανάπτυξη και γνώμονα την αρμονική σχέση πόλης και φύσης.³ Ενώ ταυτόχρονα προωθείται η προστασία του περιβάλλοντος μέσα από την λειτουργία της ελεύθερης οικονομικής αγοράς υπό τη σκέπη της ιδέας των οικονομικών μέτρων και την θεωρία της περιβαλλοντικής οικονομίας.⁴

1.2. Δομημένος Χώρος και Φυσικό Περιβάλλον

Ο Χωρικός σχεδιασμός καλείται να λειτουργήσει κάτω από τη δυναμική των πόλεων και των περιφερειών τους με στόχο την ρύθμιση της αστικής ανάπτυξης σε συνδυασμό με τη χρήση του δομημένου χώρου και του φυσικού περιβάλλοντος. Περιλαμβάνει δύο αλληλοεξαρτώμενες δραστηριότητες γνωστές και ως «δίδυμες δραστηριότητες» τη διαχείριση των χρήσεων που ανταγωνίζονται στο χώρο και τη διαμόρφωση των τόπων που χρήζουν και αξίζουν τη δική τους ταυτότητα. Οι δίδυμες

¹ WPP2019_Highlights, Διαθέσιμο στο https://population.un.org/wpp/Publications/Files/WPP2019_Highlights.pdf, [Πρόσβαση 25 Νοεμβρίου 2021].

² Commission of the European Communities (1997), *The EU compendium of Spatial Planning Systems and Policies, Regional development studies*, 28, Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg, σ. 24

³ Αθανασίου, Ε., (2015), *Η Πόλη και η Φύση*, Διαθέσιμο στο <http://ikee.lib.auth.gr/record/313303/files/Kallipos.pdf>. [Πρόσβαση 14 Νοεμβρίου 2021], σ. 57.

⁴ Αθανασίου, Ε., (2015), οπ. π. σ. 59-60.

δραστηριότητες επικεντρώνονται στη χωροθέτηση και την ποιότητα της κοινωνικής, οικονομικής και περιβαντολογικής αλλαγής.⁵ Η εξέλιξη του χωρικού σχεδιασμού στο χρόνο ανέδειξε τρεις βασικές επιδιώξεις την ποιότητα ζωής, την τοπική οικονομία και την ποιότητα του φυσικού περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων μίας πόλης ή μίας ευρύτερης περιοχής.⁶ Ο χώρος αναδεικνύεται μέσα από δύο αλληλένδετες σχέσεις αυτής της παραγωγής και αυτή της κατανάλωσής του, ενώ μέσω του χωρικού σχεδιασμού γίνεται τελικά μέρος της διαδικασίας μετασχηματισμού του φυσικού περιβάλλοντος ακολουθώντας συγκεκριμένες επιδιώξεις που διαφοροποιούνται από διττές επιλογές όπως η ρύθμιση της προσφοράς σε σχέση με τη ζήτηση, το δημόσιο συμφέρον έναντι της οικονομίας, η προστασία του περιβάλλοντος έναντι του κέρδους, κατ' ουσίαν εμπλεκόμενος ενεργά στην διαμόρφωση των αγορών και στη διαχείριση του τοπικού περιβάλλοντος.⁷ Ενώ η «ποιότητα ζωής μίας συνοικίας ή μίας πόλης καθορίζεται σε μεγάλο βαθμό και από την δυνατότητα πρόσβασης όλων των κατοίκων στους πράσινους χώρους».⁸

1.3. Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος Νομοθετική και Νομολογική Επιταγή

Ένας από τους βασικότερους στόχους του πολεοδομικού σχεδιασμού αποτελεί η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, η οποία κατοχυρώθηκε νομικά μέσω της νομοθεσίας και του ανώτατου νόμου του Κράτους κατά άρθρον 24 του Συντάγματος της Ελλάδας του 1975, σύμφωνα με το οποίο «η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους». Προς επιταγήν της νομοθεσίας, η νομολογία συνδυάζοντας τα άρθρα 22, 24 και 106 του Συντάγματος διαμόρφωσε τη σκέψη ότι η από το Σύνταγμα επιβαλλόμενη επιταγή στο Κράτος είναι η υποχρέωση προστασίας του περιβάλλοντος, η οποία αποτελεί θεμελιώδη γνώμονα κατά την λήψη δημόσιων αποφάσεων, οι οποίες αφορούν το κοινωνικό σύνολο και επιτρέπουν οι δραστηριότητες που είναι συναρτώμενες προς την οικονομική ανάπτυξη της χώρας, να διέπονται από την αρχή της προλήψεως της βλάβης του περιβάλλοντος. Σταθμό στη νομολογία αποτέλεσε η απόφαση 810/1977 του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ) αξιώνοντας τη Διοίκηση να λαμβάνει υπόψη της την περιβαλλοντική συνιστώσα προ οποιασδήποτε αδειοδότησης. Το ΣτΕ περαιτέρω ανέπτυξε τη θεωρία

⁵ Planning, Διαθέσιμο στο <https://www.rtpi.org.uk/education-and-careers/learning-about-planning-does/> [Πρόσβαση 28 Νοεμβρίου 2021].

⁶ Ανδρικοπούλου, Ε. κ.α. (2014), *Πόλη και Πολεοδομικές Πρακτικές για τη Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη*, 2η Έκδοση, Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα. σ. 70.

⁷ Ανδρικοπούλου, Ε.κ.α. σ. 78.

⁸ Μπελαβίλας Ν., Βαταβάλη Φ. (2009), *Πράσινο και Ελεύθεροι Χώροι στην Πόλη*, WWF HELLAS, Αθήνα, σ. 62-63.

περί «περιβαλλοντικού κεκτημένου» σύμφωνα με την οποία οι μεταβολές στην νομοθεσία ή την κατάσταση του περιβάλλοντος είναι επιτρεπτές μόνο όταν οδεύουν προς την κατεύθυνση μεγαλύτερης προστασίας ή βελτιώσεως τους ή κατ' επέκτασιν προς τη διατήρηση του υφιστάμενου ισοζυγίου περιβαλλοντικής προστασία ή την ισοστάθμιση του.⁹ Ενώ προσέδωσε ακόμα μεγαλύτερη σημασία με την καθιέρωση του κανόνα της απαγόρευσης της μείωσης των κοινόχρηστων χώρων πρασίνου (ΣτΕ 2242/1994).¹⁰ Παρατηρείται λοιπόν ότι τόσο η νομοθεσία όσο και η νομολογία δίδει μεγάλη σημασία στο αστικό περιβάλλον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΑΣΤΙΚΟ ΠΡΑΣΙΝΟ

2.1. Εισαγωγή

Η σύγχρονη αστική ανάπτυξη στις ευρωπαϊκές πόλεις έχει ως κύριο χαρακτηριστικό την αστική εξάπλωση και διάχυση. Έχει σημειωθεί ότι την τελευταία τριακονταετία η έκταση του δομημένου περιβάλλοντος αυξάνεται με αρκετά μεγαλύτερη ταχύτητα συγκριτικά με το ρυθμό της αύξησης του αστικού πληθυσμού. Η εμφάνιση αρκετών περιβαλλοντικών προβλημάτων όπως «ο θόρυβος, η κακή ποιότητα της ατμόσφαιρας, η κυκλοφοριακή συμφόρηση, η παραμέληση του δομημένου περιβάλλοντος, η κακή διαχείριση του περιβάλλοντος και η έλλειψη σχεδιασμού» είναι ιδιαίτερα αισθητά.¹¹

Υπό το θεωρητικό πλαίσιο του περιβαλλοντικού ντεντερνισμού ο χωρικός σχεδιασμός έχει ως κύρια λειτουργία την παροχή ενός καλού φυσικού περιβάλλοντος, ώστε να προωθείται μία υγιεινή και πολιτισμένη ζωή. Περαιτέρω υπό την εννοιολογική αποσαφήνιση του ορισμού του Castells (2000) για την βιώσιμη ανάπτυξη, «μία πόλη, ένα οικοσύστημα ή μια πολύπλοκη δομή κάθε είδους είναι βιώσιμη εφόσον οι συνθήκες παραγωγής της δεν καταστρέφουν με την πάροδο του χρόνου τις συνθήκες αναπαραγωγής της», επιτρέπει το δεδομένο της ποιότητας του περιβάλλοντος να υπεισέλθει καθοριστικά και στις άλλες δύο επιδιώξεις του χωρικού σχεδιασμού – την ποιότητα ζωής και την τοπική οικονομία μέσω της έννοιας της βιώσιμης ανάπτυξης.¹² Ενώ ο ίδιος ο Campbell (2003) προχωράει σε μία βαθύτερη διεύρυνση της ιδέας της «αειφορίας» τοποθετώντας τη σε αντιδιαστολή με την έννοια της «κρίσης» ορίζοντας ότι ένα η κρίση δίδεται ως η ανικανότητα ενός συστήματος

⁹ Παπαργηγόριου Β. (2011), *Πολεοδομία*, Εκδόσεις Σάκουλα Αθήνα – Θεσσαλονίκη, σ. 193.

¹⁰ Μέλισσας, Δ., (2009), *Το αστικό πράσινο και η διαχείρισή του από τους ΟΤΑ*, Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Αθήνα, σ. 9-11, 15-16.

¹¹ Ανδρικοπούλου, Ε. κ.α. σ. 79.

¹² Castells, M., (2000), *Urban Sustainability in the information age*, City, 4 (1): σ.σ.118-122.

να αναπαράγει τον εαυτό του, τότε η αειφορία έρχεται στον αντίποδα ως η μακροχρόνια και αέναη ικανότητα ενός συστήματος να αναπαράγεται.¹³

2.2. Ο Ρόλος του Αστικού Πράσινου

Οι αστικοί χώροι πρασίνου ή κοινόχρηστοι χώροι διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην οργάνωση, την λειτουργία και την εξέλιξη της πόλης. Βελτιώνουν την αισθητική εικόνα της παρέχοντάς της μία ιδιαίτερη ταυτότητα, αποτελούν δείκτη βιωσιμότητας του αστικού ιστού καλλιεργώντας τις απαραίτητες συνθήκες ανθρώπινης διαβίωσης και ταυτόχρονα συμβάλουν στη σωματική και ψυχική υγεία των πολιτών, καθώς τους δίνουν τη δυνατότητα για καθημερινές ευκαιρίες χαλάρωσης και ψυχαγωγίας. Ως αστικός υπαίθριος χώρος νοείται κάθε δημόσιος χώρος εντός του οποίου κάθε πολίτης έχει ακώλυτη πρόσβαση. Χαρακτηρίζεται από μεγάλη ποικιλία και περιλαμβάνει «το αστικό πάρκο, το άλσος, την παιδική χαρά, την πλατεία, το πεζοδρόμιο, το κοινόχρηστο πλακόστρωτο, τον ποδηλατόδρομο». Ταυτόχρονα λόγω μεγέθους και του ρόλου που παίζουν στην βιωσιμότητα της πόλης, ως υπαίθριοι χώροι λογίζονται και οι περιφραγμένες ιδιωτικές εκτάσεις όπως ένα μεγάλο κτήμα εντός του αστικού ιστού ή δημόσιες εκτάσεις με πράσινο όπως ένα εγκαταλελειμμένο στρατόπεδο. Επιπρόσθετα, ως χώροι πρασίνου λογίζονται και οι επιφάνειες που λειτουργούν συμπληρωματικά ή συνοδευτικά σε άλλες λειτουργίες όπως οι θύλακες πρασίνου μίας πανεπιστημιούπολης, ή ενός νοσοκομείου ή ενός αρχαιολογικού χώρου. Ενώ σημαντική σημασία δίδεται και στους ιδιωτικούς ακάλυπτους χώρους των οικοπέδων οι οποίοι έχουν λειτουργική σημασία καθώς είναι υποχρεωτικοί για τον αερισμό και φωτισμό των οικιών.¹⁴ Ως αστικό πράσινο χαρακτηρίζονται οι χώροι του πολεοδομικού ιστού, οι οποίοι είτε σχεδιάστηκαν κατά τη διαδικασία ανάπτυξης της πόλης είτε εξελίχθηκαν ώστε να μείνουν ελεύθερα χωρίς κτίσματα και να φιλοξενήσουν κάποιας μορφής βλάστησης. Αστικό και περιαστικό πράσινο αποτελούν δείκτη βιωσιμότητας για τον αστικό ιστό. Ενώ η συμβολή του αστικού πρασίνου βελτιώνει την ποιότητα ζωής των κατοίκων ιδιαίτερα όταν η δόμηση είναι αρκετά πυκνή.¹⁵

¹³ Ανδρικοπουλου, Ε. κ.α. σ. 78, Campbell, S., (2003), *Green Cities, growing cities, just cities? Urban planning and the contradictions of development*, στο Campbell, S. και Fainstein, S. (επιμ) *Readings in planning Theory*, 2^η Έκδοση, Oxford: Backwell Publishing, σσ. 435-458

¹⁴ Μέλισσας, Δ., (2009), οπ.π. σ. 3, 13-14.

¹⁵ Μέλισσας, Δ., (2009), οπ.π. σ. 14.

2.3. Οικολογικά, Κοινωνικά και Οικονομικά Οφέλη του Αστικού Πράσινου

Η δημιουργία χώρων πρασίνου ευνοεί όλες τις πόλεις και ειδικότερα τις περιοχές με υψηλές πυκνότητες δόμησης, οδηγώντας στην βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων προσδίδοντας πολλαπλά οικολογικά, κοινωνικά και οικονομικά οφέλη που συνίστανται:

- i. Στην βελτίωση του κλίματος, τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, την βελτίωση της ποιότητας του αέρα, καθώς τα δέντρα παράγουν οξυγόνο και φιλτράρουν τους αέριους ρυπαντές,
- ii. Στην μείωση της θερμοκρασίας, σημαντικό δεδομένο για τις μεσογειακές πόλεις, ιδιαίτερα κατά τους καλοκαιρινούς μήνες,
- iii. Στην απορρόφηση του ήχου καθώς λειτουργούν ως φυσικά πετάσματα, απορροφώντας τους θορύβους της πόλης,
- iv. Στην μείωση του κινδύνου των πλημμυρών καθώς απορροφούν το νερό της βροχής, ενώ μειώνουν την εξάτμιση του εδαφικού νερού,
- v. Στην απορρόφηση και το φιλτράρισμα της ηλιακής ακτινοβολίας: η βλάστηση, ακόμη και ποώδης, ελέγχει τις ανεπιθύμητες ακτινοβολίες μέσω του σκασμού που δημιουργεί το φύλλωμα και μειώνει την ανάκλαση της ακτινοβολίας,
- vi. Στην οπτική προστασία και αισθητική αναβάθμιση. Το πράσινο (δένδρα, θάμνοι) συμβάλλει στον εξωραϊσμό των πόλεων και δίνει στους κατοίκους την αίσθηση της επαφής με την φύση
- vii. Στη συγκράτηση των εδαφών από τη διάβρωση, τη μείωση των κατολισθήσεων,
- viii. Στη λειτουργία τους ως καταφυγίων βιοποικιλότητας στα αστικά κέντρα.
- ix. Στην κοινωνική τους λειτουργία ως τόπων αναψυχής, χαλάρωσης ή άθλησης, κοινωνικής συναναστροφής, περιβαλλοντικής εκπαίδευσης για τον κάτοικο της πόλης.
- x. Στην αναβάθμιση της έννοιας της γειτονιάς και τις κοινωνικές σχέσεις στις πόλεις.
- xi. Στη χρήση τους ως υπαίθριων χώρων συγκέντρωσης σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης (π.χ. σεισμοί).
- xii. Η αύξηση του πρασίνου επιφέρει οικονομικά οφέλη με σημαντικότερο όλων την εξοικονόμηση ενέργειας (μείωση κλιματιστικών), τη βελτίωση της υγείας (μείωση των δαπανών νοσηλείας), καθώς και την βελτίωση της ελκυστικότητας

και της επισκεψιμότητας μίας περιοχής, λόγω της αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος που απορρέει από την αναβάθμιση του πρασίνου.¹⁶

2.4. Κατηγοριοποίηση Αστικού Πρασίνου

Οι χώροι αστικού πρασίνου αναλόγως των χαρακτηριστικών τους και τη διαμόρφωση του αστικού περιβάλλοντος διακρίνονται σε κατηγορίες¹⁷:

Με βάση τη	Χαρακτηρισμός
Θέση τους	Αστικοί
	Περιαστικοί
Σημασία τους για την πόλη	Τοπικοί
	Υπερτοπικοί
	Μητροπολιτικοί
Χρήση τους	Κοινόχρηστοι
	Μη Κοινόχρηστοι
Ιδιοκτησιακό Καθεστώς	Δημόσιοι
	Ιδιωτικοί
Λειτουργία τους	Χώροι Πρασίνου
	Χώροι Πρασίνου - Συνάθροισης
	Χώροι Πρασίνου - Άθλησης
	Χώροι Πρασίνου - Περιπάτου
	Χώροι Πρασίνου - Κυκλοφορίας
	Χώροι Πρασίνου - Πολιτισμού
	Χώροι που συνδυάζουν όλα τα παραπάνω

¹⁶ Μπελαβίλας Ν., Βαταβάλη Φ. (2009), οπ.π. σ. 16-17

¹⁷ Μπελαβίλας Ν., Βαταβάλη Φ. (2009), οπ. π. σ. 18-19.

Εικόνα 4: Αστικό Πράσινο

Πηγή: https://www.youtube.com/watch?v=NOSfILHuzDo&ab_channel=TheWeatherNetwork

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Μητροπολιτικό Πάρκο «Αντώνης Τρίτσης»

3.1. Εισαγωγή

Το αστικό πράσινο αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του πολεοδομικού ιστού και δείκτη της αστικής βιωσιμότητας. Οι χώροι πρασίνου αποτελούν στοιχεία κυρίαρχα και ζωτικής σημασίας για την διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος στον αστικό χώρο. Όμως στο σύγχρονο αστικό περιβάλλον «η πόλη καταβροχθίζει την ύπαιθρο που αποτελεί τη φυσική σκηνή του πλανήτη, η οποία τελικώς συρρικνώνεται, μολύνεται και υποβαθμίζεται.»¹⁸ Η Πολιτεία κατάφερε να διαφυλάξει μεγάλο μέρος της εδαφικής ενότητας του Μητροπολιτικού Πάρκου Περιβαλλοντικών και Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων και Ανάπτυξης Κοινωνικής Οικονομίας «Αντώνης Τρίτσης» (εφ' εξής Μητροπολιτικό Πάρκο «Αντώνης Τρίτσης») δημιουργώντας ένα υπερτοπικό οικολογικό πάρκο παρά το δεδομένο ότι πέρασε διαδοχικά σε διάφορους ιδιοκτήτες ανά τα έτη. Τη δεκαετία του 1990 το όραμα των εκπροσώπων της πολιτείας ήταν η δημιουργία του πρώτου μεγάλου δημόσιου χώρου, ο οποίος θα ήταν αφιερωμένος στο περιβάλλον. Πρόκειται για ένα έργο πρωτοποριακό σε διεθνή κλίμακα, το οποίο αποτελεί έναν από τους ελάχιστους πνεύμονες πρασίνου και επιπλέον λειτουργεί ως καταφύγιο άγριας πανίδας στο αστικό περιβάλλον της Αττικής.

3.2. Γενικά Στοιχεία

Το Μητροπολιτικό Πάρκο συνιστά τον μεγαλύτερο πνεύμονα πρασίνου στον πολεοδομικό ιστό της Αθήνας και η έκταση που καταλαμβάνει είναι περίπου 1.200 στρέμματα (Εθνικός Κήπος 158 στρέμματα), βρίσκεται 7 χιλιόμετρα από την Ομόνοια (κέντρο της Αθήνας) και σε κοντινή απόσταση από βασικές αρτηρίες της πόλης, όπως Αττική και Εθνική Οδό. Χωροθετείται στη δυτική Μητροπολιτική Αθήνα βορειοδυτικά του κέντρου της Αθήνας και βρίσκεται στη θέση με τοπωνύμιο «Πύργος Βασιλίσσης ή Επτάλοφος» εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Ιλίου. Συνορεύει με το Δήμο Αγίων Αναργύρων-Καματερού και περιβάλλεται Δυτικά από τις ανενεργές σιδηροδρομικές γραμμές με κύριες οδεύσεις του σιδηροδρόμου προς Πελοπόννησο και Λαμία και τη Λεωφόρο Φυλής, ανατολικά από την Λεωφόρο Δημοκρατίας, Βόρεια από την οδό Γούναρη και Νότια από την οδό Μπίμπιζα. Το

¹⁸ Ioannou, D., et. al, (2013), *The Environmental Awareness Park “Antonis Tritsis” in Athens: redesigning its role and form*, in the International Conference on Changing Cities”: Spatial, morphological, formal & socio-economic dimensions, ISBN 978-960-6865—65-7 pg. 1079

σχήμα του είναι τριγωνικό, η χωροθέτηση τού του επιτρέπει να έχει θέα νότια προς την Ακρόπολη και τη θάλασσα, ανατολικά προς τον Ύμηττό και βόρεια προς την Πάρνηθα.

Χάρτης 1: Ευρύτερη Περιοχή, Ζώνη Άμεσης Επιρροής και Περιοχή Επέμβασης Προτεινόμενου Ειδικού Χωρικού Σχεδίου
Πηγή: Ν. 4277/2016/Τεχνική Έκθεση Αίτησης Προέγκρισης

Το Πάρκο είναι ενταγμένο στον αστικό ιστό, οργανώνεται στη βάση ενός γραμμικού άξονα από βορρά προς νότο και αποτελεί χώρο φυσικού κάλλους για το πολεοδομικό συγκρότημα της Αθήνας με πλούσια και πολύμορφη χλωρίδα, με είδη χαρακτηριστικά της μεσογειακής ζώνης βλάστησης, καθώς και πλούσια πανίδα. Ενώ κυριαρχεί η παρουσία του υγρού στοιχείου δημιουργώντας ένα τεχνητό υδροβιότοπο που αμβλύνει την μεγάλη απώλεια των υδροτόπων της Αττικής. Σύμφωνα με την μελέτη της Ελληνικής βοτανικής Εταιρείας έχουν καταγραφεί δασικές μονάδες βλάστησης με Πεύκη, Κυπαρίσσι, Ευκάλυπτο κα., Καλλιέργειες με ελαιόδεντρα, φιστικιές και αμυγδαλιές, χερσαίες εκτάσεις κυριαρχούμενες από διάφορα άλλα είδη. Εντός του Πάρκου έχουν καταγραφεί 389 είδη φυτών εκ των οποίων τα 311 είναι αυτοφυή. Τα δάση χαλέπιας πεύκης που υπήρχαν στο αρχικό γεωκτηνοτροφικό κτήμα

εξακολουθούν καλύπτουν το βόρειο, βορειοανατολικό και βορειοδυτικό τμήμα των λόφων, καθώς και το νότιο τμήμα του Πάρκου. Αλσύλλια ευκαλύπτων, συστάδες από κυπαρίσσια και πλατάνια εντοπίζονται στο δυτικό τμήμα. Επίσης, εκ του αρχικού γεωκτηνοτροφικού κτήματος διατηρούνται μέχρι και σήμερα ελαιόδεντρα σε μία έκταση περίπου των 60 στρεμμάτων και φιστικιές σε έκταση περίπου 110 στρεμμάτων.¹⁹ Ο συνδυασμός χλωρίδας, υγρών στοιχείων και γεωγραφικής θέσης δίνει τη δυνατότητα λειτουργία του ως ιδανικό καταφύγιο άγριας ζωής τόσο για τα μεταναστευτικά πτηνά όσο και για όσα διαχειμάζουν εντός του αστικού περιβάλλοντος του λεκανοπεδίου της Αττικής. Σύμφωνα με την Ορνιθολογική Εταιρεία από το 1993 – 2017 έχουν καταγραφεί 198 είδη πτηνών εκ των οποίων τα 12 είδη είναι ξενικά. Ειδικότερα ο Ευπατρίδης Ψιττάκος *Psittacula eurpatria*, ένα είδος εξωτικού παπαγάλου (ξενικό είδος), αναπαράγεται εντός του Πάρκου στη διάρκεια των τελευταίων ετών, δημιουργώντας πλέον έναν μικρό πληθυσμό πτηνών αυτού του είδους.²⁰ Το υγρό στοιχείο αποτελεί μέρος της ταυτότητας του συνδυάζοντας έξι τεχνητές λίμνες (Μελία, Κωρυκία, Κηφισίδα, Ναΐαδα, Ασωπιάδα και Αχελωΐδα) που ενώνονται μέσω ενός τεχνητού καναλιού, το οποίο εξασφαλίζει τη ροή του νερού και την ανακύκλωσή του. Οι κύριες εισοδοί του για το κοινό είναι πέντε. Οι δύο βρίσκονται επί της Λ. Φυλής, μία επί της Λ. Δημοκρατίας, μία επί της οδού Μουστακλή και αντίστοιχα ακόμα μία επί της Οδού Μπίμπιζα, ενώ έχουν προβλεφθεί και 830 θέσεις στάθμευσης.²¹ Η διάταξη τού του επιτρέπει να λειτουργεί ως η συνέχεια της γειτονιάς και οι κάτοικοι να έχουν εύκολη πρόσβαση σε αυτό. Ενώ αποτελεί δημοφιλή προορισμό για τους κατοίκους της Αθήνας, με μέσο όρο 15.000-16.000 επισκέπτες τα Σαββατοκύριακα και ακόμη περισσότερους σε μέρες αργιών ή μεγάλων εκδηλώσεων.

22

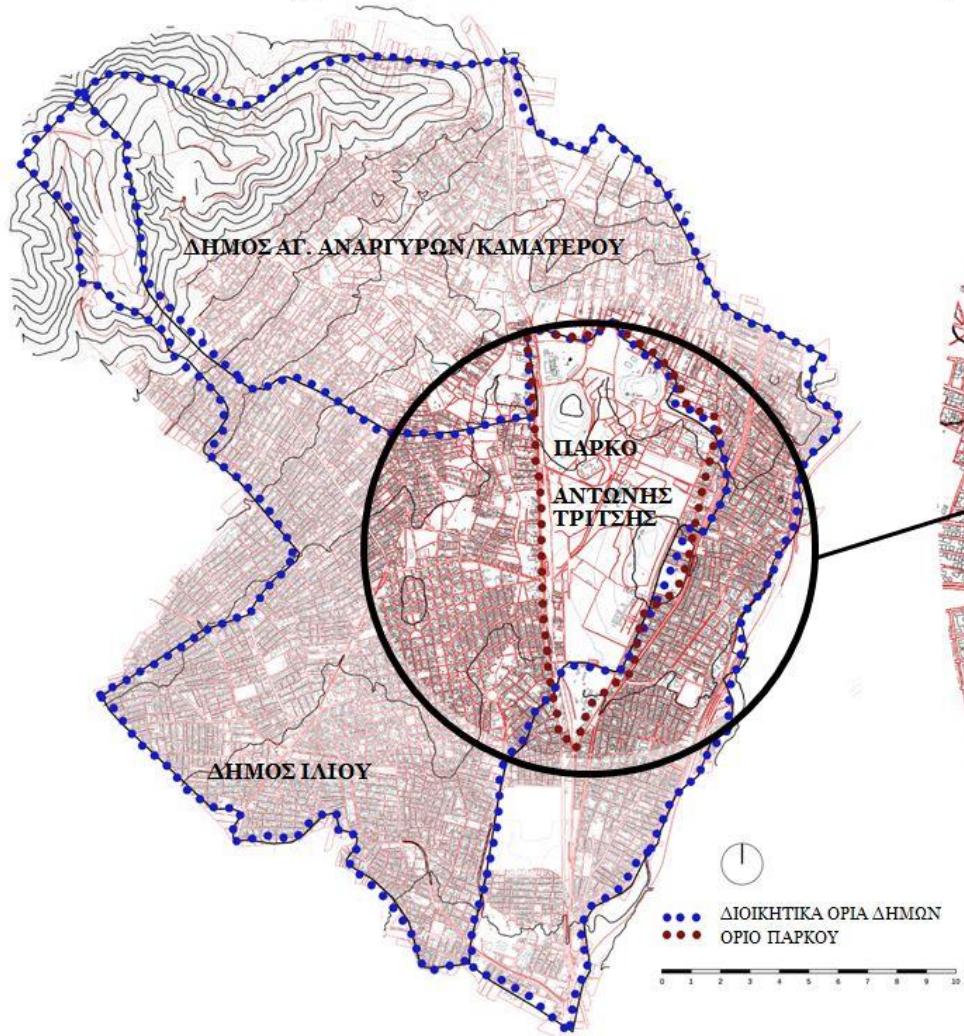
¹⁹ Ελληνική Βοτανική Εταιρεία (2017), *Κατηγορίες Βλάστησης Πάρκου Τρίτση*, Διαθέσιμο στο <https://www.naturefriends.gr/2017/10/01/%CF%87%CE%AC%CF%81%CF%84%CE%B7%CF%82-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CF%80%CE%AC%CF%81%CE%BA%CE%BF%CF%85-%CF%84%CF%81%CE%AF%CF%84%CF%83%CE%B7-%CE%BC%CE%B5-%CF%84%CE%B9%CF%82-%CF%87%CF%81%CE%AE%CF%83%CE%B5%CE%B9/>, [Πρόσβαση 19 Ιουλίου 2021],

²⁰ Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία (2017), Τα Πουλιά, <https://www.ornithologiki.gr/el/enhmerwsh-ekpaideush/perivallontiki-ekpaidefsi/gia-tous-ekpaideftikoys/programmata-sti-fysi/110-parko-a-tritsis>, [Πρόσβαση 17 Ιουλίου 2021].

²¹ Μπελαβίλας Ν., Βαταβάλη Φ. (2009), οπ.π. σ. 27

²² Το Πάρκο, Διαθέσιμο στο <https://parkotritsis.gr/to-parko/>, [Πρόσβαση 10 Μαΐου 2021], Παπαγιάννης, Θ., κ.α. (2011), Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ΡΣΑ Αθήνας – Αττικής 2021, σ.σ. 3-48, 3-109. Διαθέσιμο στο http://courses.arch.ntua.gr/fsr/141464/SMPPE%20-%20FINAL_RSA%202021-1.pdf, [Πρόσβαση 17 Μαΐου 2021].

Γενικά Στοιχεία

Χάρτης 2: Διοικητικά Όρια Δήμων και Όρια Πάρκου

Πηγή: <https://panorama.statistics.gr/panorama/index.php?language=greek&database=2011>, Ιδία Επεξεργασία

Χάρτης 3: Ενταξη στον Αστικό Ιστό/Χλωρίδα και Πανίδα/ Υγρό Στοιχείο/Πρόσβαση

3.3. Ιστορική Αναδρομή

Η σύνδεση παρελθόντος, παρόντος και μέλλοντος σε ένα ενιαίο, αχρονικό συνεχές. Η ιστορία του Μητροπολιτικού Πάρκου «Αντώνης Τρίτσης» ξεκινάει από τα χρόνια της ίδρυσης του νεοσύστατου ελληνικού κράτους όπου από μεγάλο τούρκικο τσιφλίκι γνωστό και ως τοπωνύμιο της περιοχής «Δερβισάργους»,²³ γίνεται αγροτεμάχια και πωλείται σε εύπορες ελληνικές οικογένειες. Ένα από αυτά τα κτήματα ήταν και το κτήμα Λεφάκη, εν συνεχεία John Williams και George Miles, και τέλος Δημητρίου Κοντάκη εκτάσεως περίπου 300 στρεμμάτων εντός του οποίου υπήρχε κτίσμα ενός παλιού Πύργου. Το 1848 η Βασίλισσα Αμαλία συγκινήθηκε από το αγρόκτημα και το τοπίο της ευρύτερης περιοχής της εύφορης κοιλάδας του Κηφισού που διέθετε εξαιρετο κλίμα και έθεσε ως στόχο και όραμα την δημιουργία ενός πρότυπου και σύγχρονου κέντρου γεωργικής και κτηνοτροφικής παραγωγής. Το υπάρχον κτίσμα αντικαταστάθηκε με έναν Πύργο Γοτθικού Ρυθμού (1851-1854) γνωστό ως «Πύργος της Βασιλίσσης» που περιείχε και μία μεσογειακή προσθήκη «εξώστη». Το αγρόκτημα έφτασε εις τα 2.500 στρέμματα μετά από τμηματικές αγορές έως και το 1861. Φυτεύτηκαν χιλιάδες οπωροφόρα δένδρα, 3.700 μουριές, πολλά στρέμματα φιστικιές, περίπου 180 στρέμματα αμπέλια, χιλιάδες ελαιόδεντρα, σπάνιες ποικιλίες καλλωπιστικών φυτών από χώρες του εξωτερικού. Δημιουργήθηκαν καλλιέργειες από βαμβάκι, καλαμπόκι, τριφύλλι, βρώμη, βρίζα, πατάτες, κουκιά, φασόλια. Ο εμπλουτισμός της πανίδας έγινε με την αγορά 40 αγελάδων καλής ράτσας από την Αγγλία, την Ελβετία και το Ολδεμβούργο, πτηνών από τις Ινδίες και την Αφρική, πρόβατων μερινός, χοιριδίων αραβικών άλογων και καμηλοπαρδάλων. Η ανάγκη άρδευσης του κτίσματος καλύφθηκε από πηγάδια και γεωτρήσεις (1856, υπό την επίβλεψη του Γάλλου υδρολόγου Berjeau, από γαλλική εταιρεία). Νέα κτίσματα προστέθηκαν στις αρχικές εγκαταστάσεις, όπως τα οικήματα εργατών, στάβλοι, υπόστεγα, αποθήκες, τα οποία σώζονται μέχρι σήμερα και αποτελούν πολιτιστικά μνημεία. Η βασιλική οικογένεια επηρεασμένη από τη «Μεγάλη Ιδέα» έδωσε εντολή το 1857 στο αγρόκτημα πέραν των έξι φυσικών λόφων να προστεθεί και ένας 7ος τεχνητός. Στους λόφους δόθηκαν τα ονόματα Αργοναυτών: Ιάσων, Πολυδεύκης, Κάστωρ, Θησέας, Ηρακλής, Ορφεύς, Πηλεύς, και συνολικότερα στο κτήμα το τοπωνύμιο «Επτάλοφος», όπως ονομάζεται αλλιώς η Κωνσταντινούπολη. Το αγρόκτημα εξελίχθηκε σε πρότυπο Κέντρο Γεωργίας και Κτηνοτροφίας, στο οποίο απασχολήθηκαν εκατοντάδες εργάτες, ενώ παράλληλα χρειάστηκε να διαμένουν εις αυτό αξιωματούχοι και ειδικοί. Υπό

²³ Μπίρης, Κ., (2006), *ΑΙ ΤΟΠΩΝΥΜΙΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ*, Αθήνα: Υπουργείο Πολιτισμού - Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων – Δημοσιεύματα του Αρχαιολογικού Δελτίου

αυτών των δεδομένων συμπεριλαμβανομένου και του ενδιαφέροντος εύπορων αθηναϊκών οικογενειών για την οικοδόμηση επαύλεων κοντά στις βασιλικές εγκαταστάσεις γεννήθηκε η ανάγκη της δημιουργίας του οικισμού Ίλιον Τρώας οργανωμένου βάσει του Ιπποδάμειου ρυμοτομικού συστήματος (με κεντρική πλατεία, την εκκλησία Ευαγγελισμός της Θεοτόκου και το σχολείο).

Το 1862 μετά την έξωση της βασιλικής οικογένειας, τα έργα ανάπτυξης στο αγρόκτημα Επτάλοφος σταμάτησαν, όπως και στον οικισμό Ίλιον Τρώας. Η έκταση του αγροκτήματος ερήμωσε και εγκαταλείφθηκε. Εκ Ψηφίσματος της Β' Εθνικής Συνέλευσης το 1863 το Πάρκο περιήλθε εις το Δημόσιο και έγινε εθνική ιδιοκτησία υπό τη διαχείριση του Υπουργείου των Οικονομικών. Το 1864 το αγρόκτημα μισθώθηκε εις τον Ηλία Παπασπηλιόπουλο. Λίγα χρόνια μετά το θάνατο του Όθωνα (1867) το αγρόκτημα αγοράστηκε (1870) από τον Βαρόνο Σίμων Σίνα για να πουληθεί εν συνεχεία στην οικογένεια του Γεωργίου Παχή. Κατόπιν πέρασε στη γνωστή οικογένεια επιχειρηματιών και μεταλλωρύχων Σερπιέρη (η κόρη του Γ. Παχή, Λαυρία, παντρεύτηκε τον Φερνάνδο Σερπιέρη) μέσω της οποίας το αγρόκτημα ξαναζωντάνεψε.

Στις αρχές του 20ου αιώνα, συστάθηκε η Αγροτική Εταιρεία Πύργου Βασιλίσσης Ανώνυμη Εταιρεία με σκοπό την αποκατάσταση και εξέλιξη του εγκαταλελειμμένου αγροκτήματος σε πρότυπο κέντρο γεωργίας και κτηνοτροφίας. Ενώ με νόμο του μεσοπολέμου, ο οποίος απαγόρευε την μεγάλη ακίνητη περιουσία η Οικογένεια Σερπιέρη υποχρεώθηκε να παραχωρήσει το μεγαλύτερο μέρος του Κτήματος στο Ελληνικό Δημόσιο και να κρατήσει μόνο 250 στρέμματα εντός των οποίων βρίσκεται ο Πύργος Βασιλίσσης, ο οποίος σήμερα ανήκει στην Γεωργοκτηνοτροφική Εμπορική Κτηματική Εταιρία Ιλίου Α.Ε.

Το αγρόκτημα έχασε σταδιακά τον ενιαίο χαρακτήρα του, καθώς το δημόσιο παραχώρησε διαδοχικά εκτάσεις του: στο Ίδρυμα Αποκατάστασης Αναπήρων, σήμερα Εθνικό Κέντρο Αποκατάστασης, στο Κέντρο Βρεφών Μητέρα, σήμερα Κέντρο Προστασίας του Παιδιού Αττικής, καθώς και στο Ίδρυμα Προστασίας και Αποκατάστασης Παίδων και Νέων με νοητική Υστέρηση η Θεοτόκος. Από τα περίπου 2.500 στρέμματα, το 1993 η Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου (ΚΕΔ) παραχώρησε στον Οργανισμό Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Αθήνας (ΟΡΣΑ), έκταση 913.236τμ του ΒΚ 822 δημόσιου ακινήτου. Σκοπός της παραχώρησης ήταν «η δημιουργία υπερτοπικού πόλου αναψυχής» (6/11.03.1993/Δ 29 απόφαση ΔΣ). Με το από 18.03.2003 Παραχωρητήριο η ΚΕΔ παραχώρησε εκ νέου την έκταση αυτή στο Φορέα Διαχείρισης του Πάρκου. Επιπρόσθετα 57 στρέμματα του κοινόχρηστου χώρου του Πάρκου ανήκουν εις κυριότητα Δήμου Ίλιου,

δημιουργώντας μία συνολική έκταση ενιαίου και δημόσιου χαρακτήρα είναι περίπου 970 στρέμματα (ως Ειδικό Χωρικό Σχέδιο Ν. 4447/2016). Ενώ υπάρχουν και εκτάσεις που ανήκουν εις την δικαιοδοσία του Πάρκου και χρησιμοποιούνται από τους γειτνιάζοντες δήμους για άλλους σκοπούς. Η τεράστια αυτή έκταση του Κτήματος αποτελεί σήμερα το Πάρκο Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης Αντώνης Τρίτσης.²⁴

το κτήμα του Επταλόφου με το παλατάκι και τα σπίτια των κηπουρών, λιθογραφία από λεύκωμα του Μαρίνου Βρετού, 1861

Εικόνα 5

Πηγή: <https://zsgiannina.gr/wp-content/uploads/2015/10/380->

[%CE%93%CE%B5%CF%8E%CF%81%CE%B3%CE%B9%CE%BF%CF%82-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%A3%CE%AF%CE%BC%CF%89%CE%BD-%CE%A3%CE%AF%CE%BD%CE%B1%CF%82.pdf](https://zsgiannina.gr/wp-content/uploads/2015/10/380-%CE%93%CE%B5%CF%8E%CF%81%CE%B3%CE%B9%CE%BF%CF%82-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%A3%CE%AF%CE%BC%CF%89%CE%BD-%CE%A3%CE%AF%CE%BD%CE%B1%CF%82.pdf)

Εικόνα 6: Ο Πύργος της Βασιλίσσης Ίλιον Αττικής

Πηγή: <https://history.arsakeio.gr/index.php/euthyma-sobara/14-2018-07-13-13-34-33>

²⁴ Μητροπολιτικό Πάρκο «Αντώνης Τρίτσης», Διαθέσιμο στα <https://parkotritsis.gr/to-parko/>, <https://www.pyrgosvasilissis.gr/the-tower/history/>. [Πρόσβαση 17 Ιουνίου 2021].

Ιστορική Αναδρομή

Χρόνια Απελευθέρωσης της Ελλάδας

1838

1840

1848

1848 - 1861

1854

1856

1857

1858

Τα χρόνια της απελευθέρωσης, πολλά τουρκικά κτήματα στην Αττική αγοράστηκαν από πλούσιους Έλληνες και ξένους γαιοκτήμονες. Ένα από αυτά ήταν και το **κτήμα Λεφάκη**, περίπου 300 στρέμματα, στον συνοικισμό Δραγουμάνου, στο σημείο που βρίσκεται σήμερα ο Πύργος Βασιλίσσης. Ο Λεφάκης, μόλις κατάφερε να επισημοποιήσει τους τίτλους ιδιοκτησίας, το πούλησε τον Μάιο του 1838, στους Άγγλους **John Williams και George Miles**, οι οποίοι ενδιαφέρονταν να κάνουν επενδύσεις στο νεοσύστατο κράτος.

Το 1840 ο Miles πούλησε το μερίδιο του στον Williams, ο οποίος έφερε κηπουρούς από την Μάλτα και γεωργούς από το Μενίδι, μοιραζόμενος μαζί τους τα εισοδήματα.

Το 1848 αποφάσισε να φύγει από την Ελλάδα και πούλησε το κτήμα στον **Δημήτριο Κοντάκη**.

Καλοκαίρι 1848: Η **βασιλίσα Αμαλία**, σε ένα περίπατό της, συγκινείται από το κτήμα και το γενικότερο τοπίο.

Σεπτέμβριος 1848: Το κτήμα αγοράζεται από τους βασιλείς.

Η βασιλική Αυλή θα συνάψει 47 νέες συμφωνίες αγοράς ακινήτων στην περιοχή, δημιουργώντας ένα ενιαίο κτήμα περίπου 2.500 στρεμμάτων. Η διαμόρφωση του κτήματος σε πρότυπο αγρόκτημα άρχισε αμέσως μετά την αγορά του πρώτου τμήματος. Στις εργασίες, τις οποίες επέπτευε προσωπικώς η Αμαλία, χρησιμοποίησε τους γνωστούς ανακτορικούς κηπουρούς Friedrich Schmidt και François Louis Bareaud.

Οι εργασίες ανέγερσης της **βασιλικής έπαυλης** ολοκληρώθηκαν τον Αύγουστο του 1854. Στη θέση ενός παλαιού Πύργου, που υπήρχε στη μέση περίπου του κτήματος, άρχισε να κατασκευάζεται ένας νέος, γοθτικού ρυθμού, κατ' απομίμηση του Πύργου Hohen Schwangau. Αρχιτέκτονας του ο Γάλλος Florimond Boulanger.

Γεωτρήσεις έγιναν το 1856, υπό την επίβλεψη του Γάλλου υδρολόγου Berjeau, από γαλλική εταιρεία και βρέθηκαν αρκετά νερά. Οι βασιλείς, επηρεασμένοι από τη Μεγάλη Ιδέα, στους έξι φυσικούς λοφίσκους που υπήρχαν στο αγρόκτημα, προσθέτουν το 1857 έναν 7ο τεχνητό. Τους έδωσαν

τα ονόματα Αργοναυτών: Ιάσων, Πολυδεύκης, Κάστωρ, Θησέας,

Ηρακλής, Ορφεύς, Πηλεύς, και συνολικότερα στο κτήμα

το τοπωνύμιο «**Επτάλοφος**».

Το 1858 ιδρύεται ο γειτονικός οικισμός **Ίλιον Τρώας** οργανωμένος

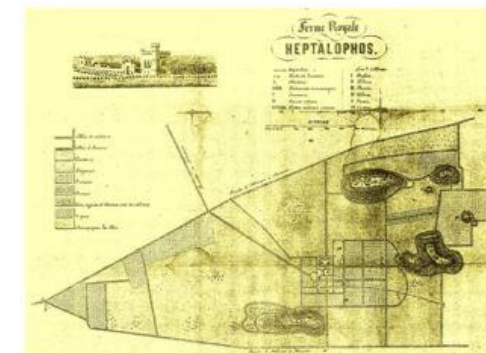
βάσει ιπποδάμειου ρυμοτομικού συστήματος με κεντρική πλατεία,

την εκκλησία Ευαγγελισμός της Θεοτόκου και σχολείο.

Μετά την έξωση της βασιλικής οικογένειας, τα έργα ανάπτυξης

στο αγρόκτημα Επτάλοφος και στον οικισμό Ίλιον Τρώας

σταμάτησαν και η έκταση ερήμωσε

Χάρτης 4 Τοπογραφικό διάγραμμα του κτήματος της "Επτάλοφου" 1868
Πηγή: www.parkotritsi.gr/parko-istoria.htm

Ιστορική Αναδρομή

1863

Με το Ψήφισμα της Β' Εθνικής Συνέλευσης της 3ης Ιουλίου 1863, τα ανάκτορα και οι Βασιλικοί Κήποι κηρύσσονται **εθνική ιδιοκτησία** και η διαχείριση του κτήματος της Επταλόφου ανατίθεται στο Υπουργείο των Οικονομικών, η δε επιστασία του στον πρώην ανακτορικό κηπουρό Schmidt.

1864

Το 1864, το κτήμα ενοικιάστηκε στον **Ηλία Παπαηλιόπουλο**, σύζυγο της Κυρίας των Τιμών Πηνελόπης Λιδωρίκη – Παπαηλιοπούλου.

1867

Ο Όθωνας πεθαίνει.

1870

Ο **βαρώνος Σίμων Σίνας** αγοράζει το κτήμα.

1878

Ο Πύργος Βασιλίσσης θα περιέλθει στον **Γεώργιο Παχύ**.

Την κόρη του Γ. Παχύ, την Λαυρία, παντρεύτηκε ο Φερνάρδος, γιός του Ιταλού μεταλλωρύχου και επιχειρηματία Gionani Bartista Serpieri. Μετά το θάνατο του Παχύ, το κτήμα θα περάσει στην **οικογένεια Σερπιέρη**. Ο γιός της Λαυρίας και του Φερνάρδου, ο Ιωάννης Βαπτιστής Σερπιέρης παντρεύτηκε την Ιουλία Βλαστού, συγγενή της Κυρίας των Τιμών της βασίλισσας Αμαλίας, Πηνελόπης Λιδωρίκη και μαζί ξαναζωντάνεψαν το κτήμα.

Η περιοχή του Ιλίου Τρώας έχει μετονομαστεί σε Κάτω Λιόσια, αποτελεί την ανεξάρτητη κοινότητα Νέων Λιοσίων και δέχεται κύματα προσφύγων και έντονη αστικοποίηση.

1925

Τον Ιούνιο του 1931, συνέστησαν Ανώνυμη Εταιρεία, υπό την επωνυμία **Αγροτική Εταιρεία Πύργου Βασιλίσσης Α.Ε.**, σκοπός της οποίας ήταν να καταστήσει το εγκαταλειμμένο κτήμα πρότυπο κέντρο γεωργίας και κτηνοτροφίας.

1931

Μετά την κατάληψη της Αθήνας από τα γερμανικά στρατεύματα, στο αγρόκτημα εγκαταστάθηκε γερμανική φρουρά, ενώ κατά την Κατοχή, πολλοί κάτοικοι των γειτονικών περιοχών κατάφεραν να επιζήσουν χάρη στα δέντρα και τις ελιές του.

1940-1950

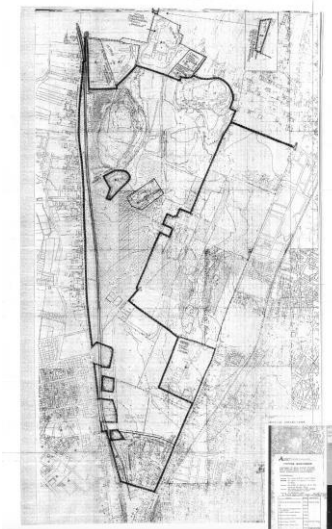
Ζητήματα άρδευσης των καλλιεργειών, σε συνδυασμό με την οικιστική έκρηξη, οδήγησαν στην αλλοίωση και τη συρρίκνωση του πάρκου. Το δημόσιο παραχωρεί διαδοχικά εκτάσεις του σε διάφορα Ιδρύματα.

1950-1993

1993: Η Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου (ΚΕΔ) παραχώρησε στον **Οργανισμό Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Αθήνας (ΟΡΣΑ)**, έκταση 913 στρεμμάτων με αόριστη διάρκεια για «τη δημιουργία υπερτοπικού πόλου αναψυχής» (6/11.03.1993/Δ 29 απόφαση ΔΣ).

1993 - Σήμερα

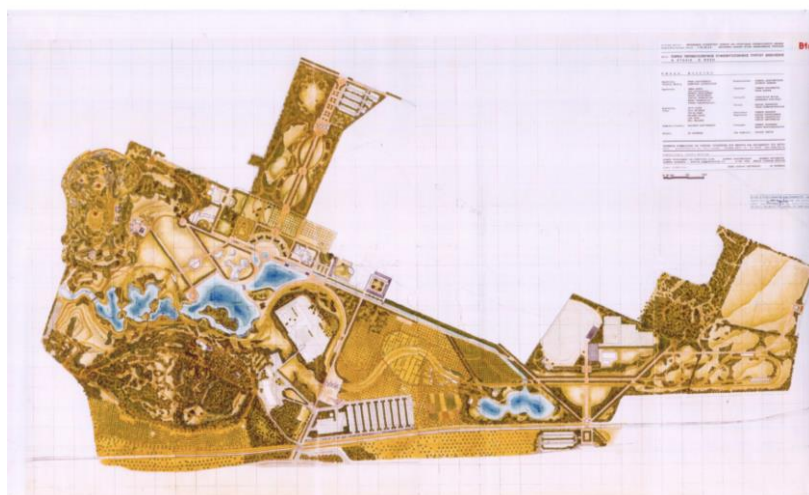
2003: Η ΚΕΔ ανανέωσε την παραχώρηση της έκτασης των 913 στρεμμάτων (πρώην ΒΚ 822 δημόσιο ακίνητο) στον **Φορέα Διαχείρισης του Πάρκου**.

ΧΑΡΤΗΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΤΗΜΑΤΟΣ ΣΤΟΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΑΘΗΝΑΣ, 2003, ΠΑΡΑΧΩΡΗΤΗΡΙΟ ΚΕΔ/ΠΗΓΗ: <https://parkotritsis.gr/to-parko/>

3.4. Θεσμικό Καθεστώς

Το Πάρκο προστατεύεται από πλήθος Προεδρικών διαταγμάτων, Υπουργικών Αποφάσεων και Νόμων. Χαρακτηριστικά αναφέρονται: α. η εκ Αυγούστου 1985 απόφαση του Υπουργού Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε περί αρμοδιοτήτων στον Οργανισμό Αθήνας (Ο.Α.), ενώ το Νοέμβριο του 1986 ο Γ.Γ. του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. συνέταξε έγγραφο για τις δραστηριότητες του Ο.Α. στο οποίο αναφέρεται μεταξύ των άλλων και ο "Πύργος Βασιλίσσης" σαν αντικείμενο του Ο.Α. Τον Μαΐο του 1987 εκπονήθηκαν οι πρώτες μελέτες από τον Οργανισμό Αθήνας και κατοχυρώθηκε ο ενιαίος χαρακτήρας της έκτασης Πάρκου που κινδύνευε να διαμελιστεί από αντιφατικές χρήσεις. Κατά το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας (Ν. 1515/85, 2052/92) και τις ειδικές μελέτες του Οργανισμού Αθήνας (Ο.Α.) η έκταση προοριζόταν να διαμορφωθεί σε υπερτοπικό πόλο αναψυχής "οικολογικό πάρκο περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και κέντρο εκπαίδευσης". β. Το Π.Δ/γμα 184/2002 (ΦΕΚ Α172) περί «Συστάσεως ΝΠΙΔ Οργανισμού Διοίκησης και Διαχείρισης Πάρκου Περιβαλλοντικής εκπαίδευσης Αντώνης Τρίτσης», γ. Το νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας-Αττικής το 2014 (Ν. 4277/2014 ΦΕΚ Α156) και δ. η Έγκριση του Κανονισμού Λειτουργίας του Μητροπολιτικού Πάρκου Περιβαλλοντικών και Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων και Ανάπτυξης Κοινωνικής Οικονομίας Αντώνης Τρίτσης με την ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΝΕΠ/2343/174 (ΦΕΚ 207 Β).²⁵

ΟΡΣΑ, «Πάρκο Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης
Πηγή: Ν. 4447/2016 Ειδικό Χωρικό Σχέδιο Πάρκου Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης «Αντώνης Τρίτσης» Τεχνική Έκθεση Αίτησης Προέγκρισης, σ. 45

²⁵ Θεσμικό Πλαίσιο Μητροπολιτικού Πάρκου Αντώνης Τρίτσης, Διαθέσιμο στο <https://parkotritsis.gr/idrisi-skopos/>, [Πρόσβαση 17 Ιουνίου 2021].

1993	Παραχώρηση εκτάσεως των 913 στρεμμάτων του Μητροπολιτικού Πάρκου (πρώην ΒΚ 822 δημόσιο ακίνητο) στον Ο.Ρ.Σ.Α. από την Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου (Κ.Ε.Δ.),
1996	ΠΔ (ΦΕΚ Δ 20). «Καθορισμός ζώνης οικιστικού ελέγχου χρήσεων γης και όρων και περιοχών δόμησης στο Οικολογικό Πάρκο Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης Α. Τρίτσης».
2002	ΠΔ 184 (ΦΕΚ Α 172). «Σύσταση ΝΠΙΔ Οργανισμός Διοίκησης και Διαχείρισης Πάρκου Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης Αντώνης Τρίτσης».
2003	Ύστερα από την σύσταση του Ν.Π.Ι.Δ. Οργανισμός Διοίκησης και Διαχείρισης Πάρκου Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης Αντώνης Τρίτσης το 2002 (ΠΔ 184 / ΦΕΚ Α 172), το δημόσιο ακίνητο παραχωρήθηκε στο Ν.Π.Ι.Δ.
2004	ΥΑ 9069 (ΦΕΚ Β 445). «Έγκριση κανονισμού διάρθρωσης και λειτουργίας του Οργανισμού Διοίκησης και Διαχείρισης Πάρκου Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης Αντώνης Τρίτσης».
2009	ΥΑ 16920 (ΦΕΚ ΥΟΔΔ186). «Συγκρότηση Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού Διοίκησης και Διαχείρισης Πάρκου Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης Αντώνη Τρίτση».
2011	Ν. 4002 (ΦΕΚ Α 180) και ειδικότερα τις διατάξεις των άρθρου 59. «Συγχώνευση νομικών προσώπων σε νέο φορέα: Πάρκο Τρίτση, Κηφισού, Ελαιώνα».
2014	Ν. 4277 (ΦΕΚ Α 156). «Νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας-Αττικής και άλλες διατάξεις». – 2014: Ν. 4296 (ΦΕΚ Α 214) «Μεταφορά των αρμοδιοτήτων του ΝΠΙΔ «Μητροπολιτικός Φορέας Ανάπλασης και Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Α» στον Α.Σ.Δ.Α.».
2016	Ν. 4414 (ΦΕΚ Α 149) και ειδικότερα τις διατάξεις των άρθρων 51 ως 60. «Σύσταση Φορέα Διαχείρισης Μητροπολιτικού Πάρκου Περιβαλλοντικών και Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων και Κοινωνικής Οικονομίας Αντώνης Τρίτσης»
2016	2016: ΚΥΑ 48112 (ΦΕΚ ΥΟΔΔ 538). «Συγκρότηση του ΔΣ του Φορέα Διαχείρισης Μητροπολιτικού Πάρκου Περιβαλλοντικών και Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων και Κοινωνικής Οικονομίας Αντώνης Τρίτσης».
2019	2019: ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΝΕΠ/2343/174 (ΦΕΚ 207 Β). «Έγκριση του Κανονισμού Λειτουργίας του Μητροπολιτικού Πάρκου Περιβαλλοντικών και Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων και Ανάπτυξης Κοινωνικής Οικονομίας Αντώνης Τρίτσης».

3.5. Φορέας Διαχείρισης

Ο Φορέας Διαχείρισης του Πάρκου αποτελεί ΝΠΙΔ με έδρα του το Δήμο Ιλίου στη θέση Πύργος Βασιλίσσης και διοικείται από επταμελές συμβούλιο που συγκροτείται με απόφαση του περιφερειάρχη Αττικής. Παράλληλα ο Φορέας Διαχείρισης διατελεί κοινωφελή χαρακτήρα και λειτουργεί ως μη κερδοσκοπικός, ενώ τυχόν έσοδα από τις δραστηριότητές του διατίθενται για την κάλυψη των λειτουργικών του εξόδων και αναγκών, καθώς και την επίτευξη των σκοπών του. Η έγκριση του Κανονισμού Λειτουργίας του Μητροπολιτικού Πάρκου Περιβαλλοντικών και Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων και Ανάπτυξης Κοινωνικής Οικονομίας «Αντώνης Τρίτσης». (ΚΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΝΕΠ/2343/174/2019)

Σύσταση: Νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Φορέας Διαχείρισης Μητροπολιτικού Πάρκου Περιβαλλοντικών και Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων και Ανάπτυξης Κοινωνικής Οικονομίας «Αντώνης Τρίτσης».

Έδρα: Δήμος Ιλίου Αττικής, στη θέση «Πύργος Βασιλίσσης», Περιφέρειας Αττικής.

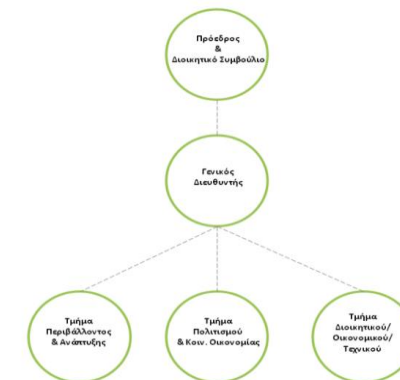
Σκοπός:

- Η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση, ενημέρωση και εκπαίδευση και η ανάδειξη της ιδιαίτερης αξίας του πρασίνου εντός του αστικού ιστού.
- Η εκπόνηση μελετών και η υλοποίηση προγραμμάτων περιβαλλοντικής προστασίας και εκπαίδευσης στο χώρο του Πάρκου.
- Η διαχείριση και προστασία των θεσμοθετημένων υγροτόπων «Ρέμα Πύργου Βασιλίσσης» και «Τεχνητός Υγρότοπος Νερών Πύργου Βασιλίσσης».

Διοίκηση:

Ο Φορέας Διαχείρισης διοικείται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο που συγκροτείται με απόφαση του Περιφερειάρχη Αττικής.

Γενική Διευθύντρια: κα Μίνα Χατζηαθανασίου, Αρχιτέκτων Μηχανικός ΕΜΠ ΜSc.

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΠΗΓΗ: <https://parkotritsis.gr/foreas-diaxeirisis/>

3.6. Πολεοδομική Ανάλυση

3.6.1. Εισαγωγή

Το Πάρκο Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης «Αντώνης Τρίτσης» βρίσκεται στο κέντρο του λεκανοπεδίου της Αττικής και ανήκει στη λεκάνη απορροής του ποταμού Κηφισού. Η περιοχή μελέτης είναι εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Ηλίου και συνορεύει με τον Δήμο Αγίων Αναργύρων Καματερού. Αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους πνεύμονες πρασίνου, με σημαντική χλωρίδα και πανίδα, εντός του δομημένου αστικού περιβάλλοντος της Δυτικής Αττικής.

Η πρόσβαση και η κυκλοφορία γύρω από το Πάρκο πραγματοποιείται από την οδό Γούναρη στα βόρεια, τη Λεωφόρο Δημοκρατίας και την οδό Μουστακλή στα ανατολικά, τη Λεωφόρο Φυλής στα δυτικά και την οδό Μπιζανίου στα νότια. Σε μητροπολιτική κλίμακα εξυπηρετούν το Πάρκο τόσο η Εθνική Οδός όσο και η Αττική Οδός. Το Πάρκο εξυπηρετείται επαρκώς τόσο από αυτοκινητοδρόμους, κύριες και τοπικές οδούς για την διευκόλυνση κίνησης των ιδιωτικών οχημάτων όσο και από πολλαπλά μέσα μαζικής μεταφοράς (ΜΜΜ), καθώς στα όρια του αλλά και σε ελάχιστη απόσταση από αυτό διέρχονται γραμμές προαστιακού, λεωφορείων και τρόλεϊ, που συνδέουν την περιοχή τόσο με τις γειτονικές περιοχές όσο και με τις υπόλοιπες περιοχές της Αθήνας, ενώ κάνουν συχνές στάσεις μέσα στα όρια των δήμων που ανήκει το Πάρκο. Περαιτέρω χρειάζεται η οργάνωση και η σύνδεση του προαστιακού στάση «Βασιλίσσης Σοφίας» με την είσοδο πάρκου, καθώς και η τακτική συχνότητα δρομολογίων έως το Πάρκο.

Οι χρήσεις γης είναι σύμφωνες με τα εγκεκριμένα Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια. Στην περιοχή ξεχωρίζει η αμιγής ή γενική κατοικία. Η βόρεια πλευρά και ειδικότερα το τμήμα που ανήκει στην Δημοτική Ενότητα του Καματερού είναι αραιοκατοικημένο εν αντιθέσει με το ανατολικό, δυτικό και νότιο τμήμα που ανήκουν στο Δήμο Ηλίου και στο Δήμο Αγίων Αναργύρων Καματερού Δημοτική Ενότητα Αγίων Αναργύρων που παρατηρείται έντονη δόμηση. Συναντώνται επίσης, αρκετές χρήσεις πρόνοιας (νοσοκομεία, κέντρα υγείας κλπ), διοίκησης και αθλητισμού που γειτνιάζουν με το πάρκο. Πέρα από το χώρο του πάρκου εντοπίζονται και αρκετοί ελεύθεροι ανοιχτοί χώροι μικρότερης κλίμακας. Παρατηρούνται αρκετά σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ενώ δεν είναι το ίδιο έντονη η παρουσία βιοτεχνιών, βιομηχανιών και χρήσεων αναψυχής και τουρισμού, εκτός από κάποιες περιοχές δίπλα από μεγάλες οδικές αρτηρίες όπως η Λεωφόρος Φυλής και η Λεωφόρος Δημοκρατίας.

Αναφορικά με τον αριθμό ορόφων στην περιοχή, εξαιρώντας την έκταση του Πάρκου υπάρχουν αρκετοί αδόμητοι ή αχρησιμοποίητοι χώροι. Στο βόρειο τμήμα τα κτίσματα είναι

κυρίως διώροφα, στα ανατολικά και ειδικότερα στο τμήμα του Δήμου Αγ. Αναργύρων το ύψος των κτισμάτων ποικίλει ανάμεσα σε 2 έως 6 ορόφους, ενώ στο δυτικό τμήμα του Πάρκου παρατηρούνται κτίσματα από 3 έως 6 ορόφους. Η σταδιακή αύξηση στο ύψος των κτισμάτων παρατηρείται κατά άξονα βορρά-νότου.

Όσον αφορά το ιδιοκτησιακό καθεστώς των κτιρίων παρατηρείται ότι στο βόρειο τμήμα της περιοχής μελέτης ποσοστό της τάξεως περίπου 77% είναι ιδιόκτητα, ενώ τα μισθωμένα ακίνητα δεν ξεπερνούν το 30%. Κτίρια με άλλες ιδιότητες ανά περιοχές φτάνουν περίπου το 50%, ενώ ελάχιστες είναι οι κατοικίες με μερίδιο οικιστικού συνεταιρισμού - λιγότερο του 1%.

Οι τύποι των κτιρίων στην περιοχή μελέτης είναι κυρίως μονοκατοικίες ή διπλοκατοικίες σε ποσοστό που κυμαίνεται μεταξύ 66,7% έως 70% εν αντιθέσει με το νότιο τμήμα που το 75% των κτιρίων είναι πολυκατοικίες. Δεδομένο που είναι εμφανές και στο πλήθος των ορόφων. Σε σημεία απομακρυσμένα από τα όρια του πάρκου παρατηρείται ένα ποσοστό κτιρίων όπου η κύρια χρήση τους δεν αποτελεί αυτή της κατοικίας και αγγίζει μόλις το 11,64%.

Ο πληθυσμός της περιοχής ανάμεσα δύο φύλλα διακρίνεται στο ποσοστό των 49,73% για τους άνδρες και στο ποσοστό των 52,05% για τις γυναίκες. Η πλειοψηφία των κατοίκων στο βόρειο τμήμα είναι Έλληνες, φτάνοντας περίπου το ποσοστό των 100%. Στο νότιο τμήμα οι ημεδαποί φτάνουν το 36,16% ενώ οι αλλοδαποί το 92,43% στο νοτιότερο άκρο. Επιπρόσθετα παρατηρείται ότι η περιοχές στο βόρειο, βορειοδυτικό και βορειοανατολικό τμήμα του πάρκου δεν χαρακτηρίζεται από υψηλές τιμές οικιστικής πυκνότητας.

Η ηλικιακή σύνθεση του πληθυσμού της περιοχής μελέτης διαιρείται σε ηλικιακές ομάδες με τα αντίστοιχα ποσοστά. Οι ηλικιακές ομάδες των 15-24, 25-34, και 35-44 φτάνουν σε μία τάξη ποσοστών 49,52%, 38,87% και 17,87% αντίστοιχα. Τα παιδιά από 0-14 ετών εντοπίζονται σε ποσοστό έως 49,13% κυρίως εις το βόρειο τμήμα, ενώ οι ηλικιωμένοι άνω των 75 ετών σημειικά μόνο αγγίζουν το 30%.

Σχετικά με την οικογενειακή κατάσταση του πληθυσμού παρατηρείται ότι το 71% των κατοίκων είναι έγγαμοι, ενώ οι άγαμοι σημειικά αγγίζουν το 41%. Ελάχιστο είναι το ποσοστό πληθυσμού που ανήκει στην κατηγορία διαζευγμένων οι χήρων και κυμαίνεται σε ποσοστό της τάξεως των 4% έως 9%.

Ο τομέας απασχόλησης των κατοίκων της περιοχής παρατηρείται στον τριτογενή τομέα κατά κύριο λόγο. Αναλυτικότερα στον πρωτογενή τομέα το ποσοστό των απασχολούμενων φτάνει έως και 1,58%, στο δευτερογενή τομέα κυμαίνεται μεταξύ 20,53% και 68,50% και στον τριτογενή τομέα δίδεται ποσοστό της τάξεως μεταξύ 74,78% και 83,81%.

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην κατηγορία των εργαζομένων καταλαμβάνει το ποσοστό της τάξεως των 44,71%, ενώ στην κατηγορία των ανέργων το ποσοστό της τάξεως των 18,96% ανά περιοχές είναι αρκετά ανησυχητικό. Οι συνταξιούχοι φτάνουν σε ένα ποσοστό έως και 48,18%, ενώ υπάρχουν και αρκετοί μαθητές σε ποσοστό της τάξεως 19,4%. Αναφορικά με το μέγεθος των νοικοκυριών παρατηρείται ότι στα περισσότερα υπάρχουν από 2 έως 4 μέλη, ενώ σε αρκετά χαμηλά ποσοστά κινούνται τα νοικοκυριά που έχουν 5 έως 7 μέλη, εκτός από κάποιες συγκεκριμένες περιοχές όπου τα ποσοστά αυξάνονται έως και το 12%. Αρκετά ωστόσο είναι και τα μονομελή νοικοκυριά, τα οποία υπολογίζονται ότι φτάνουν έως και 25,77%.²⁶

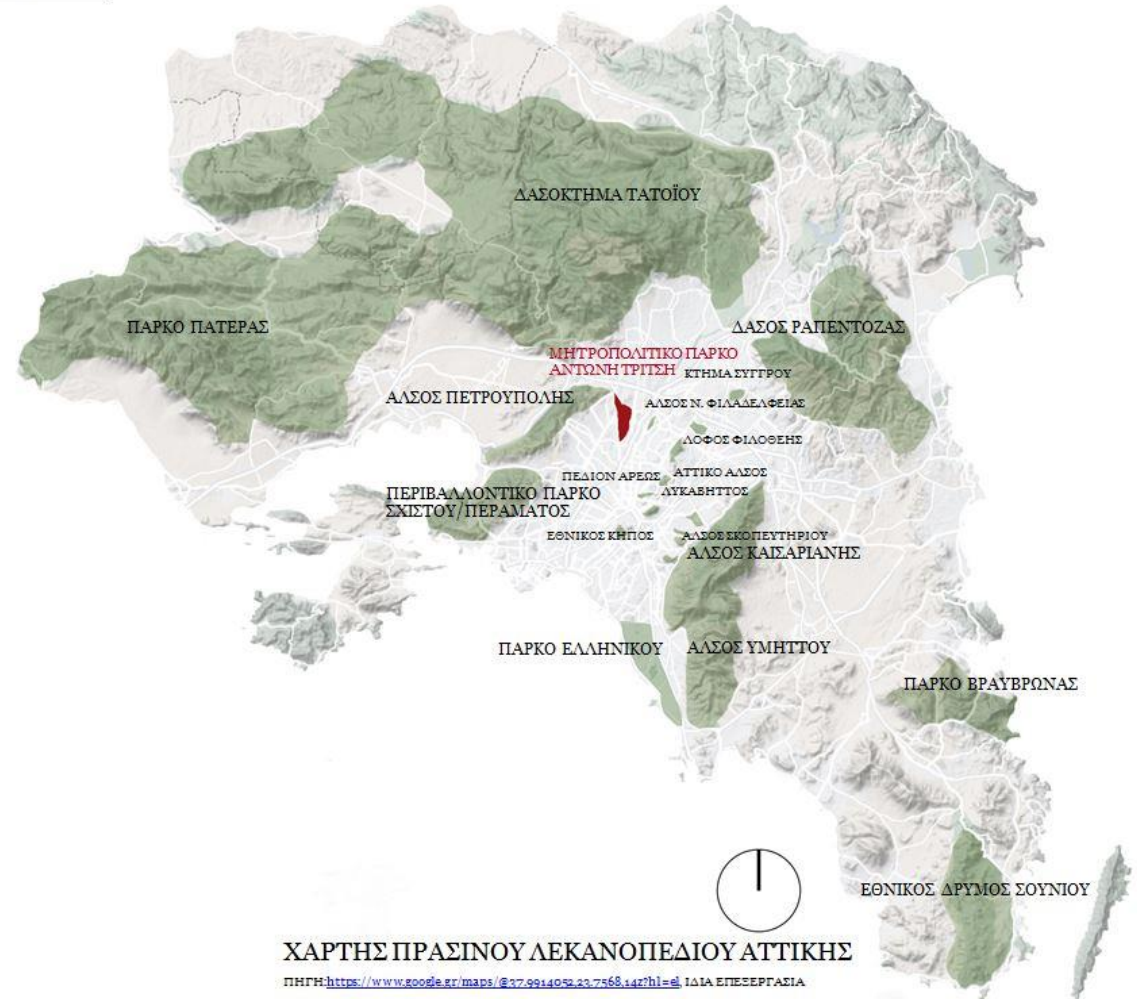
Η ανάπτυξη, εξέλιξη, επέκταση και ο πολεοδομικός σχεδιασμός των πόλεων και των οικιστικών περιοχών εν γένει, ως γνωστόν υπάγεται εις την ρυθμιστική αρμοδιότητα και τον έλεγχο του κράτους. Με στόχο την λειτουργικότητα και την ανάπτυξη υπό το πρίσμα της εξασφάλισης των καλύτερων δυνατών όρων διαβίωσης. Ο πολεοδομικός σχεδιασμός συνιστά μία έννοια η οποία καλύπτει μία σειρά πολιτικών και παρεμβάσεων που έχουν ως κοινή συνισταμένη την ανάπτυξη και την ποιότητα ζωής στις πόλεις. Είναι ο βασικός τρόπος άσκησης της πολεοδομικής πολιτικής και αποτελεί το βασικότερο εργαλείο ρύθμισης του αστικού, περιαστικού και εξωαστικού χώρου. Στις μέρες μας λειτουργεί υπό το νομοθετικό πλαίσιο του Ν. 4447/2016 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 99 του 4685/2020, με τις τροποποιήσεις που επέφερε ο Ν. 4759/2020 «Εκσυγχρονισμός της Χωροταξικής και Πολεοδομικής Νομοθεσίας και άλλες διατάξεις» και με τις τελευταίες τροποποιήσεις του Ν. 4819/2021. Μέσω του νέου θεσμικού πλαισίου επιχειρείται ο εκσυγχρονισμός του χωρικού σχεδιασμού δια την ανταπόκριση του εις τας σημερινάς ανάγκες της κοινωνίας και δια την θεραπεία στρεβλώσεων και άρση συγκρούσεων. Προάγει τη διασφάλιση και προστασία του περιβάλλοντος, τους βέλτιστους όρους διαβίωσης του πληθυσμού και την οικονομική ανάπτυξη σύμφωνα με την αρχή της αειφορίας. Το συνολικό σύστημα του σχεδιασμού εδράζεται πλέον εις την απλοποίηση, τον εξορθολογισμό και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας αντιμετωπίζοντας τις μέχρι τώρα δυσλειτουργίες και εξασφαλίζοντας μία πιο ευέλικτη «πλην όμως αποσπασματική χωροθέτηση οικονομικών, παραγωγικών, και εν γένει επενδυτικών δραστηριοτήτων».²⁷

²⁶ ΕΜΠ (2021), - Εργαστήριο Χωρικού Σχεδιασμού και Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών, <https://panorama.statistics.gr/panorama/index.php?language=greek&database=2011>, ίδια επεξεργασία.

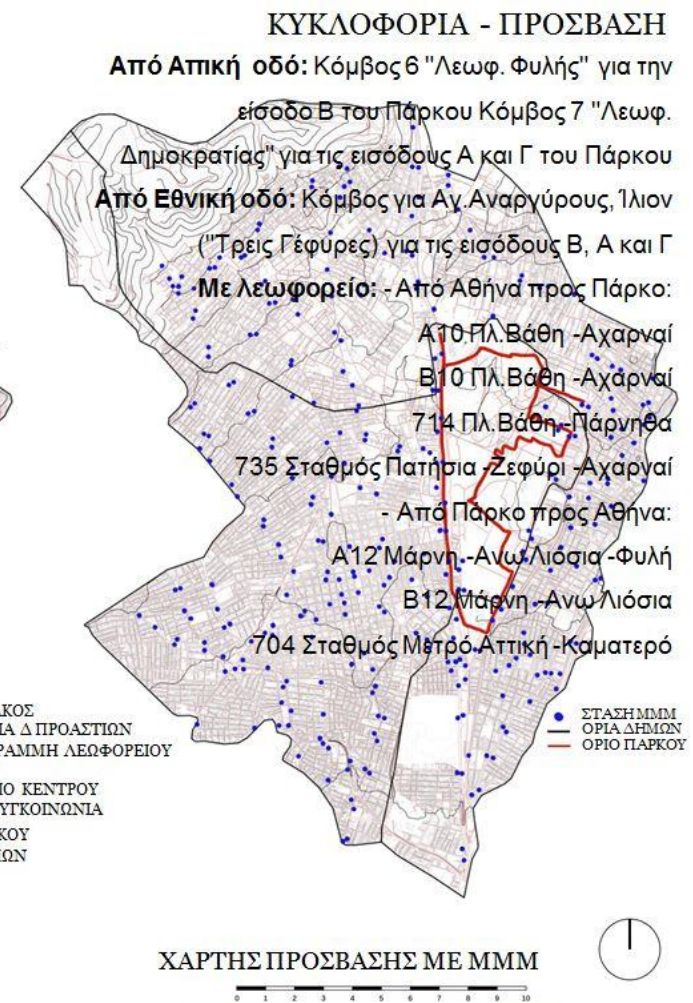
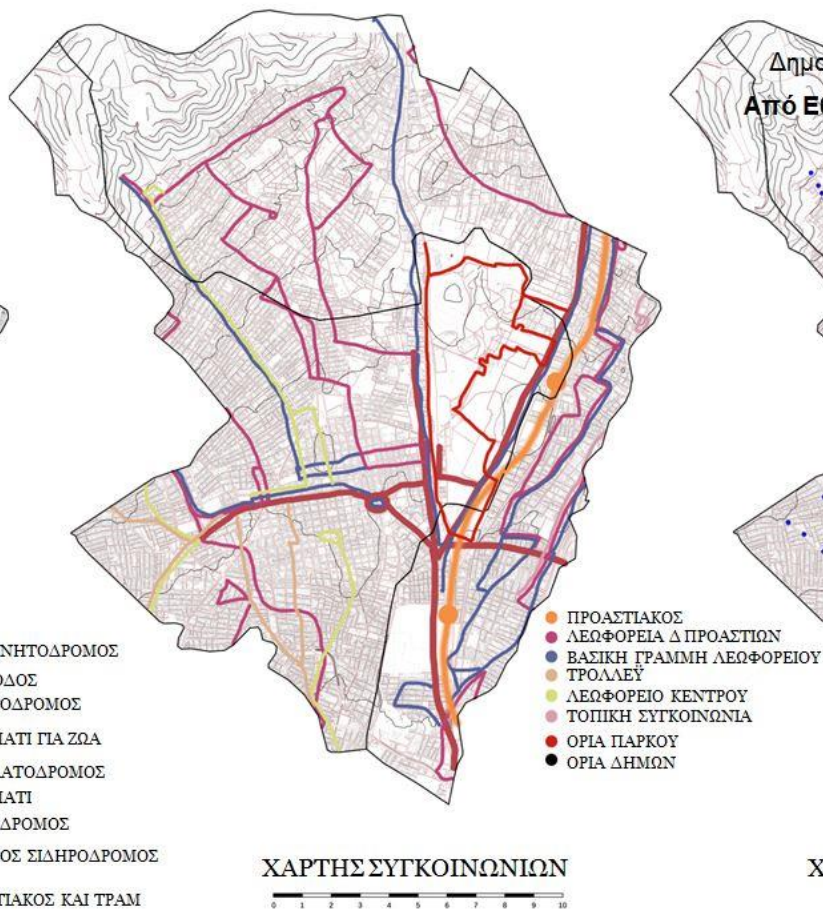
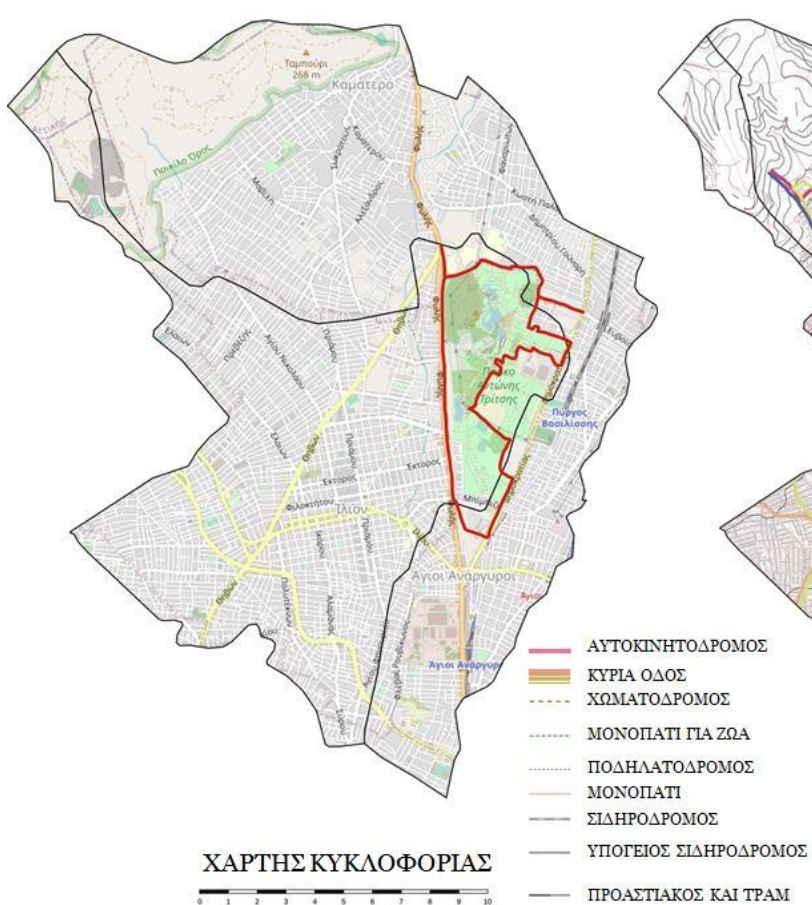
²⁷ Σερράος, Κ., (2018), *Επίσημος Σχεδιασμός και bottom up πρακτικές. Μία αντιθετική πορεία στην Ελλάδα του 21^{ου} αιώνα; στη Συλλογή Κειμένων για τον Χωρικό Σχεδιασμό – Θαλάσσιος Χώρος Παράκτιο Αστικό Μέτωπο Πόλεις Λιμάνια, Θεοδωρά, Γ. (επιμ.) ΕΜΠ, Αθήνα, Αθήνα σ. 44*

Πολοδομική Ανάλυση _ Χώροι Πρασίνου Αττικής

- ο Το Μητροπολιτικό Πάρκο “Αντώνη Τρίτση” βρίσκεται στο κέντρο του λεκανοπεδίου Αττικής.
- ο Έχει έκταση σήμερα περίπου 1200 στρέμματα και είναι από τα μεγαλύτερα μητροπολιτικά πάρκα της Αθήνας.
- ο Εντάσσεται αποτελεσματικά στον γεινιάζοντα αστικό ιστό του όσο και στο ευρύτερο δίκτυο υπαίθριων χώρων πρασίνου της Αττικής.
- ο Αποτελεί σημαντικό πόλο πρασίνου για την Αθήνα και έλκει χιλιάδες επισκέπτες καθημερινά.
- ο Διαθέτει πλούσια πανίδα και χλωρίδα, που το καθιστούν ως ένα από τα σημαντικότερα πάρκα περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης στην Ελλάδα.

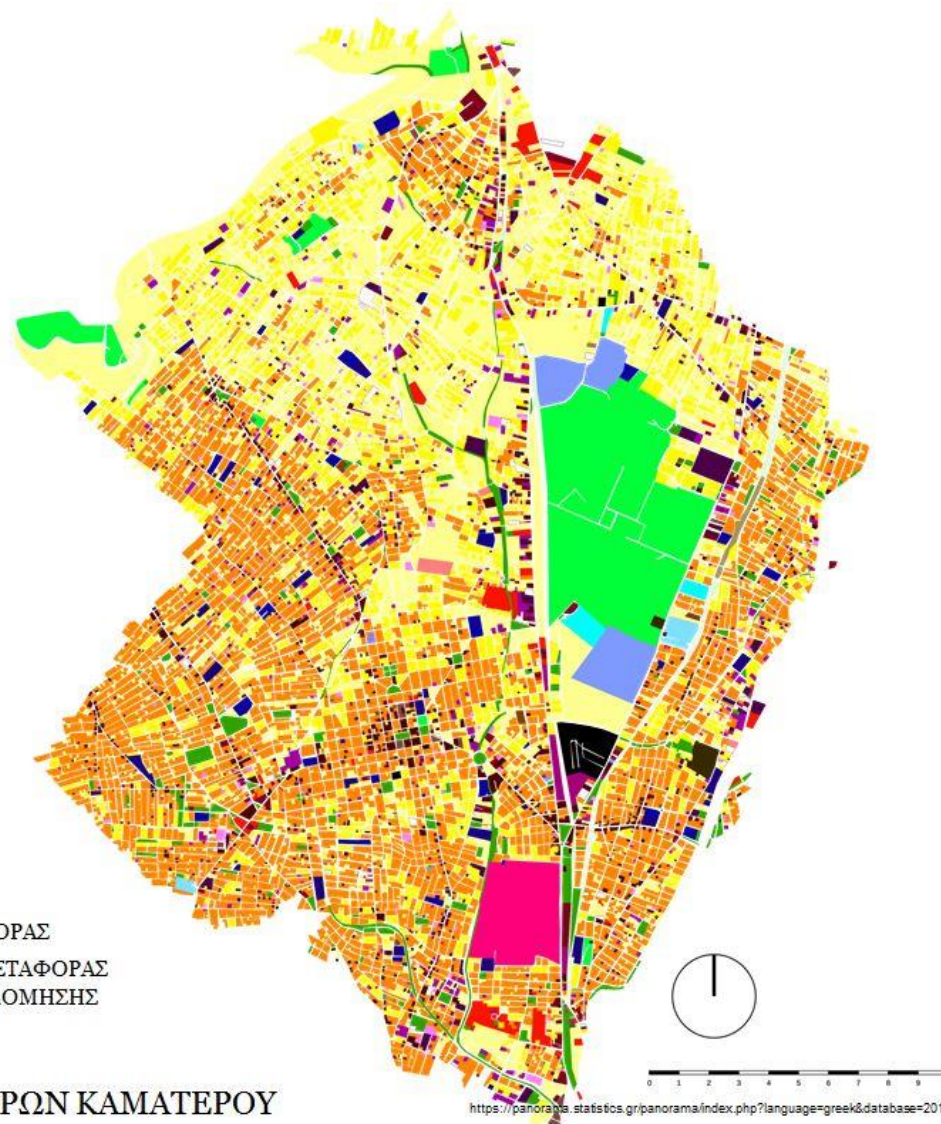

Πολεοδομική Ανάλυση _ Κυκλοφορία - Πρόσβαση

Πολεοδομική Ανάλυση _ Χρήσεις Γης

- Στην περιοχή παρατηρούνται κυρίως χρήσεις αμιγούς ή γενικής κατοικίας
- Ξεχωρίζει ο μεγάλος υπαίθριος χώρος του πάρκου και οι χρήσεις πρόνοιας, διοίκησης και υπηρεσιών και αθλητισμού που συνορεύουν με αυτό
- Υπάρχουν αρκετοί ελεύθεροι ανοιχτοί χώροι, αλλά πολύ μικρότερης κλίμακας από αυτόν του πάρκου
- Παρατηρούνται αρκετά σχολεία πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
- Δεν είναι το ίδιο έντονη η παρουσία χώρων βιοτεχνιών/βιομηχανιών και αναψυχής/τουρισμού εκτός από σημεία δίπλα σε κεντρικές και κύριες οδούς, όπως η Λεωφόρος Φυλής και η Λεωφόρος Δημοκρατίας

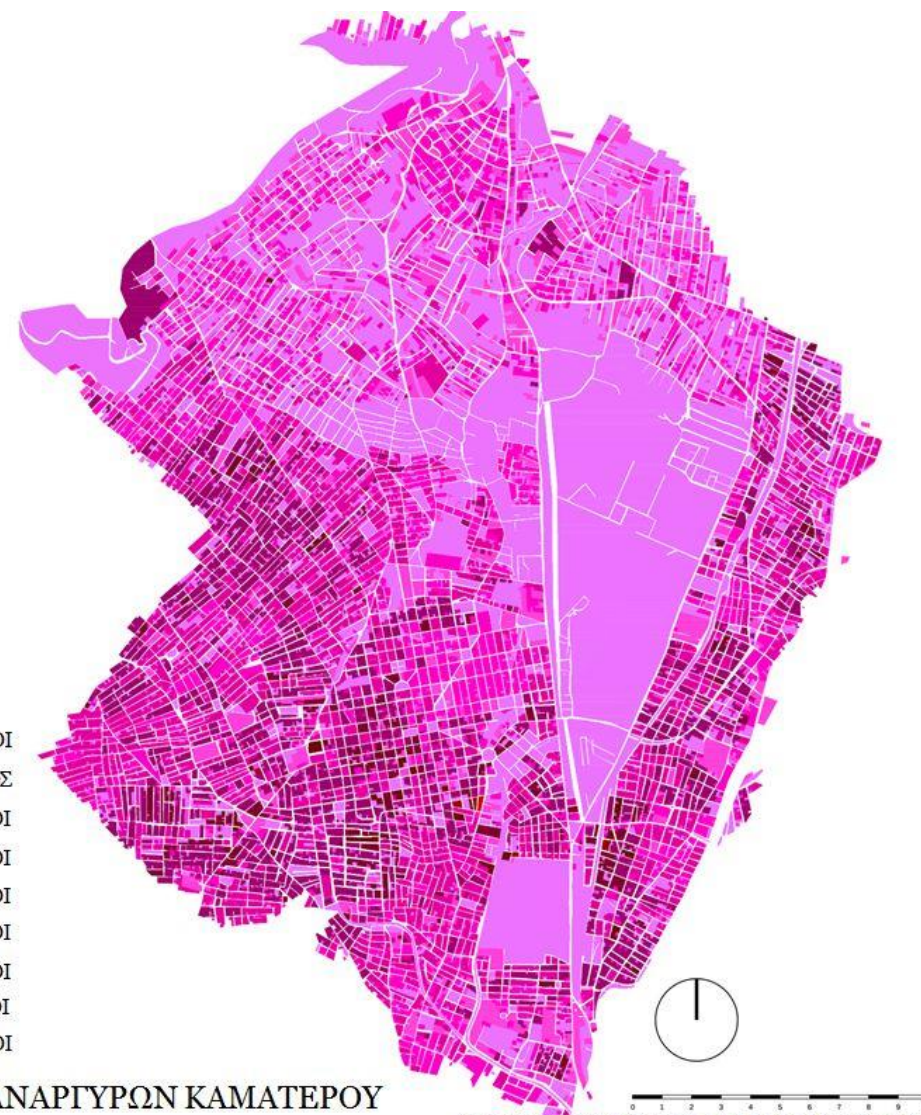

ΧΑΡΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΝ ΓΗΣ ΔΗΜΩΝ ΙΛΙΟΥ ΚΑΙ ΑΓ. ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ ΚΑΜΑΤΕΡΟΥ

<https://panorama.statistics.gr/panorama/index.php?language=greek&database=2011>

Πολεοδομική Ανάλυση_ Αριθμός Ορόφων

- Στην περιοχή, εκτός από την έκταση του πάρκου παρατηρούνται αρκετοί αδόμητοι ή αχρησιμοποίητοι χώροι
- Στη βόρεια πλευρά των Δήμων Ιλίου και Αγ. Αναργύρων, το μεγαλύτερο ποσοστό των κτιρίων είναι διώροφα
- Στα ανατολικά του Δήμου Αγ. Αναργύρων το ύψος των κτιρίων ποικίλει από 2 έως 6 ορόφους
- Στα δυτικά και νότια του Δήμου Ιλίου παρατηρούνται κυρίως κτίρια από 3 έως 6 ορόφους, συγκεντρωμένα ανά περιοχές ανάλογα με το πλήθος ορόφων
- Κατά τον άξονα Βορρά-Νότου, παρατηρείται σταδιακή αύξηση του ύψους των κτιρίων της περιοχής

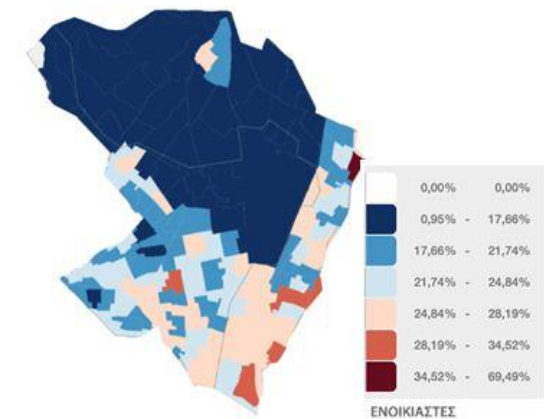
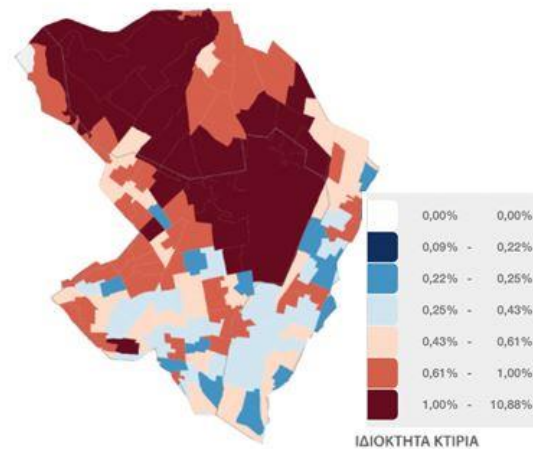
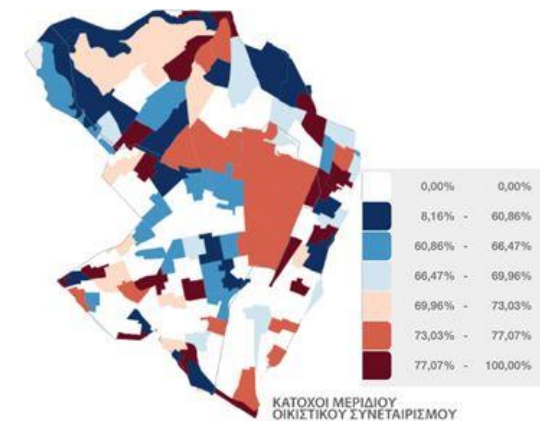
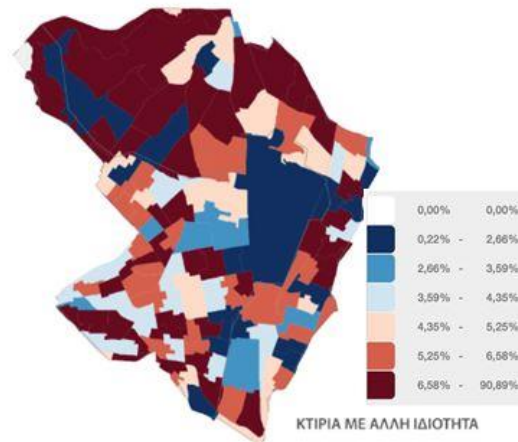

ΧΑΡΤΗΣ ΠΛΗΘΟΥΣ ΟΡΟΦΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΔΗΜΩΝ ΙΛΙΟΥ ΚΑΙ ΑΓ. ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ ΚΑΜΑΤΕΡΟΥ

<https://panorama.statistics.gr/panorama/index.php?language=greek&database=2011>

Πολεοδομική Ανάλυση _ Ιδιοκτησιακό Καθεστώς Κτιρίων

- Στο βόρειο τμήμα των δύο Δήμων το μεγαλύτερο ποσοστό των κτιρίων είναι ιδιόκτητα (ποσοστό >77%)
- Παρατηρούνται αρκετά μικρά ποσοστά κτιρίων υπό ενοικίαση σε όλες τις επιμέρους περιοχές (ποσοστό έως περίπου 30%)
- Το ποσοστό κτιρίων με άλλη ιδιότητα αγγίζει περίπου το 50% ανά περιοχές
- Ιδιαίτερα μικρό είναι το ποσοστό κατοίκων που διαθέτουν μερίδιο οικιστικού συνεταιρισμού (έως 1,00% στο κέντρο της περιοχής)

Πηγή: panorama.statistics.gr

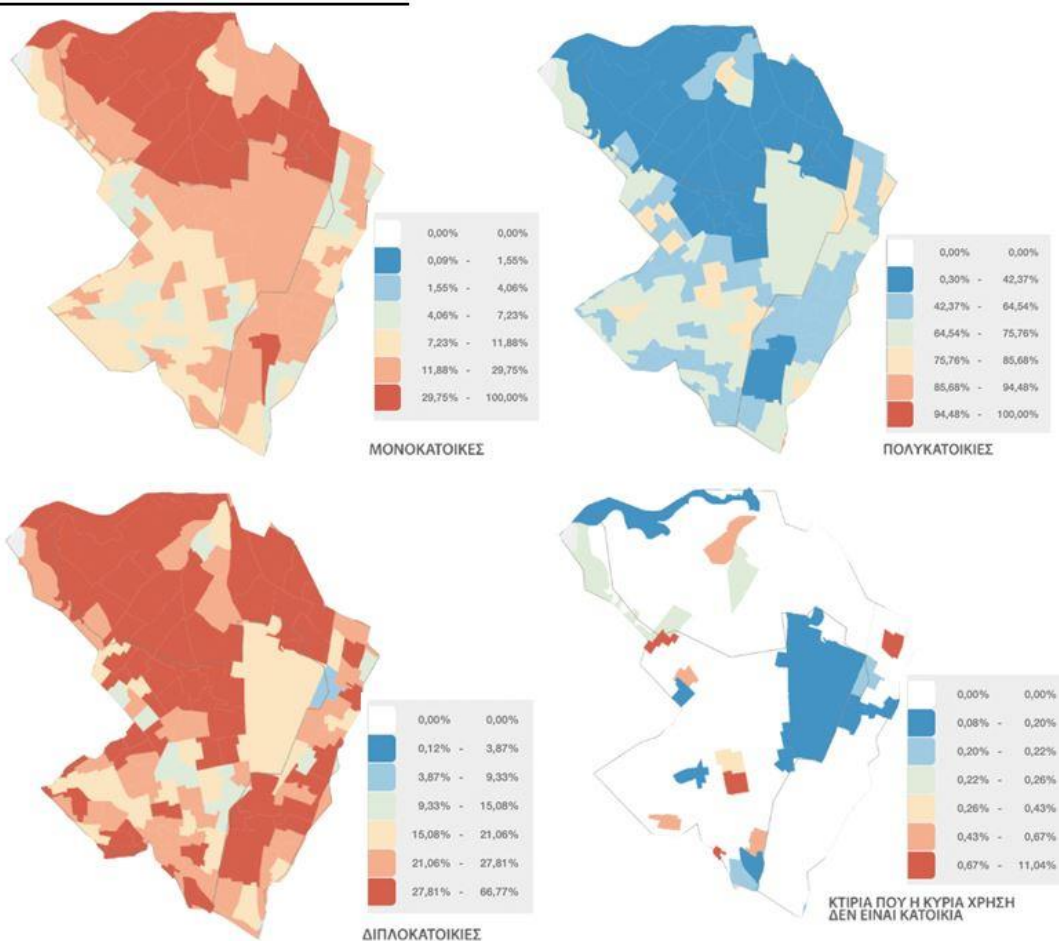
ΚΑΙΜΑΚΑ 1/2000

<https://panorama.statistics.gr/panorama/index.php?language=greek&database=2011>

Κ Α Θ Ε Σ Τ Ω Σ Ι Δ Ι Ο Κ Τ Η Σ Ι Α Σ Κ Τ Ι Ρ Ι Ω Ν

Πολεοδομική Ανάλυση_ Τύποι Κτιρίων

- ο Τα περισσότερα κτίρια του Δήμου Ιλίου και του Δήμου Αγ. Αναργύρων είναι μονοκατοικίες ή διπλοκατοικίες, με ποσοστό περίπου έως 70% και 66,77% αντίστοιχα
- ο Αντίθετα στο νότιο τμήμα της περιοχής περίπου το 75% των κτιρίων είναι πολυκατοικίες
- ο Πολύ μικρό είναι το ποσοστό των κτιρίων που η κύρια χρήση τους δεν είναι κατοικία εκτός από τις περιοχές που γειτνιάζουν με το πάρκο, όπου το ποσοστό αυτό αγγίζει το 11,64%

Πηγή: panorama.statistics.gr

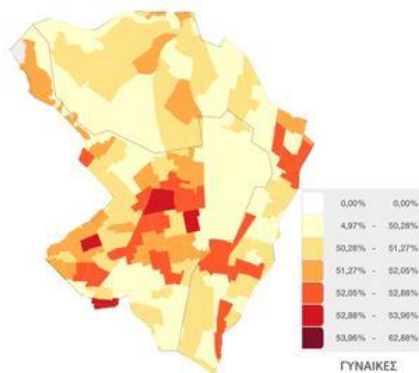
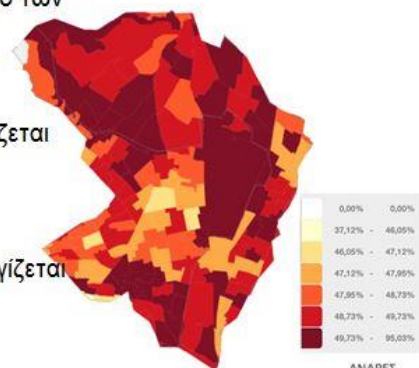
<https://panorama.statistics.gr/panorama/index.php?language=greek&database=2011>

ΚΛΙΜΑΚΑ 1/2000

Τ
Υ
Π
Ο
Ι
Κ
Τ
Ι
Ρ
Ι
Ω
Ν

Πολεοδομική Ανάλυση _ Φύλο και Υπηκοότητα Κατοίκων

- Σχεδόν ισομοιρασμένος είναι ο πληθυσμός της περιοχής, αναφορικά με το φύλο των κατοίκων
- Το μέσο ποσοστό ανδρών υπολογίζεται περίπου στο 49,73%
- Το μέσο ποσοστό γυναικών υπολογίζεται στο 52,05%

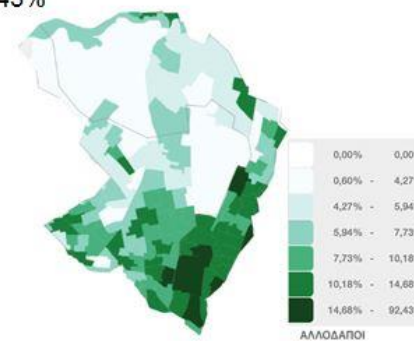
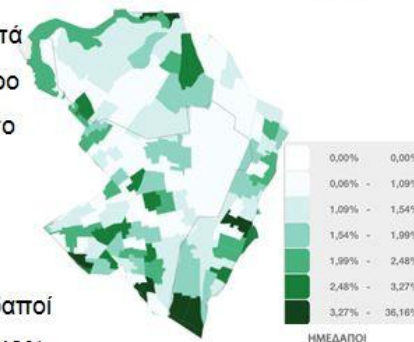
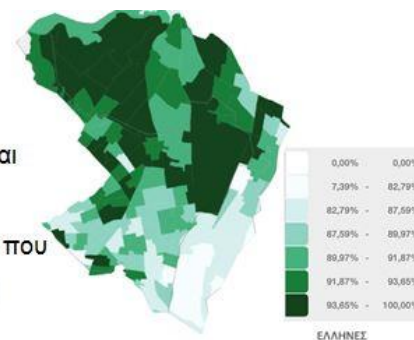

ΚΑΙΜΑΚΑ 1/2000 N

Φ
Υ
Λ
Ο
Κ
Α
Τ
Ο
Ι
Κ
Ω
Ν

<https://panorama.statistics.gr/panorama/index.php?language=greek&database=2011>

- Στο βόρεια τμήμα των Δήμων Ιλίου και Αγ. Αναργύρων η πλειοψηφία των κατοίκων είναι Έλληνες, με ποσοστό που αγγίζει το 100% σε ευρείες περιοχές
- Παρατηρούνται πολύ χαμηλά ποσοστά ημεδαπών κατοίκων, με το μεγαλύτερο ποσοστό (36,16%) να εμφανίζεται στο νοτιότερο άκρο του Δήμου Ιλίου
- Αντίστοιχα στις νοτιότερες περιοχές εμφανίζονται και περισσότεροι αλλοδαποί πολίτες με το ποσοστό να φτάνει 92,43% στο νοτιότερο άκρο του δήμου Ιλίου

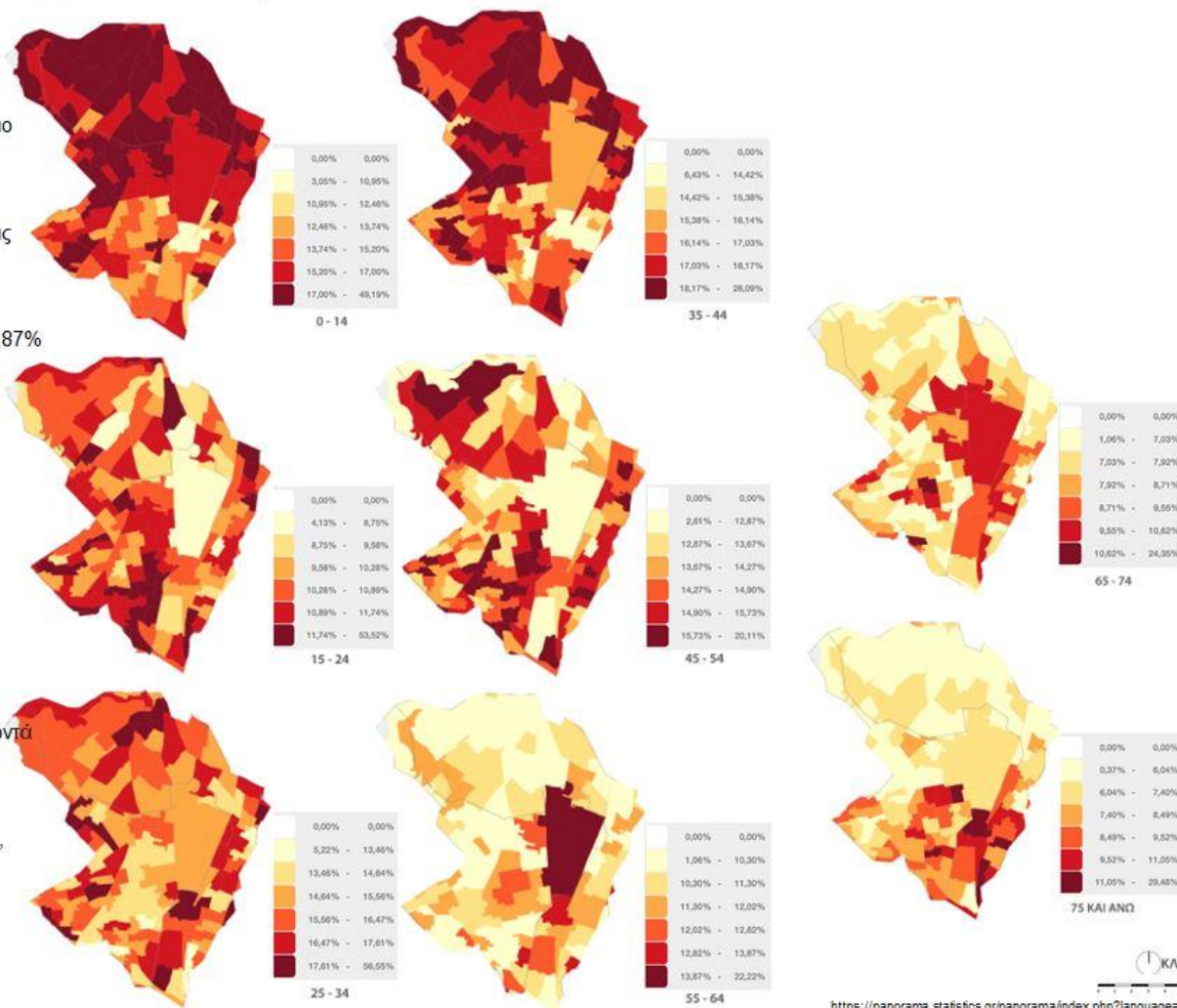

ΚΑΙΜΑΚΑ 1/2000 N

Υ
Π
Η
Κ
Ο
Τ
Η
Τ
Α
Κ
Α
Τ
Ο
Ι
Κ
Ω
Ν

Πολεοδομική Ανάλυση _ Ηλικία Κατοίκων

- ο Στην περιοχή παρατηρούνται κυρίως κάτοικοι νεότερων ηλικιών
- ο Το ποσοστό παιδιών 0 -14 ετών φτάνει έως 49,13% κυρίως στο βόρειο τμήμα
- ο Το ποσοστό εφήβων 15-24 ετών φτάνει έως 11,24%, και σημειικά στις νοτιότερες περιοχές έως 49,52%
- ο Το ποσοστό νέων 25-34 ετών φτάνει στο 15,475 και σημειικά στο 38,87%
- ο Το ποσοστό νέων 35-44 ετών φτάνει στις βορειότερες περιοχές έως 34,56% και στις νοτιότερες στο 17,87%
- ο Το ποσοστό κατοίκων ηλικίας 45-54 ετών κυμαίνεται από 12,85 έως 30,11%
- ο Το ποσοστό κατοίκων ηλικίας 55-64 ετών κυμαίνεται από 1,58% έως 12,52%
- ο Οι κάτοικοι ηλικίας 65-74 ετών φτάνουν το 7,81%, ενώ σε περιοχές κοντά στο πάρκο το ποσοστό αυτό αυξάνεται σε 14,42%
- ο Οι κάτοικοι άνω των 75 ετών παρουσιάζονται σε ποσοστό έως 4,49%, ενώ στο νοτιότερο τμήμα σημειικά φτάνουν έως το 30,40%

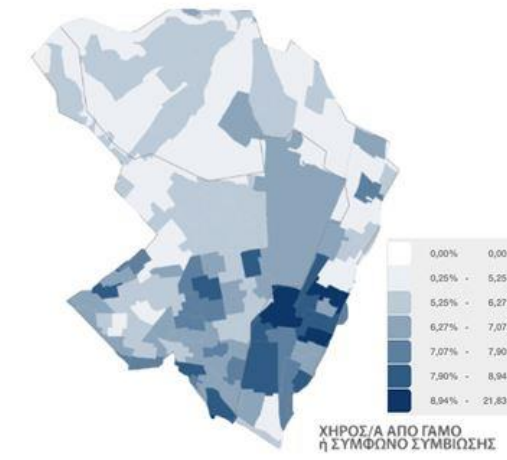
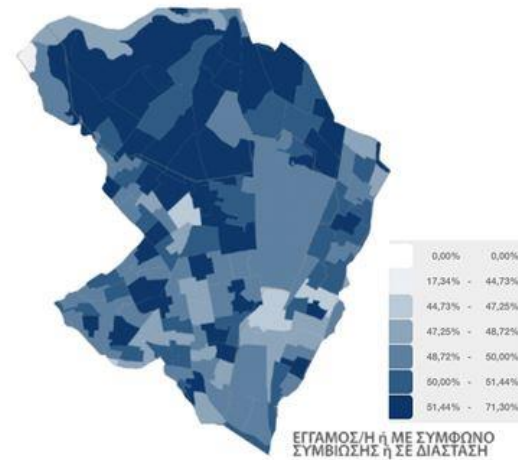
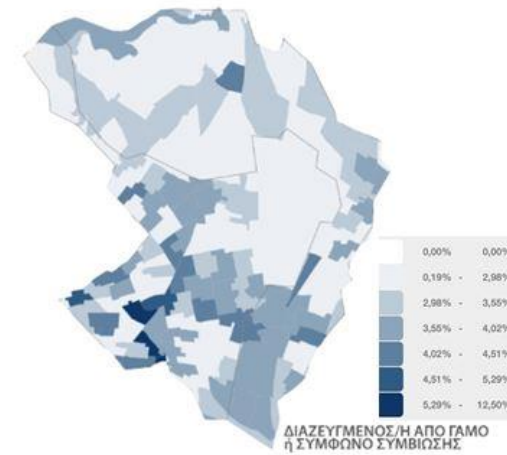
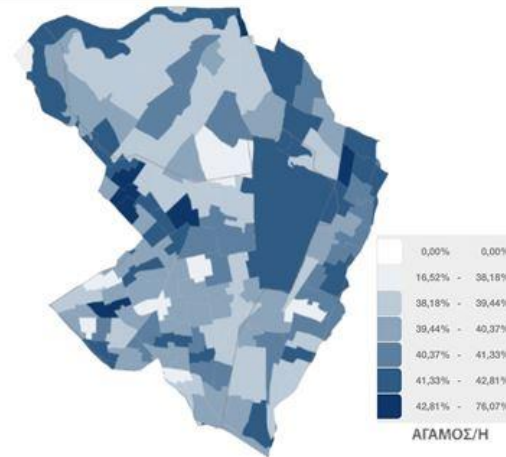

ΚΑΙΜΑΚΑ 1/2000
<https://panorama.statstos.gr/panorama/index.php?language=greek&database=2011>

Η
Λ
Ι
Κ
ΙΑ
Π
Λ
Η
Θ
Υ
Σ
Μ
Ο
Υ

Πολεοδομική Ανάλυση _ Οικογενειακή Κατάσταση

- ο Ο περισσότεροι κάτοικοι των δύο Δήμων είναι έγγαμοι, σε ποσοστό που αγγίζει το 71,30% ιδιαίτερα στις βοριότερες περιοχές
- ο Το ποσοστό άγαμων κατοίκων κυμαίνεται κυρίως μεταξύ 16,52%-41,33%
- ο Αρκετά μικρό είναι το ποσοστό διαζευγμένων πολιτών, το οποίο σε γενικές γραμμές φτάνει έως 4,01%
- ο Ο χήρος πληθυσμός φτάνει το 8,54%, ενώ σημειικά σε περιοχές νότια του πάρκου αγγίζει το 21,83%

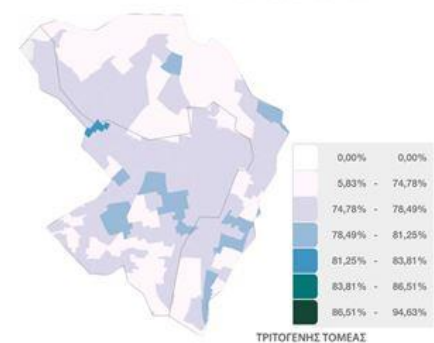
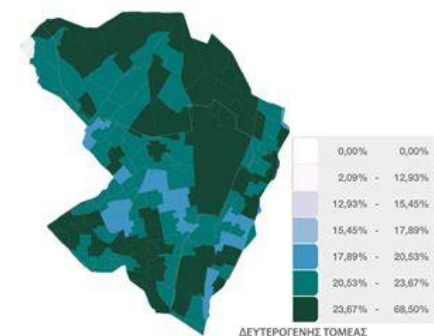
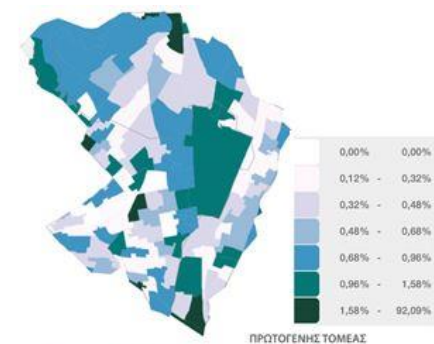
Πηγή: panorama.statistics.gr

<https://panorama.statistics.gr/panorama/index.php?language=greek&database=2011>

ΚΛΙΜΑΚΑ 1/2000

Πολεοδομική Ανάλυση _ Τομέας Απασχόλησης

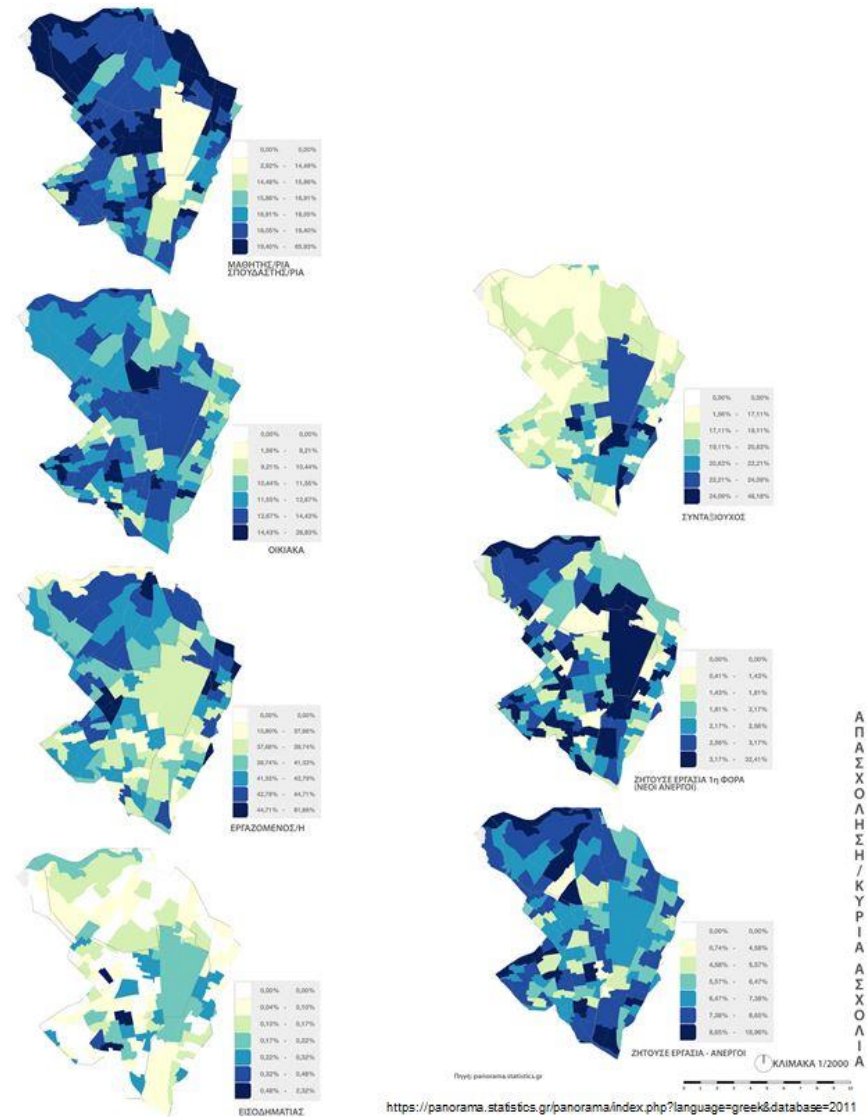
- ο Οι κατοικοί ασχολούνται με τον πρωτογενή τομέα παραγωγής σε ποσοστό έως 1,58%
- ο Με το δευτερογενή τομέα παραγωγής ασχολείται ποσοστό κατοίκων μεταξύ 20,53% και 68,50%
- ο Αρκετά μεγάλο είναι το ποσοστό κατοίκων που ασχολούνται με τον τριτογενή τομέα, με ποσοστό που κυμαίνεται μεταξύ 74,78% και 83,81%

Τ
Ο
Μ
Ε
ΑΣ
/
Κ
Λ
Α
Δ
Ο
Σ
Α
Π
Α
Σ
Χ
Ο
Λ
Η
Σ
Η
Σ

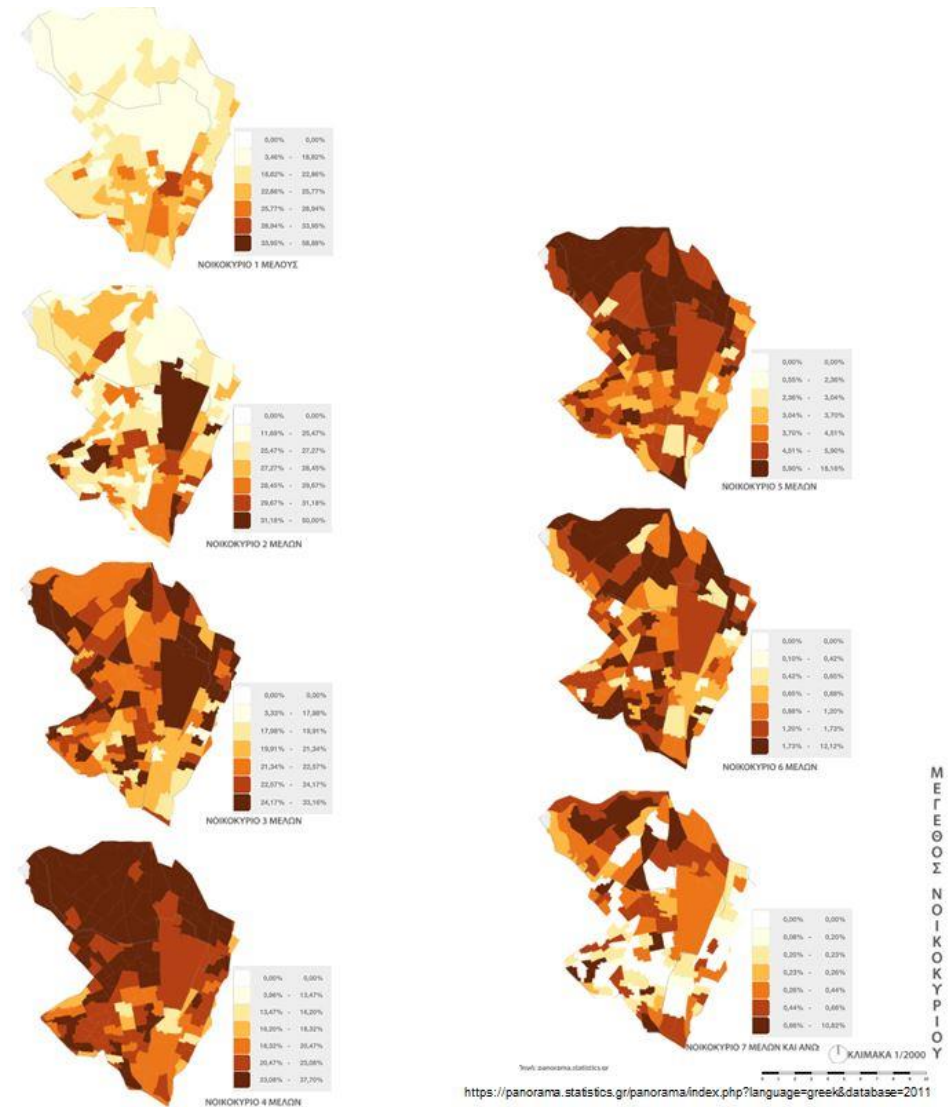
Πολεοδομική Ανάλυση _ Κύρια Ασχολία

- ο Το ποσοστό μαθητών/σπουδαστών που κατοικούν στην περιοχή είναι μεταξύ 16,91% και 19,40%
- ο Το ποσοστό εργαζομένων αγγίζει το 44,71%
- ο Το ποσοστό είναι αρκετά χαμηλό, μόλις στο 0,32%, ενώ σημειακά αγγίζει το 2,32%
- ο Το ποσοστό συνταξιούχων κατοίκων φτάνει έως 20,36% ενώ σε περιοχές κοντά στο πάρκο κυμαίνεται από 22,21% έως 48,18%
- ο Υπάρχει αρκετά υψηλό ποσοστό άνεργων στην περιοχή, το οποίο αγγίζει το 18,96% ανά περιοχές

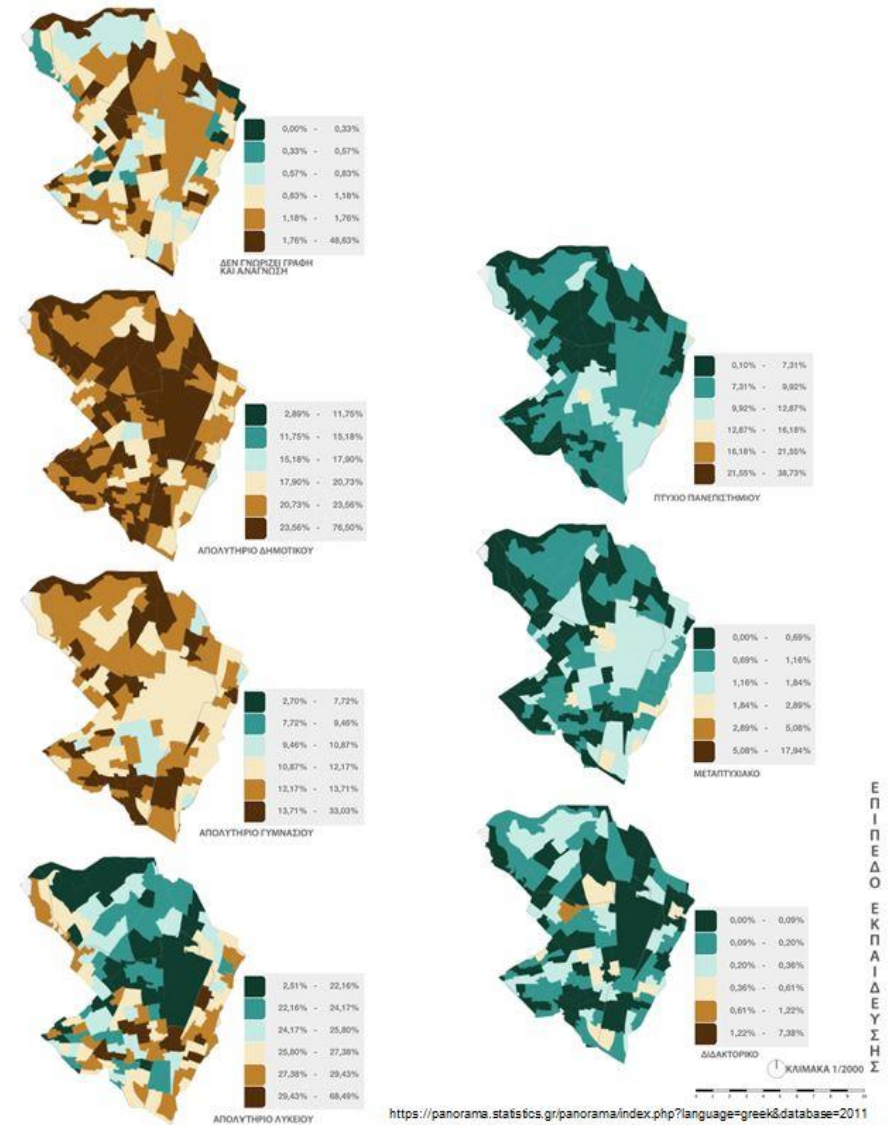
Πολεοδομική Ανάλυση _ Μέγεθος Νοικοκυριού

- Στην περιοχή παρατηρούνται αρκετά πολυμελή νοικοκυριά (από 3 μέλη και άνω)
- Το ποσοστό νοικοκυριών ενός μέλους φτάνει έως 25,77%
- Το ποσοστό νοικοκυριών 2 μελών κυμαίνεται μεταξύ 23,47% - 29,67%, ενώ ανά περιοχές αγγίζει το 50%
- Το ποσοστό νοικοκυριών 3 μελών κυμαίνεται μεταξύ 21,34% - 33,16%
- Το ποσοστό νοικοκυριών 4 μελών στις βρειότερες περιοχές κυμαίνεται μεταξύ 23,08% - 37,7%, ενώ νοτιότερα μεταξύ 18,32% - 23,08%
- Το ποσοστό νοικοκυριών 5 μελών είναι μεταξύ 4,51% - 18,16% στο βόρειο τμήμα της περιοχής και μεταξύ 3,04% - 5,90% στο νότιο
- Το ποσοστό νοικοκυριών 6 μελών υπολογίζεται μεταξύ 0,88% - 1,73%, ενώ ανά περιοχές αγγίζει το 12,12%
- Τα νοικοκυριά από 7 μέλη και άνω συναντώνται σε ποσοστό έως 0,26%, ενώ ανά περιοχές φτάνουν το 10,82%

Πολεοδομική Ανάλυση _ Επίπεδο Εκπαίδευσης

- ο Το επίπεδο εκπαίδευσης των κατοίκων της περιοχής φαίνεται σχετικά χαμηλό, αφού σχεδόν μόνο το 10% έχει πτυχίο πανεπιστημίου ή άλλου αντίστοιχου ιδρύματος
- ο Το ποσοστό κατοίκων που δεν γνωρίζει γραφή και ανάγνωση είναι έως και 1,76%, ενώ σημειακά αγγίζει το 48,63%
- ο Το ποσοστό κατοίκων με απολυτήριο δημοτικού είναι έως 76,50%
- ο Το ποσοστό κατοίκων με απολυτήριο γυμνασίου είναι μεταξύ 10,87% - 33,03%
- ο Το ποσοστό κατοίκων με απολυτήριο λυκείου είναι έως 29,43%, ενώ σημειακά φτάνει έως 68,49%
- ο Το ποσοστό κατοίκων με πτυχίο πανεπιστημίου φτάνει το 12,87%
- ο Το ποσοστό κατοίκων με μεταπτυχιακό τίτλο είναι έως 1,84%
- ο Οι κάτοικοι που διαθέτουν διδακτορικό συναντώνται σε ποσοστό έως 0,36%, το οποίο ανά περιοχές αυξάνεται σε 1,22%

3.7. Ανάλυση του Πάρκου

3.7.1. Εισαγωγή

Το Πάρκο Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης «Αντώνης Τρίτσης» αποτελεί μία οάση στη Δυτική Αττική και μία πρόκληση για την ποιότητα ζωής εντός του δομημένου αστικού περιβάλλοντος. Ως προς το φυσικό περιβάλλον και τις υποδομές του αποτελεί έναν σημαντικό χώρο πρασίνου και έντονη παρουσία του υγρού στοιχείου ως ένας υδροβιότοπος με μεγάλο οικολογικό απόθεμα για τη βιοποικιλότητα στο αστικό περιβάλλον. Διαθέτει επίσης και σημαντικό κτιριακό απόθεμα που αποτελεί συνδυαστικό κρίκο με το ιστορικό παρελθόν, με τα περισσότερα από αυτά τα κτίσματα να χρησιμοποιούνται ως χώροι πολιτισμού, εκπαίδευσης ή αναψυχής. Τα όριά του είναι σαφώς χαραγμένα ήδη από το 2003. Διαθέτει 5 κύριες εισόδους, οι οποίες αποτελούν τον ενδιάμεσο κρίκο μεταξύ πόλης και πρασίνου καθώς και αρκετές δευτερεύουσες που έχουν διαμορφωθεί από τα σημεία που το προσεγγίζουν οι κάτοικοι. Υπάρχει εκτενές δίκτυο πεζοδρόμων και μονοπατιών, μία ανενεργή σιδηροδρομική γραμμή. Έχει λοιπόν τη δυναμική να λειτουργήσει ως ένας πράσινος αντιδραστήρας που θα τον φρουρεί η αγάπη των Αθηναίων και των επισκεπτών. Το Πάρκο λειτουργεί ως τοπόσημο τόσο σε τοπική όσο και σε μητροπολιτική κλίμακα. Χρειάζεται να ενταχθεί εις τα αξιοθέατα της Αθήνας ως ένα σπάνιο οικοσύστημα που αποτελεί περιβαλλοντικό και πολιτιστικό θησαυρό και αποτελεί ένα από τα τελευταία καταφύγια άγριας ζωής εις την Αττικής.

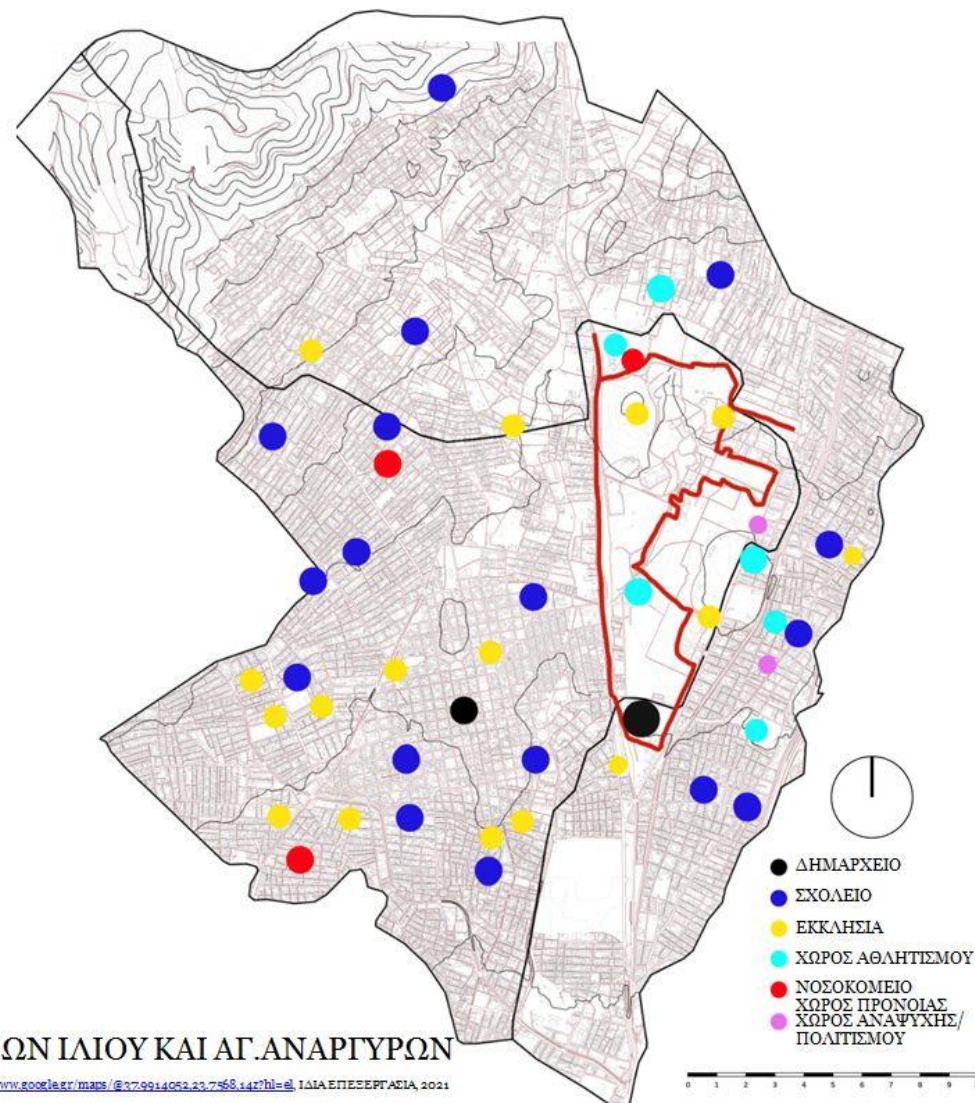
Ανάλυση του Πάρκου _ Φυσικό Περιβάλλον και Υποδομές

- ο Το Μητροπολιτικό Πάρκο "Αντώνης Τρίτσης" αποτελεί σημαντικό **χώρο πρασίνου**, με λόφους με υψηλή φύτευση σε συστάδες, ενώ μέσα σε αυτό υπάρχουν και καλλιέργειες καρποφόρων δέντρων, όπως ελιές και φιστικιές. Δίπλα στις λίμνες έχουν αναπτυχθεί καλαμιές.
- ο Έντονη παρουσία **υδάτινου στοιχείου**. Διαθέτει 6 τεχνητές λίμνες και ένα τεχνητό κανάλι με ανακυκλούμενα νερά..
- ο Σημαντικό **κτιριακό απόθεμα**. Τα περισσότερα από τα κτίρια που βρίσκονται μέσα στο πάρκο χρησιμοποιούνται ως χώροι πολιτισμού, εκπαίδευσης ή αναψυχής (καφέ, μπαρ).
- ο Τα **όρια** παραχώρησης στο ΚΕΔ το 2003 είναι σαφώς χαραγμένα, όμως οι σημερινές περιφράξεις στα περισσότερα σημεία διαφέρουν από το αρχικό περίγραμμα, γεγονός που δημιουργεί μια ασαφή εικόνα για την έκταση του πάρκου.
- ο Διαθέτει 5 κύριες **εισόδους** και αρκετές δευτερεύουσες που έχουν διαμορφωθεί από τα σημεία όπου προσεγγίζουν οι κάτοικοι.
- ο Η πρόσβαση με αυτοκίνητο μέσα στο πάρκο δεν επιτρέπεται. Τα **οχήματα** μπορούν να προσεγγίζουν μέχρι τους προκαθορισμένους χώρους στάθμευσης.
- ο Μέσα στο πάρκο υπάρχουν ανενεργές σιδηροδρομικές γραμμές και ευρύ **δίκτυο πεζοδρόμων** και μονοπατιών για την κίνηση των επισκεπτών.

Ανάλυση του Πάρκου _ Τοπόσημα

- Στην ευρύτερη περιοχή γύρω από το πάρκο εντοπίζονται αρκετοί χώροι εκπαίδευσης, πολιτισμού, αθλητισμού και αναψυχής.
- Μέσα στα όρια του πάρκου υπάρχουν δύο ναοί, του Προφήτη Ηλία και του Αποστόλου Παύλου, καθώς και γήπεδα ποδοσφαίρου.
- Ξεχωρίζει το Δημαρχείο Αγ. Αναργύρων, το οποίο φαίνεται να είναι μέσα στα όρια του πάρκου αλλά διοικητικά ανήκει στο Δήμο Αγίων Αναργύρων/Καματερού.

Ανάλυση SWOT

	ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ	Αποτελεί το μεγαλύτερο Μητροπολιτικό πάρκο της Αθήνας. Έχει μεγάλη έκταση, ικανή να φιλοξενήσει πλήθος κόσμου αλλά και δραστηριοτήτων.	Τα όρια και οι περιοχές εισόδου στο πάρκου είναι ασαφείς, γεγονός που προκύπτει από τις αναξέλεγκτες και ανακριβείς περιφράξεις	Δυνατότητα ενίσχυσης από το Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας και πλήθος μελετών/ερευνών σχετικά με το πάρκο	Αδιαφορία κρατικών οργανισμών για την διατήρηση και την ενίσχυση του πάρκου
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟ- ΤΗΤΕΣ	Προσφέρει δυνατότητες πολλαπλών δραστηριοτήτων, εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών	Η περιοχή του Ιλίου όπου βρίσκεται είναι απομονωμένη από το κέντρο της Αθήνας και δυσπρόσιτη ιδιαίτερα με ΜΜΜ	Έντονο ενδιαφέρον πολιτών για εθελοντισμό και οργάνωση δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων μέσα στο πάρκο	Ανεπαρκής ενημέρωση σχετικά με το περιβάλλον και τη σημασία του πάρκου και των δράσεων που συμβαίνουν σε αυτό
ΥΠΟΔΟΜΕΣ	Διαθέτει επαρκείς υποδομές και κτίρια σε καλή κατάσταση, ώστε να στεγαστούν νέες χρήσεις ή να ενισχυθούν οι ήδη υπάρχουσες	Πολλοί από τους κτιριακούς χώρους παραμένουν ανενεργοί και δεν φιλοξενούν κάποια συγκεκριμένη λειτουργία	Νέες εγκαταστάσεις για χρήσεις εμπορίου, συντήρηση των υπαρχόντων για τη φιλοξενία νέων λειτουργιών, πρωτοβουλίες αύξησης των μέτρων φύλαξης και ασφάλειας του πάρκου	Χαμηλή έως μηδαμινή χορήγηση κονδυλίων οικονομικής ενίσχυσης και συντήρησης του χώρου, ανυπαρξία άλλων οικονομικών πόρων(από αντίτιμο επίσκεψης ή δωρεές)
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	Έχει πλούσια και μοναδική πανίδα και χλωρίδα και αποτελεί ιδανικό τόπο περιβαλλοντικής ενημέρωσης και εκπαίδευσης	Οι λόφοι και οι φυτεύσεις δεν είναι επαρκώς φροντισμένοι, όπως και οι υπόλοιποι χώροι του πάρκου (λίμνες, κανάλι, διαδρομές, γέφυρες)	Ενίσχυση περιβαλλοντικής συνείδησης, μεγαλύτερο ενδιαφέρον για την αναζωογόνηση και τη συντήρηση του πάρκου και του οικοσυστήματός του	Αδιαφορία για το χώρο πρασίνου της πόλης, ενδιαφέρον αστικοποίησης και επενδύσεων

Έρευνες – Μελέτες – Σχεδιασμοί - Άρθρα

- ο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας για την Προστασία και αναβάθμιση του Περιβάλλοντος
- ο Ειδικό Χωρικό σχέδιο Πάρκου Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης «Αντώνη Τρίτση»
- ο Φ.Ε.Κ. 20/19.01.1996 για Ζ.Ο.Ε. στο Πάρκο «Αντώνη Τρίτση»
- ο Φ.Ε.Κ. 221/11.03.1996 έγκριση Πολεοδομικής Μελέτης μίας Ζώνης Ειδικής Χρήσεις του Δήμου Ιλίου για το Πάρκο Τρίτση
- ο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Ιλίου 2015-2019
- ο Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) Δήμου Ιλίου_Σχέδιο Δράσης ΣΒΑΚ
- ο ADVANCE Σχέδιο Δράσης Δήμου Αγ. Αναργύρων και Καματερού_Βελτίωση της ποιότητας ζωής για όλους - Βελτιωμένη κινητικότητα για τους Αγ. Αναργύρους και το Καματερό
- ο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Αγ. Αναργύρων-Καματερού 2020_Σχέδιο
- ο Πολλαπλές Ερευνητικές και Διπλωματικές Εργασίες, Άρθρα και Δημοσιεύσεις

3.9.1 Εισαγωγή

Για το σχεδιασμό και την οργάνωση του Μητροπολιτικού Πάρκου «Αντώνη Τρίτση» έχουν εκπονηθεί στο πέρασμα των χρόνων πλήθος μελετών και ερευνών, ενώ ταυτόχρονα εντάσσεται σε ρυθμιστικά και σε ειδικά χωρικά σχέδια. Τα τελευταία χρόνια συμπεριλαμβάνεται και στα επιχειρησιακά και τα σχέδια δράσης τόσο του Δήμου Ιλίου στον οποίο ανήκει όσο και του γειτνιάζον Δήμου Αγίου Αναργύρων – Καματερού, ενώ ταυτόχρονα έχουν γίνει πολλές διπλωματικές και ερευνητικές εργασίες και έχουν γραφτεί δεκάδες άρθρα σχετικά με αυτόν τον πνεύμονα αστικού πράσινου εντός του λεκανοπεδίου Αττικής.

Οι σχεδιασμοί του νέου νομοθετικού πλαισίου για το Πάρκο «Αντώνη Τρίτση» εδράζονται στους Ν. 4277/2014 ΡΣΑ 2014 (επέχει ταυτόχρονα και θέση Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου Αττικής), Ν. 4414/2016, Ν. 4447/2016.

Στο Ν. 4277/2014 στο άρθρο 38 και στο πλαίσιο έγκρισης της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του νέου ΡΣΑ προβλέφθηκαν τα εξής μέτρα για το Πάρκο Τρίτση:

α. Να εξεταστούν τα μέτρα για την επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση των υδάτων, ώστε να εξασφαλιστούν οι απαραίτητοι πόροι άρδευσης για τη συντήρηση του αστικού πρασίνου, β. να γίνουν ειδικές ρυθμίσεις για την ρύθμιση της δόμησης και τα χαρακτηριστικά του αρχιτεκτονικού έργου που θα συνάδουν με την φυσιογνωμία του Πάρκου και γ. Να εξειδικευθεί ο χαρακτήρας των χρήσεων.

Στον Ν. 4414/2016 μέσω των άρθρων 51-60 επανακαθορίστηκε η λειτουργία του Μητροπολιτικού Πάρκου. Με την νομοθέτηση της σύστασης ενός Φορέα Διαχείρισης του που ήτο Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου με κοινωφελή και μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα και είναι. Σκοπός δε είναι:

«α) Η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση, ενημέρωση και εκπαίδευση των πολιτών και μαθητών, καθώς και η ανάδειξη της ιδιαίτερης αξίας του πρασίνου εντός του αστικού ιστού, με κάθε πρόσφορο μέσο, με την ανάπτυξη δραστηριοτήτων εντός του πάρκου, αλλά και εκτός αυτού, εφόσον κρίνεται σκόπιμο και πρόσφορο, β) η εκπόνηση μελετών και η υλοποίηση προγραμμάτων περιβαλλοντικής προστασίας και εκπαίδευσης στο χώρο του Πάρκου, στον αστικό ιστό και στο φυσικό περιβάλλον της Αττικής, γ) η διαχείριση και προστασία των θεσμοθετημένων υγρότοπων «Ρέμα Πύργου Βασιλίσσης» και «Τεχνητός Υγρότοπος Νερών Πύργου Βασιλίσσης», όπως και της ορνιθοπανίδας και των άλλων

μορφών άγριας ζωής που αυτοί φιλοξενούν, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Ν. 4277/2014 (Νέο ΡΣΑ/Αττικής) και της ισχύουσας περιβαλλοντικής νομοθεσίας».

Για την επίτευξη του σκοπού «ο Φορέας διαχείρισης αναπτύσσει κάθε πρόσφορη, νόμιμη δραστηριότητα στις εξής θεματικές κατευθύνσεις: α) Συντήρηση, φύλαξη, λειτουργία, ανανέωση και περαιτέρω ανάπτυξη του Μητροπολιτικού Πάρκου «Αντώνης Τρίτσης», σύμφωνα με τις αρχές της βιώσιμης, αειφόρου ανάπτυξης, β) πληροφόρηση, εκπαίδευση, επιμόρφωση, κατάρτιση των πολιτών και μαθητών σε θέματα προστασίας και διαχείρισης περιβάλλοντος, γ) ανάπτυξη και εφαρμογή τεχνικών και τεχνολογιών φιλικών προς το περιβάλλον (όπως προστασία δασών και εδαφών, ανακύκλωση υλικών, καθαρισμό λυμάτων, δημιουργία ενεργειακού πάρκου ανανεώσιμων πηγών κ.λπ.), δ) προώθηση πρότυπων πιλοτικών ερευνητικών προγραμμάτων, για θέματα περιβάλλοντος και οικολογικών καλλιεργειών με παράλληλη παραγωγή οικολογικών προϊόντων στο Μητροπολιτικό Πάρκο Τρίτση, ε) διοργάνωση μόνιμων και περιοδικών εκθέσεων, για την κατανόηση του φυσικού κόσμου και των προβλημάτων του περιβάλλοντος, στ) ανάπτυξη βοτανικού κήπου και φυτωρίου ex situ διατήρησης ειδών της αυτοφυούς αττικής χλωρίδας, ζ) διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων, παραστάσεων, θεαμάτων, συναυλιών και άλλων ψυχαγωγικών επιμορφωτικών δραστηριοτήτων, υπό την προϋπόθεση ότι είναι συμβατές με τη λειτουργία του Πάρκου, δεν παράγουν όχληση στα προστατευόμενα είδη άγριας ζωής που ενδιααιτούν σε αυτό και συνάδουν με τους σκοπούς και το χαρακτήρα του Πάρκου, η) Δημιουργία κατάλληλων χώρων παιχνιδιού και αθλοπαιδιών με θέμα το περιβάλλον, διαδρομών περιπάτου, τρεξίματος, ποδηλάτου, περιβαλλοντικής παρατήρησης και άλλων ήπιων αθλητικών – ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων, οι οποίες συνάδουν με το χαρακτήρα του Πάρκου, θ) ανάπτυξη παραγωγικών και συναλλακτικών δραστηριοτήτων συναφών με τη λειτουργία του Πάρκου, όπως εκμετάλλευση ή/και εκμίσθωση εστιατορίων, αναψυκτηρίων, διοργάνωση αγορών είτε με προϊόντα του φυτωρίου είτε με προϊόντα οικολογικών καλλιεργειών που παράγονται στο Πάρκο αλλά και εξωτερικών καλλιεργειών βεβαιωμένης ποιότητας και γενικά δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στην εκμετάλλευση των κτισμάτων και εγκαταστάσεων του Πάρκου, συνάδουν με το σκοπό του και συντείνουν στην οικονομική αυτοτέλεια του Φορέα, ι) υλοποίηση προγράμματος ολοκληρωμένης συλλογής, ανακύκλωσης και διάθεσης των απορριμμάτων που παράγονται εντός των ορίων του Πάρκου «Αντώνης Τρίτσης», ια) υλοποίηση προγράμματος ολοκληρωμένης αποταμίευσης και επανάχρησης του νερού της βροχής και των όμορων ρεμάτων, όπως και κάθε άλλης πηγής, για τη συνεχή τροφοδότηση του τεχνητού υγροτόπου, ιβ) ανάπτυξη δραστηριοτήτων παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, στους τομείς της σίτισης και εστίασης, της δημιουργίας

υποδομών φιλοζωικής δράσης και παροχής ιατρικών και κτηνιατρικών υπηρεσιών, γ) η εκπόνηση και εφαρμογή μελετών και προγραμμάτων προστασίας και εκπαίδευσης στους ορεινούς όγκους της Αττικής.»

Ως επιταγή του Ν. 4447/2016 άρθρο 8 παρ. 5α κατατέθηκε τον Ιούνιο του 2018 η Τεχνική Έκθεση Αίτηση Προέγκρισης του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου (ΕΧΣ) του Πάρκου. Οι στόχοι και κατευθύνσεις του προτεινόμενου Ειδικού Χωρικού Σχεδίου είναι:

1. Η Διασφάλιση του Ενιαίου και Δημόσιου Χαρακτήρα του Πάρκου.

Η συνολική έκταση του Πάρκου χρειάζεται να οριστικοποιηθεί στα 970 στρέμματα. 913,236 στρέμματα με το Παραχωρητήριο ΑΒΚ 822/18.03.2003 ΚΕΔ και 57 στρέμματα κοινόχρηστου χώρου του Πάρκου προς τη Λεωφόρο Δημοκρατίας.

2. Η Εφαρμογή των Κατευθύνσεων του Νέου Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας – Αττικής.²⁸

Ειδικό Χωρικό Σχέδιο Πάρκου
Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης
«Αντώνης Τρίτσης»

Πηγή: Ν. 4447-2016

Με κίτρινο απεικονίζεται το όριο της
περιοχής επέμβασης του ΕΧΣ

Με κόκκινο απεικονίζεται η
υφιστάμενη περιφράξη

²⁸Ν. 4277/2014 Διαθέσιμο στο http://www.et.gr/ids-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wEc63YDhn5AeXdtvSoClrl8oegNIWStPL95MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKl3nP8Nxdnj5r9cmWjJWelDvWS_18kAEhATUkjB0x1LldQ163nV9K--td6StuZdzpocp0PvYXXeUs1tiEdpaWltryQTSRnva51ooce- [Πρόσβαση 30 Μαΐου 2021]

Ν. 4414-2016 Διαθέσιμο στο http://www.et.gr/ids-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wFHp_31M9ESQXdtvSoClrl8JfWk9tSupxZ5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKl3nP8Nxdnj5r9cmWjJWelDvWS_18kAEhATUkjB0x1LldQ163nV9K--td6StuZdzpocp0PvYXXeUs1tiEdpaWltryQTSRnva51ooce- [Πρόσβαση 30 Μαΐου 2021]

Ν. 4447-2016 Διαθέσιμο στο http://www.et.gr/ids-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wFHp_31M9ESQXdtvSoClrl84OvdVE7rIzh5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKl3nP8Nxdnj5r9cmWjJWelDvWS_18kAEhATUkjB0x1LldQ163nV9K--td6StuZdzpocp0PvYXXeUs1tiEdpaWltryQTSRnva51ooce- [Πρόσβαση 30 Μαΐου 2021]

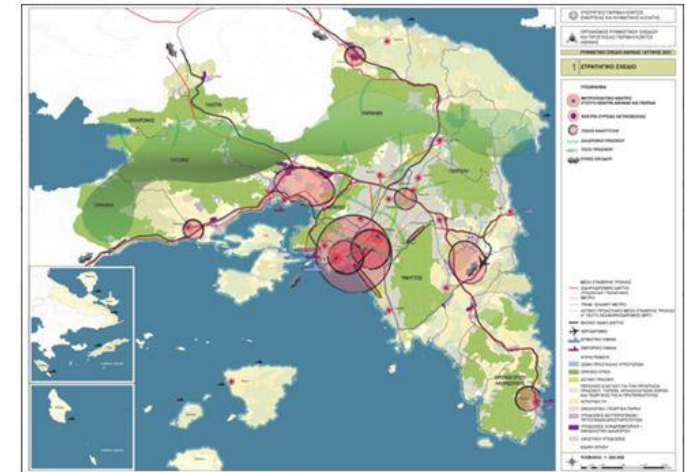
Προβλεπόμενοι Σχεδιασμοί

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

- **N. 4277/2014, άρθρο 38** και στο πλαίσιο έγκρισης της **Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του νέου ΡΣΑ**: μέτρα για την επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση των υδάτων, ειδικές ρυθμίσεις για την ρύθμιση της δόμησης και τα χαρακτηριστικά του αρχιτεκτονικού έργου που θα συνάδουν με την φυσιογνωμία του Πάρκου, εξειδίκευση του χαρακτήρα των χρήσεων.
- **N. 4414/2016, άρθρα 51-60**: επανακαθορισμός της λειτουργίας του Μητροπολιτικού Πάρκου
- **N. 4447/2016 άρθρο 8 παρ. 5**: Τεχνική Έκθεση Αίτηση Προέγκρισης του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου (ΕΧΣ) του Πάρκου
- **N. 4414/2016**: Σταθερή μηνιαία χρηματοδότηση και κάποιες δυνητικές πηγές άντλησης πόρων

ΡΣΑ 1983, <https://www.athenssocialatlas.gr/>

Προβλεπόμενοι Σχεδιασμοί_Εφαρμόζονται οι Κατευθύνσεις του Νέου ΡΣΑ;

ΣΧΕΔΙΑ-ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

- Ανάπτυξη εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και ήπιας αναψυχής: Έχει κατατεθεί το 2018 από το Φορέα Διαχείρισης στο Υπουργείο Παιδείας πρόγραμμα για τη λειτουργία του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.
- Ανάπτυξη Δραστηριοτήτων Αστικής Βιολογικής Γεωργίας: Δημιουργία Πιλοτικού Πρότυπου Κέντρων Αστικών Καλλιεργειών με στόχο την οργάνωση και αναβάθμιση των καλλιεργειών και της αστικής γεωργίας. Περιβαλλοντική Εκπαίδευση Πολιτών
- Ολοκλήρωση Θεσμικής Ρύθμισης και Αποσαφήνισης του Ιδιοκτησιακού Καθεστώτος: Χρειάζεται να γίνουν οι εντάξεις, ώστε να ολοκληρωθεί το Ειδικό Χωρικό Σχέδιο και στη συνέχεια να εκπονηθούν η Μελέτη Διαχείρισης του Πάρκου και η Μελέτη Βιωσιμότητας
- Εξειδίκευση του χαρακτήρα των χρήσεων γης και πρόβλεψη των ρυθμίσεων περί δόμησης. Έκδοση αποφάσεως με την υπ' αριθμόν ΑΔΑ 6ΟΥ64653Π8-Ο8Ω και ΑΠ: ΥΠΕΝ/ΔΣΜΠ/1894/6/21.01.2019.
- Ανάδειξη υδάτινου στοιχείου και Επαναλειτουργία του δικτύου ανακύκλωσης νερού: Έργο της στεγάνωσης της Λιμνοδεξαμενής Νο 5 και του καναλιού που συνδέει τις Λίμνες Νο 5 και Νο 6.
- Ενεργειακή Αυτάρκεια του Πάρκου, Ανακύκλωση των δικών του Απορριμμάτων και Δημιουργία Πρότυπης Αστικής Μονάδας Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας σε συνεργασία με αντίστοιχα τμήματα των ΑΕΙ ΚΑΙ ΤΕΙ της χώρας. Πρόταση βραχυπρόθεσμης λύσης: Σύμπραξη συμβάσεως ιδιωτικού δικαίου για την παροχή των σχετικών υπηρεσιών.
- Εξασφάλιση Ελάχιστου Ετήσιου Προϋπολογισμού Λειτουργίας και Συντήρησης του Πάρκου Ύψους Ευρώ 1 εκατομμυρίου.
- Ειδικό Χωρικό Σχέδιο του Πάρκου Εκπόνηση και Θεσμοθέτηση με Προεδρικό Διάταγμα.
- Επέκταση του Εσωτερικού Δικτύου Πρόσβασης και Κίνησης
- Ορισμός Ζωνών Απόλυτης Προστασίας (δασικές, λιμναίες, καλλιέργειες) και ελεγχόμενης ήπιας χρήσης.
- Ορισμός Φέρουσας Ικανότητας Κυκλοφορίας Κοινού και Οχημάτων, Εκδηλώσεων και Δράσεων εντός του Πάρκου.

**ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ
Η ΑΠΟΦΑΣΗ**

**ΚΑΜΙΑ ΕΞΕΛΙΞΗ
ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ**

**ΚΑΜΙΑ ΕΞΕΛΙΞΗ
ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ**

ΕΚΚΡΕΜΜΕΙ

ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ

**ΚΑΜΙΑ ΕΞΕΛΙΞΗ
ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ**

ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ

ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ

ΚΑΜΙΑ ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ

ΚΑΜΙΑ ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ

**ΚΑΜΙΑ ΕΞΕΛΙΞΗ
ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ**

Προβλεπόμενοι Σχεδιασμοί_Εφαρμόζονται οι Κατευθύνσεις του Νέου ΡΣΑ;

ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ ΚΑΜΑΤΕΡΟΥ			
ADVANCE - ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΗ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ - ΚΑΜΑΤΕΡΟΥ			
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΙΟΥΛΙΟΣ 2013			
Πακέτο Μέτρων	Μέτρα	Ορίζοντας Υλοποίησης – 5ετία	Ορίζοντας Υλοποίησης – 10ετία
Ενίσχυση Πεζής Μετακίνησης (ΣΤΟΧΟΣ II)	2 ^α . Δημιουργία ενός ενιαίου δικτύου για πεζούς το οποίο θα εκτείνεται σε όλη την πόλη συνδέοντας Δημόσιους Χώρους και Πράσινους Χώρους.	-	-
Ενίσχυση Χρήσης Ποδηλάτου (ΣΤΟΧΟΣ III)	3 ^α Δημιουργία ενός ενιαίου δικτύου ποδηλατοδρόμων συνδέοντας Δημόσιους Χώρους και Πράσινους Χώρους. (Προδιαγραφές Transport for London)	-	-
Σε εξέλιξη AM: 127/04.11.2020-Προκήρυξη για παροχή υπηρεσιών εκπόνησης ΣΒΑΚ Παρατήρηση: Οι ρυθμοί είναι αρκετά αργοί και τα χρονοδιαγράμματα δεν υφίσταται.			

ΔΗΜΟΣ ΗΛΙΟΥ			
Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) ΔΗΜΟΥ ΗΛΙΟΥ 10.11.2020 (4 ^η Διαβούλευση)			
Πακέτο Μέτρων	Μέτρα	Ορίζοντας Υλοποίησης – 5ετία	Ορίζοντας Υλοποίησης – 10ετία
Βελτίωση και επέκταση υποδομών για την πεζή μετακίνηση και το ποδήλατο	2.2 Επέκταση Πεζοδρομημένων Περιοχών 2.3 Δημιουργία Πράσινων Διαδρομών	Σύνδεση με Μητροπολιτικό Πάρκο Τρίση	
	2.4 Αναβάθμιση, συντήρηση και ανάπτυξη υφιστάμενου δικτύου ποδηλατοδρόμων	Επέκταση υφιστάμενου δικτύου ποδηλατοδρόμων – σύνδεση κέντρου με Μητροπολιτικό Πάρκο Τρίση Μικτή κυκλοφορία πεζών και ποδηλάτων στους πεζόδρομους με επαρκές πλάτος.	Επέκταση και Πύκνωση του δικτύου στον αστικό πυρήνα προς τη δημιουργία ενιαίου δικτύου - Σύνδεση με Μητροπολιτικό Πάρκο Τρίση
Σε εξέλιξη Αναμένεται η ολοκλήρωση του ΣΒΑΚ ώστε να ενεργοποιηθούν οι αρμόδιες υπηρεσίες για την υλοποίηση των έργων. Παρατήρηση: Οι ρυθμοί είναι αρκετά αργοί και τα χρονοδιαγράμματα δεν υφίσταται.			

Προτάσεις και Σχεδιασμοί Φορέα Διαχείρισης 2010-2011		
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	ΕΞΕΛΙΞΗ	Ε Τ Ο Σ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ
Αυτονομία Πάρκου μέσω σταθερής χρηματοδότησης	Πραγματοποιήθηκε	Κοινή Υπουργική Απόφαση 5711/21.02.2017
Χρηματοδότηση μέσω εισροών εσόδων από το ίδιο το Πάρκο	Στασιμότητα. Δεν είναι εφικτό, καθώς δεν έχει ολοκληρωθεί το ΕΧΣ ώστε να μπορούν να μισθωθούν εγκαταστάσεις όπως προβλέπει η Τεχνική Έκθεση που κατατέθηκε τον Ιούνιο 2018.	
Ένταξη του Πάρκου στα Αξιοθέατα Αττικής	Στασιμότητα. Καμία Εξέλιξη.	
Διαχειριστικός Έλεγχος	Καταβάλετε μεγάλη προσπάθεια.	
Συντήρηση Πάρκου και Κιρίων	Μη επιθυμητό επίπεδο	
Έργο Ανακύκλωσης Υδάτων	Σε εξέλιξη από το 2010 με βραδύς ρυθμούς.	
Βελτίωση Ποιότητας Υποδομών	Στασιμότητα. Εν αναμονή της εγκρίσεως του ΕΧΣ.	
Ανθρώπινο Δυναμικό	Στασιμότητα.	
Εμπλουτισμός Δραστηριοτήτων	Στασιμότητα δεν έχει ολοκληρωθεί το ΕΧΣ.	
Περιβαλλοντική Εκπαίδευση	Στασιμότητα.	

ΠΗΓΗ: ΙΔΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ, 2021

Άρθρα

ΥΒΡΙΔΙΚΑ ΙΧ
Εκδόση με βιολήνη
Επιχειρηματίας

ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ
Πρώτη γενιά
για το μέλλον

ΥΓΡΑ ΛΙΠΩΔΗ
Πρώτη γενιά
για το μέλλον

www.ecotec.gr
N° 64 • Φεβρουάριος 2011

Ecotec

< Η τεχνολογία στην υπηρεσία του περιβάλλοντος >

7.ΧΛΜ. ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΜΟΝΟΙΑ
Το πάρκο που διδάσκει οικολογία

Εκπαιδευτικό και αναψυκτικό
πάρκο στην Τρίτση, Αττικής
Προβλεπόμενα έργα για την
ανάπτυξη του πάρκου

ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΑ
Αίθρια
σε Αθήνα,
Νοτιοθήρα
και
Καλαμάτα

Realtime
www.ecotec.gr

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΔΕΛΤΙΟ ΖΩΗΣ

www.ecotec.gr

«Ανθίζει» ξανά το πάρκο Τρίτση

Εθελοντές και φοιτητές έδωσαν νέα σπύρα σε 1.200 φυτά του περιβαλλοντικού Πάρκου Τριφυλίας και Ελαιώνας στην Αθήνα.

Με αφορμή την έναρξη των εργασιών για την ανακαίνιση του Πάρκου Τριφυλίας και Ελαιώνας στην Αθήνα, οι φοιτητές του Παιδαγωγικού Παιδείας του Πανεπιστημίου Αθηνών και οι εθελοντές του ΕΚΑΤ, πραγματοποίησαν μια μεγάλη εκδήλωση, στην οποία συμμετείχαν περισσότεροι από 1.200 άτομα. Οι συμμετέχοντες έδωσαν νέα σπύρα σε 1.200 φυτά που φυτεύονται στο πάρκο, με στόχο την ανακαίνιση του περιβάλλοντος και την προστασία της βιοποικιλότητας.

Οι εργασίες πραγματοποιήθηκαν με την καθοδήγηση των υπευθύνων του Πάρκου Τριφυλίας και Ελαιώνας, οι οποίοι ενημέρωσαν τους συμμετέχοντες για την σημασία της φυτεύσης και της προστασίας των φυτών. Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με επιτυχία, με τους συμμετέχοντες να αφήνουν το πάρκο σε καλύτερη κατάσταση από πριν.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

Το Πάρκο Τριφυλίας και Ελαιώνας στην Αθήνα, είναι ένα σημαντικό χώρο πρασίνου, που προσφέρει στους Αθηναίους έναν χώρο για αναψυχή και αθλήματα. Το πάρκο αποτελείται από διάφορα τμήματα, τα οποία είναι: το Πάρκο Τριφυλίας, το Πάρκο Ελαιώνας, το Πάρκο Καραϊσκάκη και το Πάρκο Καραϊσκάκη-Ελαιώνας. Τα τμήματα αυτά, έχουν συνολικά έκταση 120.000 τετραγωνικών μέτρων.

Το Πάρκο Τριφυλίας και Ελαιώνας, είναι ένα σημαντικό χώρο πρασίνου, που προσφέρει στους Αθηναίους έναν χώρο για αναψυχή και αθλήματα. Το πάρκο αποτελείται από διάφορα τμήματα, τα οποία είναι: το Πάρκο Τριφυλίας, το Πάρκο Ελαιώνας, το Πάρκο Καραϊσκάκη και το Πάρκο Καραϊσκάκη-Ελαιώνας. Τα τμήματα αυτά, έχουν συνολικά έκταση 120.000 τετραγωνικών μέτρων.

Ελλάδα 6 Μαρτίου 2011

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Μια όαση στη Δυτική Αττική, πρόκληση για ποιότητα ζωής

Το Πάρκο Περιβαλλοντικού Ελαιώνας είναι σύστημα για όλη την Αθήνα

ΑΝΤΙΡΑΒΔΕΣΙΣ
Του Νίκου Βασιλακάκη

Η ομορφιά του Πάρκου Τριφυλίας και Ελαιώνας στην Αθήνα, είναι η πρόκληση για ποιότητα ζωής. Το πάρκο αποτελείται από διάφορα τμήματα, τα οποία είναι: το Πάρκο Τριφυλίας, το Πάρκο Ελαιώνας, το Πάρκο Καραϊσκάκη και το Πάρκο Καραϊσκάκη-Ελαιώνας. Τα τμήματα αυτά, έχουν συνολικά έκταση 120.000 τετραγωνικών μέτρων.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

Κιβωτός: Παλαιοί σπόροι για νέες καλλιέργειες

Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού Διαχείρισης και Διατήρησης Πάρκου Ελαιώνας Τριφυλίας, σε ένα από τα κτίρια του πάρκου θα φιλοξενηθεί η «Κιβωτός».

Η «Κιβωτός» αποτελεί ένα χώρο, όπου θα φυλάσσονται οι παλαιοί σπόροι, οι οποίοι θα χρησιμοποιούνται για νέες καλλιέργειες. Η κιβωτός θα είναι ένα κτίριο, που θα κατασκευαστεί στο Πάρκο Τριφυλίας και Ελαιώνας, στην Αθήνα. Η κιβωτός θα έχει έκταση 100 τετραγωνικών μέτρων.

Ο Οργανισμός Διαχείρισης και Διατήρησης Πάρκου Ελαιώνας Τριφυλίας, είναι ο υπεύθυνος για την διατήρηση και την ανακαίνιση του Πάρκου Τριφυλίας και Ελαιώνας. Ο οργανισμός έχει ως στόχο να προσφέρει στους Αθηναίους έναν χώρο για αναψυχή και αθλήματα, που είναι φιλικό προς το περιβάλλον.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΠΑΡΚΟ ΤΡΙΤΣΗ

Το «Hyde Park» της Αθήνας

Το Πάρκο Τριφυλίας και Ελαιώνας στην Αθήνα, είναι ένα σημαντικό χώρο πρασίνου, που προσφέρει στους Αθηναίους έναν χώρο για αναψυχή και αθλήματα. Το πάρκο αποτελείται από διάφορα τμήματα, τα οποία είναι: το Πάρκο Τριφυλίας, το Πάρκο Ελαιώνας, το Πάρκο Καραϊσκάκη και το Πάρκο Καραϊσκάκη-Ελαιώνας. Τα τμήματα αυτά, έχουν συνολικά έκταση 120.000 τετραγωνικών μέτρων.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Ενα σπάνιο οικοσύστημα ξαναζεί στην Αττική

Στο πλαίσιο του έργου «Εκπαίδευση και Ανοχή στην Αττική», ο Οργανισμός Διαχείρισης και Διατήρησης Πάρκου Ελαιώνας Τριφυλίας, πραγματοποίησε μια μεγάλη εκδήλωση, στην οποία συμμετείχαν περισσότεροι από 1.200 άτομα. Οι συμμετέχοντες έδωσαν νέα σπύρα σε 1.200 φυτά που φυτεύονται στο πάρκο, με στόχο την ανακαίνιση του περιβάλλοντος και την προστασία της βιοποικιλότητας.

Οι εργασίες πραγματοποιήθηκαν με την καθοδήγηση των υπευθύνων του Πάρκου Τριφυλίας και Ελαιώνας, οι οποίοι ενημέρωσαν τους συμμετέχοντες για την σημασία της φυτεύσης και της προστασίας των φυτών. Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με επιτυχία, με τους συμμετέχοντες να αφήνουν το πάρκο σε καλύτερη κατάσταση από πριν.

Στόχος η ευαισθητοποίηση των πολιτών

Ο Οργανισμός Διαχείρισης και Διατήρησης Πάρκου Ελαιώνας Τριφυλίας, είναι ο υπεύθυνος για την διατήρηση και την ανακαίνιση του Πάρκου Τριφυλίας και Ελαιώνας. Ο οργανισμός έχει ως στόχο να προσφέρει στους Αθηναίους έναν χώρο για αναψυχή και αθλήματα, που είναι φιλικό προς το περιβάλλον.

Η κατάσταση σήμερα

- Εστιασμένες δραστηριότητες - Ζώνες λειτουργιών:
Αναλόγα με τις δραστηριότητες που διενεργούνται μέσα στο πάρκο εντοπίζονται 4 διαφορετικές ζώνες λειτουργιών:
 1. Φύση
 2. Αναψυχή - Πολιτισμός
 3. Εμπόριο
 4. Αθλητισμός
- Έντονη υψηλή φύτευση, διατήρηση των οργανωμένων δενδροστοιχιών
- Πολλαπλές εισοδοί από όλες τις πλευρές του πάρκου
Δεν είναι όλες το ίδιο γνωστές και οργανωμένες
- Ανενεργές σιδηροδρομικές γραμμές που καθορίζουν εισόδους και διαμορφώνουν διαδρομές πεζών
- Έντονο στοιχείο νερού με καθορισμένες διαδρομές περιήγησης και περιπάτου κατά μήκος του καναλιού και γύρω από τις λίμνες
- Ευρύ δίκτυο πεζοδρόμων και μονοπατιών που προσφέρει πρόσβαση σε όλα τα σημεία του πάρκου

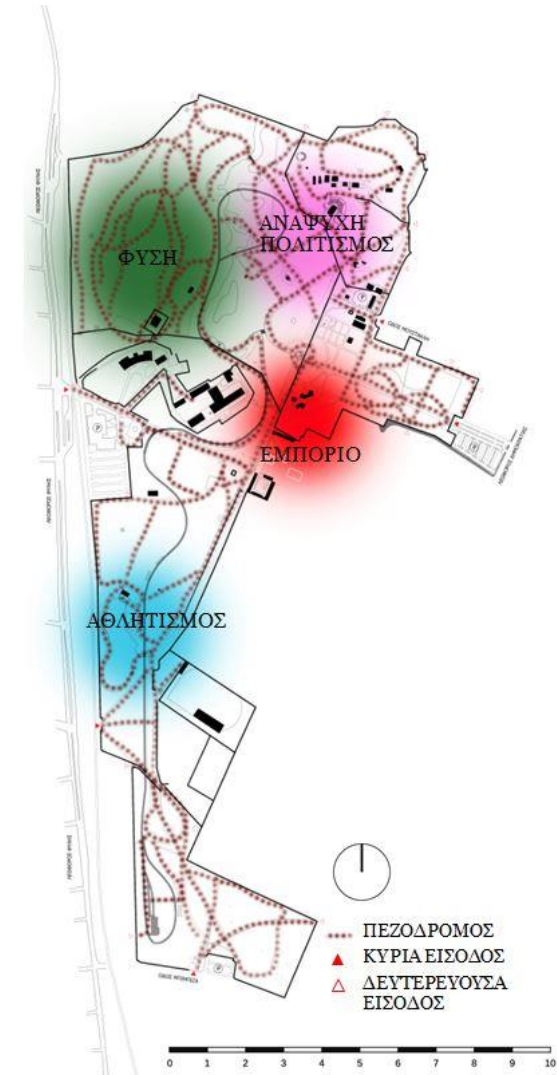
ΑΠΩΝΗ ΤΟΥ ΚΑΝΑΛΙΟΥ

ΠΕΥΚΟΝΑΣ

ΠΕΡΙΟΧΗ ΝΟΤΙΑΣ ΕΙΣΟΔΟΥ

Η κατάσταση σήμερα

- Εικόνα εγκατάλειψης του πάρκου
Έλλειψη ενδιαφέροντος και φροντίδας
- Αδιαμόρφωτες περιοχές γύρω από τις λίμνες
- Εγκαταλελειμμένα κτίρια σε κακή κατάσταση και αστικός εξοπλισμός που υπολείπεται
- Γέφυρες και περάσματα σε κακή κατάσταση για την κίνηση πεζών
Υποδομές σε εμφανή σημεία, αντιαισθητική εικόνα
- Περιφράξεις και αυτοσχέδιες εισοδοί που αλλοιώνουν τα σαφή όρια και τη φύλαξη/ασφάλεια του πάρκου
- Αδιαμόρφωτες διαδρομές και χωρίς κατάλληλη πλακόστρωση που δυσχεραίνουν την κίνηση πεζών, ποδηλατών και επισκεπτών ΑΜΕΑ
- Μόλυνση περιβάλλοντος και εγκατάλειψη που υποβαθμίζουν τη σημασία του πάρκου ως βιότοπο
- Χαμηλή επισκεψιμότητα, έλλειψη οικονομικής ενίσχυσης

ΑΠΩΝΗ ΛΙΜΝΗΣ-ΕΜΦΑΝΗΣ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ

ΚΤΙΡΙΑ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΙ ΣΕ ΚΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

ΑΥΘΑΙΡΕΤΗ ΠΕΡΙΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΕΙΣΟΔΟΣ

ΑΠΩΝΗ ΓΕΦΥΡΑΣ ΣΕ ΚΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

ΑΔΙΑΜΟΡΦΩΤΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΠΕΖΩΝ/ΠΟΔΗΛΑΤΩΝ

ΚΥΡΙΑ ΕΙΣΟΔΟΣ

Διαπιστώσεις - Ανάγκες Ανασχεδιασμού

- **Κοινωνική υποβάθμιση:** Φαίνεται πως στο πάρκο συγκεντρώνονται κυρίως ομάδες ατόμων από χαμηλότερα κοινωνικά στρώματα, με χαμηλό επίπεδο μόρφωσης ή αλλοδαποί, γεγονός που αποτρέπει τον υπόλοιπο πληθυσμό από συχνές επισκέψεις
- **Πολιτισμική υποβάθμιση:** ελαχιστοποίηση πολιτιστικών εκδηλώσεων στους χώρους του πάρκου, ελλιπής ενημέρωση πολιτών, χαμηλή συμμετοχή
- **Χωρική υποβάθμιση:** εικόνα εγκατάλειψης και μη φροντίδας του χώρου, που εξαρτάται και από την χαμηλή κοινωνική συνείδηση
- **Περιβαλλοντική υποβάθμιση:** το φυσικό περιβάλλον δεν προστατεύεται επαρκώς, ίσως από έλλειψη περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και ενημέρωσης των επισκεπτών
- **Οικονομική υποβάθμιση:** έλλειψη οικονομικών πόρων και ενίσχυσης, έντονη προσέλκυση επισκεπτών χαμηλών εισοδημάτων
- **Λειτουργική υποβάθμιση:** ενώ εντοπίζονται ζώνες λειτουργιών (όπως περιγράφηκαν πιο πάνω), δεν είναι απόλυτες και σαφείς ορισμένες οι λειτουργίες που λαμβάνουν χώρα μέσα στο πάρκο, δημιουργώντας σύγχυση και σύγκρουση χρήσεων
- **Χωροθετική υποβάθμιση:** ενώ απέχει μόλις μερικά χιλιόμετρα από το κέντρο της Αθήνας, δεν είναι εύκολη η πρόσβαση με ΜΜΜ, οχήματα Ι.Χ, πεζούς, ποδηλάτες και άτομα ΑΜΕΑ
- **Σχεδιαστική υποβάθμιση:** οι χώροι του πάρκου δεν έχουν ανασχεδιαστεί σύμφωνα με τα σύγχρονα πρότυπα και ανάγκες, ενώ περιοχές έχουν εγκαταλειφθεί και δεν διαθέτουν καθορισμένο δίκτυο κίνησης και λειτουργιών
- **Ανάγκη επαναπροσέγγισης** του πλαισίου λειτουργίας του πάρκου και των χρήσεων που φιλοξενεί
- **Ανάγκη ένταξης** νέων λειτουργιών για την κοινωνικό/οικονομική ανάκαμψη του πάρκου
- **Ανάγκη επαναπροσδιορισμού** των υπαίθριων χώρων, της εσωτερικής κυκλοφορίας και των προσβάσεων στο πάρκο
- **Ανάγκη επανάχρησης** των υπάρχοντων εγκαταστάσεων και υποδομών προς όφελος του πάρκου και του περιβάλλοντος

Παρά τις προσπάθειες που καταβάλλονται από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς η σημερινή εικόνα του Μητροπολιτικού Πάρκου «Αντώνη Τρίτση» δεν είναι αυτή που περιμένει κάποιος να δει για ένα πάρκο που αποτελεί το μοναδικό τέτοιας εμβέλειας πόλο αστικού πρασίνου εις το Λεκανοπέδιο Αττικής.

Αναλόγως των δραστηριοτήτων που λαμβάνουν χώρα εντός του Πάρκου εντοπίζονται 4 ζώνες λειτουργίας. Η ζώνη που φιλοξενεί τη φύση βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα και διακρίνεται από έντονη φύτευση. Έχουν διατηρηθεί οι δεντροστοιχίες του Πευκώνα χωρίς τα δέντρα και ο χώρος γύρω τους να είναι ιδιαίτερα προσεγμένα, δεδομένου ότι σκουπίδια και μπάζα εναποθέτονται σε διάφορα σημεία του τμήματος αυτού ειδικότερα προς τη Λ. Φυλής. Ενώ αυθαίρετες διαμορφώσεις για «mountain bike» έχουν δημιουργηθεί εντός του Πευκώνα. Η ζώνη που φιλοξενεί τη αναψυχή και τον πολιτισμό βρίσκεται στο βορειοανατολικό τμήμα και διακρίνεται από την απόληξη εγκιβωτισμένου αγωγού λυμάτων. Τις εγκαταστάσεις των προσκόπων ανάμεσα στα πεύκα, δύο υπαίθρια θέατρα, το σπίτι του δάσους και τον ιερό Ναό Προφήτη Ηλία. Η ζώνη που φιλοξενεί το εμπόριο βρίσκεται στο ανατολικό τμήμα, κοντά στην είσοδο της Λ. Δημοκρατίας και είναι παράλληλη με το τεχνητό κανάλι. Εκεί βρίσκονται ένα αναψυκτήριο και λίγο νοτιότερα συναντώνται τα κτίρια των παλαιών στάβλων. Πρόκειται για επιμήκης μονώροφα κτίσματα που διατάσσονται περιμετρικά σε μία τετράγωνη υπαίθρια εσωτερική αυλή. Παρόλο που αναδιαμορφώθηκαν ώστε να λειτουργήσουν με συγκεκριμένες χρήσεις εμπορίου στα περισσότερα διακρίνονται τα σημάδια εγκατάλειψης επιφέροντας υποβάθμιση. Η ζώνη που φιλοξενεί τον αθλητισμό βρίσκεται νοτιότερα. Έχουν διαμορφωθεί είσοδοι σε πολλά σημεία γύρω από το πάρκο με βάση την εύκολη και άμεση πρόσβαση των κατοίκων, οι οποίες δεν είναι οργανωμένες και καθορίζονται από τις διαδρομές των πεζών και ακόμα από την ανενεργή σιδηροδρομική γραμμή. Ωστόσο υπάρχει έντονο το στοιχείο του νερού με καθορισμένες διαδρομές περιήγησης κατά μήκος του καναλιού και γύρω από τις λίμνες και ένα ευρύ δίκτυο πεζοδρόμων προς όλα τα σημεία του πάρκου. Επιπρόσθετα στο δυτικό τμήμα βρίσκεται και ο ιερός ναός Αποστόλου Παύλου αρχιτεκτονικό δημιούργημα των Αθανασίου Κουτσογιάννη, Πέτρου και Δημήτρη Πικιώνη. Ενώ στο εσωτερικό του ιερού ναού φιλοτέχνησε ο ζωγράφος Φώτης Κόντογλου το χριστό τέμπλο και 3 φορητές εικόνες. Το φαινόμενο της εγκατάλειψης είναι παρόν σε όλα τα τμήματα του Πάρκου, ενώ υπάρχουν αδιαμόρφωτες περιοχές γύρω από τις λίμνες, εγκαταλελειμμένα και βανδαλισμένα κτίρια, γέφυρες και περάσματα σε κακή κατάσταση, αυτοσχέδιες είσοδοι και περιφράξεις που αλλοιώνουν τα σαφή όρια του πάρκου και αδιαμόρφωτες διαδρομές που δυσχεραίνουν την

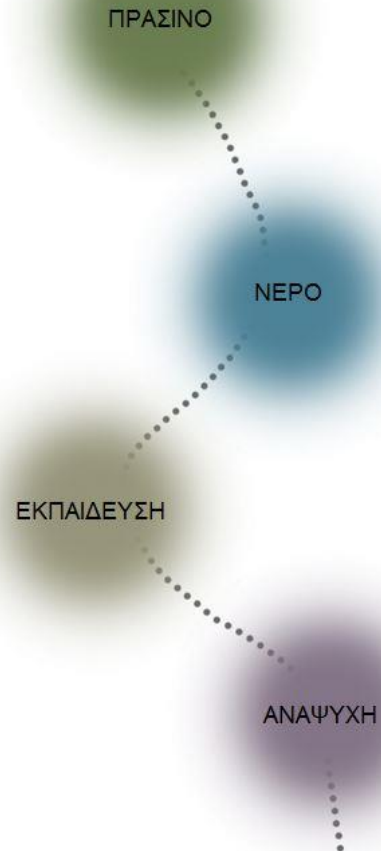
κίνηση πεζών ποδηλατών και ΑΜΕΑ. Σημαντική δε κρίνεται και η υποβάθμιση του πάρκου λόγω περιβαλλοντικής μόλυνσης, που επηρεάζει και την αξία του ως βιότοπο.

Αξίζει να σημειωθεί ότι εντός των ορίων του Πάρκου έχει κατασκευαστεί το Δημαρχείο του Δήμου Αγίων Αναργύρων – Καματερού, το Πάρκο Ανακύκλωσης, δύο αμαξοστάσια απορριμματοφόρων και βαρέων οχημάτων των Δήμων Ιλίου και Αγίων Αναργύρων – Καματερού, ενώ το νοτιότερο τμήμα παραμένει αποκομμένο από το υπόλοιπο Πάρκο με τη διαίρεσή του με την οδό Μπίμπιζα.

Από την ανάλυση, προκύπτει ότι το Μητροπολιτικό Πάρκο «Αντώνη Τρίτση» υποβαθμίζεται κοινωνικοοικονομικά, πολιτισμικά, χωρικά, περιβαλλοντικά αλλά και λειτουργικά. Είναι εμφανής η ανάγκη ανασχεδιασμού του, ώστε να επαναπροσεγγιστεί το πλαίσιο της λειτουργίας του και των χρήσεων που φιλοξενεί ώστε να δημιουργηθεί η δυνατότητα ένταξης και νέων λειτουργιών για την κοινωνικό/οικονομική ενίσχυσή του. Επιπλέον κρίνεται σκόπιμο να επαναπροσδιοριστούν οι υπαίθριοι χώροι του, οι χώροι εσωτερικής κυκλοφορίας και οι προσβάσεις σε αυτό και να εξεταστεί η επανάχρηση των υπάρχοντων εγκαταστάσεων προς όφελος του πάρκου και του περιβάλλοντός του.

Με βάση αυτές τις διαπιστώσεις, προτείνεται μία πολιτική επανασχεδιασμού του Πάρκου βασισμένη σε τέσσερις αλληλοεξαρτώμενους άξονες: το πράσινο - το νερό - την εκπαίδευση - την αναψυχή. Αυτά τα τέσσερα στοιχεία επιλέχθηκαν αφενός διότι αναδύουν τον ιδιαίτερο χαρακτήρα του Πάρκου ως το σημαντικότερο χώρο πρασίνου και αφετέρου τονίζουν την αξία του ως Πάρκο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης που μπορεί να παρέχει εμπειρίες και ευκαιρίες κοντά στη φύση σε όλους τους πολίτες με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Η αναζωογόνηση του πρασίνου και του νερού είναι ενδείξεις ζωής και υγείας και ενισχύονται από τη χρήση φυσικών στοιχείων για τη σηματοδότηση των διαδρομών και τη νοσηματοδότηση των χώρων. Ο σχεδιασμός νησίδων εκπαίδευσης, αθλητισμού και αναψυχής θα αναδείξουν την πολιτιστική και εκπαιδευτική του αξία και θα ενισχύσουν τις δράσεις που λαμβάνουν χώρα μέσα στο πάρκο. Προτείνεται ως νέα χρήση η ένταξη παιδικών κατασκηνώσεων σε περιοχή κοντά σε αθλητικές εγκαταστάσεις καλλιέργειες, λίμνη και χώρο εισόδου για εύκολη πρόσβαση, καθώς και συνέχεια στο στοιχείο του νερού για την ενοποίηση των χώρων, πύκνωση του πρασίνου γύρω από τις διαδρομές, ανοιχτοί και οργανωμένοι χώροι εισόδου και εγκατάσταση νέου αστικού εξοπλισμού, για τον ικανοποιητικό φωτισμό, φύλαξη, προστασία, ανάπαυση και ενημέρωση μέσα στο Πάρκο.

Πολιτική Επανασχεδιασμού

ΠΥΛΩΝΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΠΡΑΣΙΝΟ-ΝΕΡΟ_ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ-ΑΝΑΨΥΧΗ

ΑΝΑΖΩΟΓΟΝΗΣΗ ΧΩΡΩΝ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΚΑΙ ΥΓΡΟΥ ΣΤΟΙΧΕΙΟΥ - ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ

ΑΛΛΗΛΟΥΧΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΩΝ ΑΝΑΨΥΧΗΣ ΣΤΗ ΦΥΣΗ

ΧΡΗΣΗ ΦΥΣΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΙΩΝ ΓΙΑ ΣΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ ΚΑΙ ΝΟΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΧΩΡΩΝ

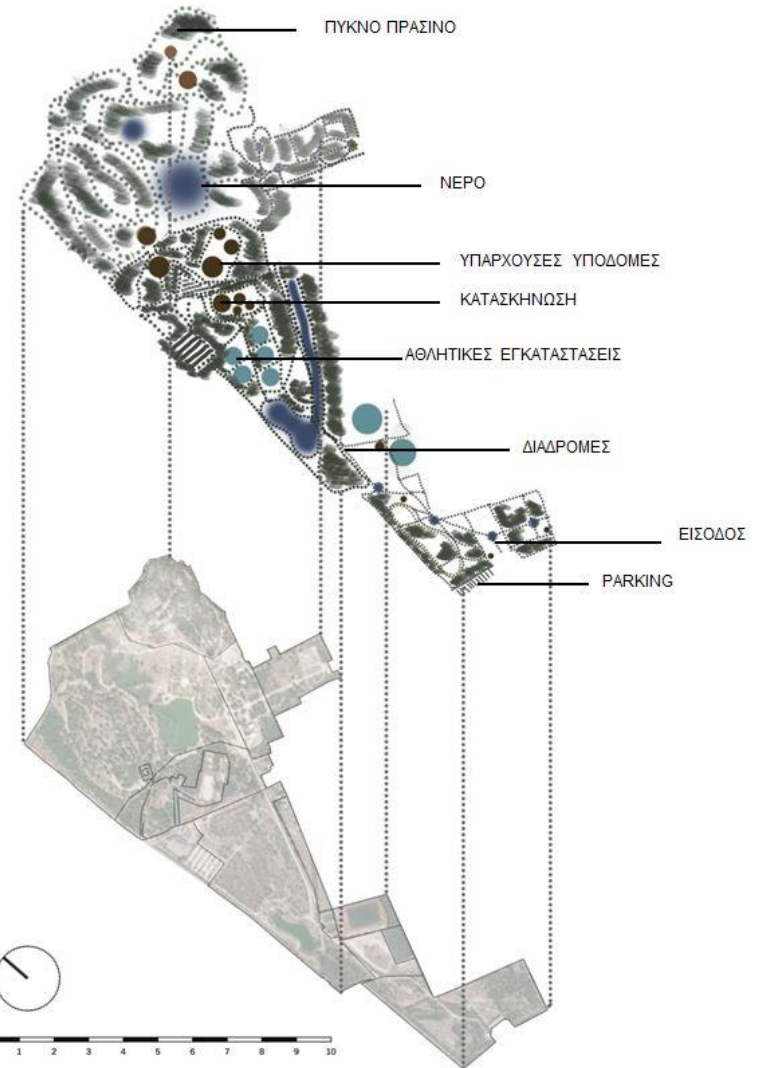
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΝΙΑΙΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΠΑΡΚΟΥ

ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΤΟΠΥ ΑΞΙΑΣ

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΝΗΣΙΔΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΑΝΑΨΥΧΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΗΔΗ ΧΩΡΑ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΠΑΡΚΟ

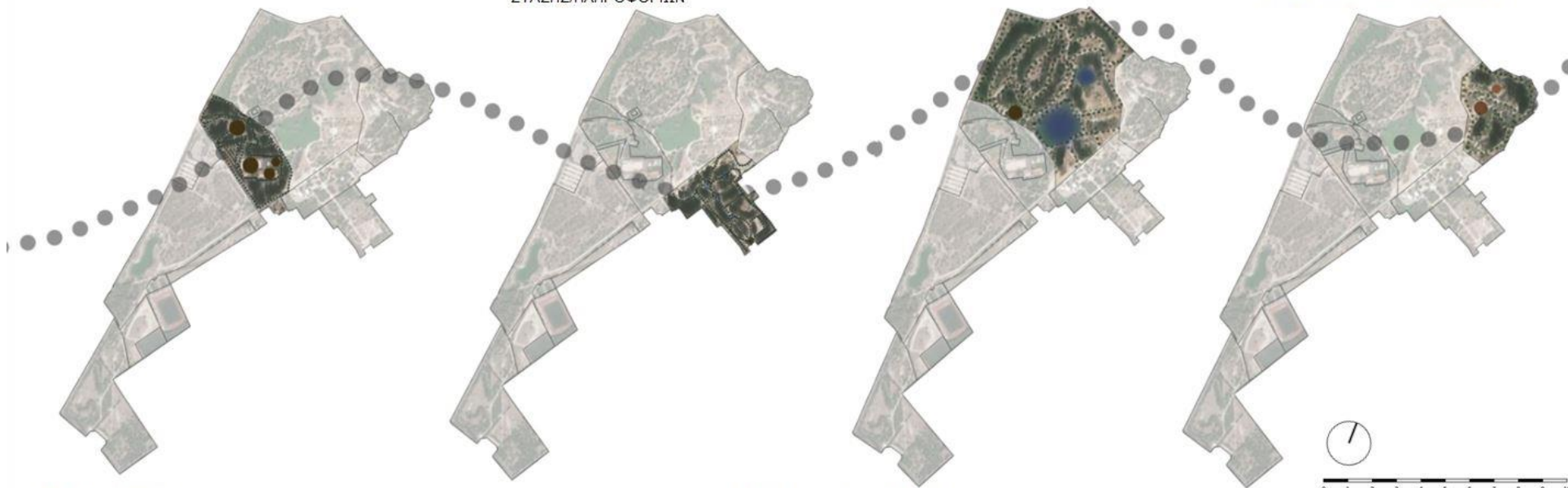
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΟΥΣ 4 ΠΥΛΩΝΕΣ:
 ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΝΕΡΟΥ ΓΙΑ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ ΧΩΡΩΝ - ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΠΥΚΝΩΣΗ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΣΤΑ ΟΡΙΑ ΚΑΙ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ
 ΑΝΟΙΚΤΟΣ ΧΩΡΟΣ ΕΙΣΟΔΟΥ
 ΑΣΤΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ - ΦΩΤΙΣΜΟΣ - ΣΗΜΕΙΑ ΣΤΑΣΗΣ/ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Πολιτική Επανασχεδιασμού

ΖΩΝΗ 4 ΕΙΣΟΔΟΣ
ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ - ΠΛΑΚΟΣΤΡΩΣΕΙΣ
ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΣΥΝΤΡΙΒΑΝΙΩΝ -
ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΝΕΡΟΥ ΓΙΑ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ ΧΩΡΩΝ - ΣΥΝΕΧΕΙΑ
ΠΥΚΝΩΣΗ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΣΤΑ ΟΡΙΑ ΚΑΙ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ
ΑΝΟΙΚΤΟΣ ΧΩΡΟΣ ΕΙΣΟΔΟΥ
ΑΣΤΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ - ΦΩΤΙΣΜΟΣ - ΣΗΜΕΙΑ
ΣΤΑΣΗΣ/ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

ΖΩΝΗ 6 ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ
ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ
ΑΝΑΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ
ΠΥΚΝΩΣΗ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΣΤΑ ΟΡΙΑ
ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΥΠΟΛΟΙΠΕΣ ΖΩΝΕΣ

ΖΩΝΗ 7 ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ
ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ ΚΕΝΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ
ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ - ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΥΠΑΡΧΟΝΤΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ ΓΙΑ ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ
ΥΠΟΛΟΙΠΕΣ ΖΩΝΕΣ
ΑΣΤΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ - ΦΩΤΙΣΜΟΣ - ΣΗΜΕΙΑ
ΣΤΑΣΗΣ/ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

ΖΩΝΗ 5 ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΦΡΟΝΤΙΔΑ - ΑΝΑΞΥΣΤΑΣΗ ΠΕΥΚΩΝΩΝ/ΠΡΑΣΙΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ
ΑΝΑΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ ΓΙΑ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ
ΠΕΖΩΝ/ΠΟΔΗΛΑΤΩΝ
ΠΥΚΝΩΣΗ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΣΤΑ ΟΡΙΑ ΚΑΙ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ -
ΞΕΦΩΤΑ
ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ - ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΛΙΜΝΩΝ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΩΝ ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ ΠΡΟΣ ΔΥΣΠΡΟΣΙΤΑ ΣΗΜΕΙΑ

Πολιτική Επανασχεδιασμού

ΖΩΝΗ 3 ΚΑΝΑΛΙ
ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ - ΠΛΑΚΟΣΤΡΩΣΕΙΣ
ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ - ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΚΑΝΑΛΙΟΥ
ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΝΕΡΟΥ ΓΙΑ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ ΧΩΡΩΝ - ΣΥΝΕΧΕΙΑ
ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ - ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ - ΓΕΦΥΡΩΝ
ΠΥΚΝΩΣΗ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΣΤΑ ΟΡΙΑ ΠΑΡΚΟΥ-ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ

ΖΩΝΗ 8: ΝΕΑ ΕΙΣΟΔΟΣ - ΧΩΡΟΣ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ
ΑΝΑΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΧΩΡΟΥ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΟΥ ΑΝΕΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΕΙΣΟΔΟΥ
ΠΥΚΝΩΣΗ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΣΤΑ ΟΡΙΑ - "ΦΡΑΓΜΑ
ΟΧΗΜΑΤΩΝ"
ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΥΠΟΛΟΙΠΕΣ ΖΩΝΕΣ

ΖΩΝΗ 1: ΕΙΣΟΔΟΣ - ΠΛΑΤΕΙΑ
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΝΑΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΧΩΡΟΥ ΕΙΣΟΔΟΥ
ΔΥΟ ΣΗΜΕΙΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ: ΛΕΩΦ. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ - ΟΔΟΣ ΜΠΙΜΠΙΖΑ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΣΥΝΤΡΙΒΑΝΙΩΝ - ΧΡΗΣΗ ΝΕΡΟΥ ΩΣ ΕΝΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ -
ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑ ΕΙΣΟΔΩΝ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ ΓΙΑ ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΥΠΟΛΟΙΠΕΣ
ΖΩΝΕΣ - ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΠΕΖΩΝ/ΠΟΔΗΛΑΤΩΝ
ΑΣΤΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ - ΦΩΤΙΣΜΟΣ - ΣΗΜΕΙΑ ΣΤΑΣΗΣ/ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΟΥ ΧΩΡΟΥ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΜΕ "ΠΡΑΣΙΝΟ ΦΡΑΓΜΑ
ΟΧΗΜΑΤΩΝ"
ΕΝΙΣΧΥΣΗ - ΠΥΚΝΩΣΗ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΣΤΑ ΟΡΙΑ ΚΑΙ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ -
ΞΕΦΩΤΑ/ΑΝΟΙΚΤΟΙ ΧΩΡΟΙ

ΖΩΝΗ 2: ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΦΗΜΕΡΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΜΕ ΧΡΗΣΗ
ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΩΝ
ΑΝΑΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ ΓΙΑ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ
ΠΕΖΩΝ/ΠΟΔΗΛΑΤΩΝ
ΠΥΚΝΩΣΗ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΣΤΑ ΟΡΙΑ ΚΑΙ ΓΥΡΩ ΑΠΟ
ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ - ΞΕΦΩΤΑ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΧΩΡΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ
ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΛΙΜΝΗΣ - ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ ΛΙΜΝΗΣ

3.13. Προτάσεις Επανασχεδιασμού και Αναζωογόνησης

Ακολουθώντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που συνθέτουν το Μητροπολιτικό Πάρκο «Αντώνη Τρίτση» η προσέγγιση του επανασχεδιασμού ξεκινά από το υγρό στοιχείο. Οι λίμνες σήμερα είναι βρώμικες, αχρησιμοποίητες και ασύνδετες τόσο μεταξύ τους όσο και με το κανάλι, το οποίο παρουσιάζει ανάλογη υποβάθμιση. Για να βελτιωθεί η εν λόγω κατάσταση χρειάζεται να γίνει η σύνδεση μεταξύ τους μέσω ενός έργου ανακυκλούμενων/τρεχούμενων υδάτων και η δημιουργία επιπλέον σιντριβανιών σε χώρους εισόδους με την προοπτική σύνδεσης τους με τις υπάρχουσες λίμνες, διαμορφώνοντας με αυτό το σχεδιασμό ένα σύμπλεγμα ανακυκλούμενου υγρού στοιχείου.

Για την βελτίωση του πρασίνου, το οποίο σήμερα είναι παραμελημένο και απεριποίητο, αυθαίρετα τοποθετημένο σε διάσπαρτες περιοχές, ενώ σε άλλα σημεία δεν υπάρχει υψηλή φύτευση ώστε να συνεισφέρει στη σκίαση χρειάζεται καθαρισμός και φροντίδα των υπάρχοντων φυτών και δέντρων, καθώς και η δημιουργία νέων χώρων πρασίνου στις ανεκμετάλλευτες εκτάσεις με βάση έναν ορισμένο κάναβο που να αναδεικνύει το μέγεθος και το σχήμα του χώρου τόσο γύρω από περιπατητικές ζώνες όσο και γύρω από χώρους αθλητικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων.

Όσον αφορά το πλήθος των κτιριακών υποδομών, πολλές από τις οποίες είναι εγκαταλελειμμένες και βανδαλισμένες, ενώ άλλες παραμένουν ανενεργές, με αποτέλεσμα να φαίνονται ελλειπείς και μη λειτουργικές κρίνεται απαραίτητη η αποκατάσταση και η επανάχρηση τους. Επιπρόσθετα σημαντικό βήμα για τη συνολική αναζωογόνηση του Πάρκου και την εξυπηρέτηση όλων των επισκεπτών είναι η δημιουργία νέων υπαίθριων χώρων γύρω από τις υπάρχουσες κτιριακές υποδομές για στάση και αναψυχή, καθώς και ο συνδυασμός τους με την κατασκήνωση που προτάθηκε.

Η εσωτερική κυκλοφορία και η σύγκυση που δημιουργείται στους επισκέπτες από το αχανές και αδιαμόρφωτο δίκτυο διαδρομών για πεζούς, ποδήλατα και οχήματα είναι ένα άλλο ζήτημα που χρειάζεται να εξετασθεί. Είναι καίριος ο επανασχεδιασμός τους με βάση τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές για την κίνηση πεζών/ποδηλατών και ΑΜΕΑ, με σαφείς διαχωρισμούς και με τρόπο τέτοιο ώστε να οδηγούν απρόσκοπτα σε όλα τα σημεία του πάρκου μέσα από την εναλλαγή τοπίων και εικόνων.

Οι προσβάσεις στο Μητροπολιτικό Πάρκο είναι εξίσου σημαντικές. Σήμερα υπάρχουν πολλές κύριες και δευτερεύουσες εισοδοί, οι περισσότερες με ακαθόριστους χώρους εισόδου και υποδοχής, που δημιουργούν μία αντίστοιχη σύγκυση ως προς την πρόσβαση οχημάτων

και πεζών. Οι χώροι εισόδου θα πρέπει να είναι έτσι διαμορφωμένοι ώστε να ξεχωρίζουν και να προσκαλούν τους επισκέπτες στο εσωτερικό του πάρκου και να διαχωρίζονται εμφανώς τα σημεία στα οποία μπορούν να πλησιάσουν πεζοί, οχήματα και ΜΜΜ. Παράλληλα, μπορούν να περιοριστούν οι υπάρχουσες εισοδοί ή να προστεθούν νέες ανάλογα με τις νέες λειτουργίες του χώρου που χρειάζεται να εξυπηρετήσουν.

Το ζήτημα των ανοιχτών υπαίθριων χώρων, οι οποίοι καταλαμβάνουν τεράστια έκταση και είναι υποβαθμισμένοι και συνήθως χωρίς καθορισμένη λειτουργία χρειάζεται επανασχεδιασμό. Σε κάποια σημεία μόνο εντοπίζονται συγκεκριμένες καθορισμένες χρήσεις, όπως στο κέντρο του πάρκου ο περίπατος γύρω από το κανάλι. Οι υπαίθριοι χώροι χρειάζονται φροντίδα και ανάδειξη στο σύνολό τους, κατάλληλους εξοπλισμούς και χώρους στάσης και σκίασης, καθώς και διαχωρισμό από τους χώρους κίνησης με κατάλληλες διαμορφώσεις ώστε να είναι κατάλληλοι για υπαίθριες δραστηριότητες.

Στο Πάρκο εντοπίζονται τρεις διαφορετικοί πόλοι ανάλογα με τις χρήσεις της κάθε περιοχής: ο Πόλος 1 για το Περιβάλλον και τον Πολιτισμό, ο Πόλος 2 για τον Αθλητισμό και την Εκπαίδευση και οι Πόλοι 3 & 4 για την Εστίαση και την Αναψυχή. Αυτοί αποτελούν χαρακτηριστικά κέντρα λειτουργιών στα όρια των οποίων δημιουργούνται κάποιες συγκρούσεις χρήσεων, όπως για παράδειγμα στις εμπορικές και αθλητικές χρήσεις του κεντρικού τμήματος του πάρκου. Επίσης, υπάρχουν και περιοχές με ακαθόριστες έως σήμερα χρήσεις. Η χωροθέτηση των νέων λειτουργιών που προτείνονται στο πλαίσιο αυτής της εργασίας έχουν ως σκοπό τον διαχωρισμό των λειτουργικών του πόλων, την αποτελεσματική ένταξη νέων χρήσεων που θα καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων κατάλληλων για όλους και τον περιορισμό χρήσεων που είναι επιβλαβείς για το φυσικό περιβάλλον του Πάρκου.

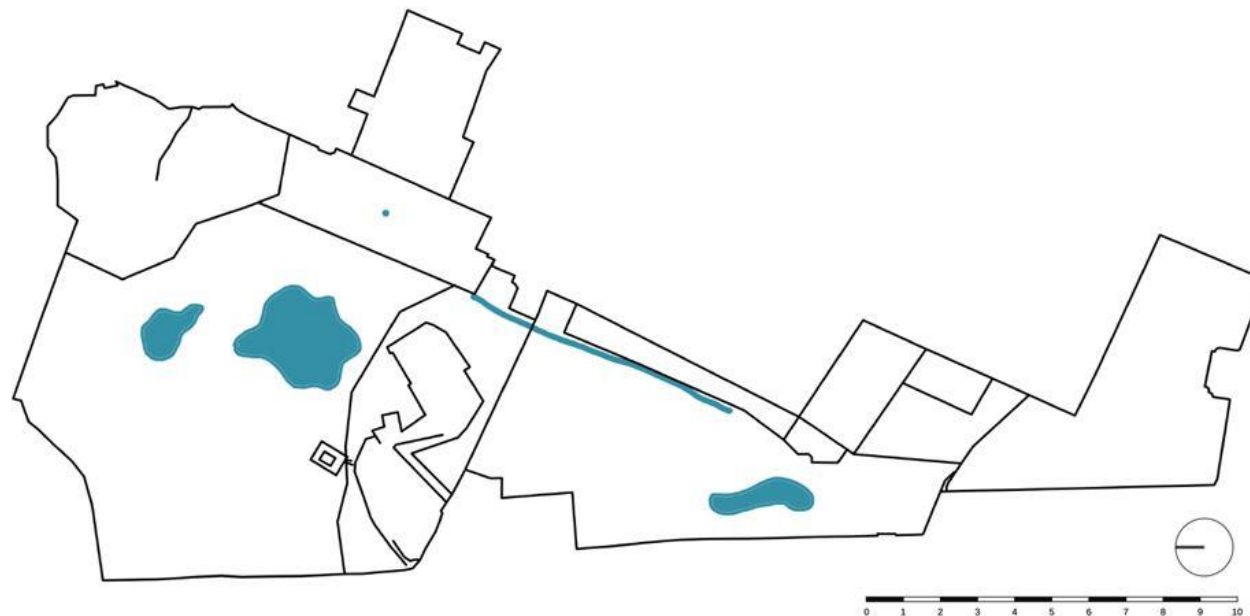
Για την αναβίωση του Πάρκου προτείνονται συγκεκριμένες ζώνες ανασχεδιασμού με βάση την κύρια χρήση που θα περιλαμβάνει η καθεμία. Στη Ζώνη 1 Είσοδος – Πλατεία μετά της αναζωογόνησης πράσινων χώρων και της δημιουργίας υπαίθριων χώρων στάσης, εστίασης, αναψυχής και χώρων ενημέρωσης και πληροφόρησης των πολιτών. Στη Ζώνη 2 Παιδικές Κατασκηνώσεις, σχεδιασμός κατάλληλων κτιριακών εγκαταστάσεων καθαρισμός και αξιοποίηση της λίμνης. Στη Ζώνη 3 Κανάλι – Περίπατος. Επανασχεδιασμός της περιπατητικής ζώνης γύρω από το κανάλι, καθαρισμός και αξιοποίηση και σύνδεση με λίμνες, εστίαση και αναψυχή. Στη Ζώνη 4 Ανατολική Είσοδος (Λ. Δημοκρατίας), επανασχεδιασμός χώρου εισόδου μετά της δημιουργίας πλατείας, παρουσία υγρού στοιχείου και σύνδεση με λόφους στο βορειοανατολικό τμήμα του Πάρκου. Στη Ζώνη 5 Περιβάλλον –

Δ Λόφος, δίδεται έμφαση στο περιβάλλον και τις περιβαλλοντικές δραστηριότητες, στη διατήρηση του πευκώνα, στον καθαρισμό και την αξιοποίηση των λιμνών, στην τοποθέτηση υπαίθριων καθιστικών και παρατηρητηρίων. Στη Ζώνη 6 Πολιτισμός Α – Λόφος, δυναμική λειτουργία χώρων για πολιτιστικές εκδηλώσεις και εκπαιδευτικές δραστηριότητες, σχεδιασμός χώρου υπαίθριων εκθέσεων. Στη Ζώνη 7 Αθλητισμός – Περιοχή ΟΑΕΔ, επανασχεδιασμός αθλητικών χώρων και επανάχρηση κενών κτιρίων ΟΑΕΔ. Στη Ζώνη 8 Χώρος Στάθμευσης. Μεταφορά του υπάρχοντος χώρου στάθμευσης πλησίον του χώρου της εισόδου στη Λ. Φυλής και επανασχεδιασμός αυτού ώστε να εξυπηρετείτε επαρκώς η χρήση των παιδικών κατασκηνώσεων.

Για την κάθε ζώνη έχει καθοριστεί η ανάγκη αρχιτεκτονικού ή σχεδιασμού τοπίου (landscape design), με βάση τα στοιχεία που αναλύθηκαν προηγουμένως για την κάθε ζώνη και το κάθε στοιχείο του πάρκου.

1. Αξιοποίηση εγκαταστάσεων, οργάνωση νέων δραστηριοτήτων, αύξηση επισκεψιμότητας/πόρων.
2. Διαμόρφωση και φροντίδα πεζοδρόμων/ποδηλατοδρόμων.
3. Ενίσχυση εκδηλώσεων αναψυχής/πολιτισμού/εκπαίδευσης (θέατρο, καταστήματα, “κιβωτός”) και επαρκής ενημέρωση.
4. Βελτίωση/Αναβάθμιση αθλητικών εγκαταστάσεων.
5. Ενίσχυση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και δραστηριοτήτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης για παιδιά και εφήβους.
6. Χαμηλό αντίτιμο επίσκεψης και αγορών εντός του πάρκου με σκοπό την αύξηση της επισκεψιμότητας.
7. Διαμόρφωση των ορίων με ενιαίες περιφράξεις και κατάργηση τυχαίων περιφράξεων και εισόδων στο πάρκο, ώστε να ενισχυθεί η ασφάλεια και η συντήρηση του.
8. Διαχωρισμός σε σαφείς λειτουργικές ζώνες ανάλογα με τις δραστηριότητες που συγκεντρώνει η καθεμία και την ενίσχυση/βελτίωση του υπαίθριου δημόσιου χώρου .
9. Ανάδειξη του πάρκου σε εξέχοντα αστικό ανοιχτό χώρο με ιδιαίτερη σημασία για όλη την πόλη.
10. Βελτιστοποίηση κτιριακού αποθέματος, υποδομών και εξοπλισμού του πάρκου σύμφωνα με τα σύγχρονα πρότυπα.

Προτάσεις Επανασχεδιασμού και Αναζωογόνησης

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΓΡΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ: ΒΡΩΜΙΚΕΣ-ΑΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΤΕΣ ΛΙΜΝΕΣ

ΑΕΥΝΔΕΤΑ ΥΔΑΤΑ

ΑΠΟΚΟΜΜΕΝΟ/ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΜΕΝΟ ΚΑΝΑΛΙ

ΣΕΝΑΡΙΟ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ: ΣΥΝΔΕΣΗ ΛΙΜΝΩΝ-ΚΑΝΑΛΙΟΥ ΜΕ ΤΡΕΧΟΥΜΕΝΑ/ΑΝΑΚΥΚΛΟΥΜΕΝΑ ΝΕΡΑ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΣΥΝΤΡΙΒΑΝΙΩΝ ΣΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΕΙΣΟΔΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΑ
ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ΝΕΡΑ

Προτάσεις Επανασχεδιασμού και Αναζωογόνησης

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΡΑΣΙΝΟΥ

ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ: ΠΑΡΑΜΕΛΗΜΕΝΕΣ-ΑΠΕΡΙΠΟΙΗΤΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΡΑΣΙΝΟΥ

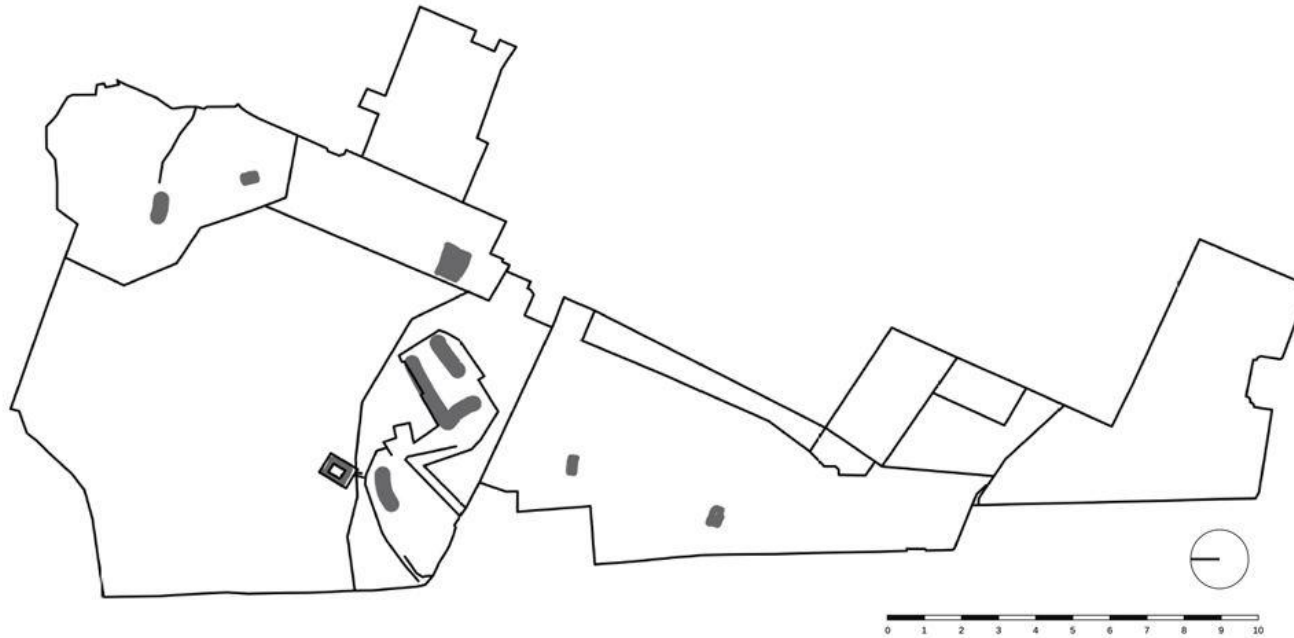
ΑΥΘΑΙΡΕΤΗ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΣΤΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΣΗΜΕΙΑ, ΧΩΡΙΣ ΚΑΝΝΑΒΟ

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΧΩΡΙΣ ΥΨΗΛΗ ΦΥΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΣΚΙΑΣΗ

ΣΕΝΑΡΙΟ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ: ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ/ΠΕΡΙΠΟΙΗΣΗ/ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΥΠΑΡΧΟΝΤΟΣ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΚΑΙ ΠΕΥΚΩΝΑ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΩΝ ΚΑΝΝΑΒΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ΚΑΙ ΑΝΟΙΧΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΑΘΛΗΣΗΣ Η ΑΛΛΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Προτάσεις Επανασχεδιασμού και Αναζωογόνησης

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΠΑΡΧΟΝΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ

ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ: ΣΗΜΕΙΑΚΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ

ΠΑΡΑΜΕΛΗΜΕΝΑ, ΒΑΝΔΑΛΙΣΜΕΝΑ ΚΑΙ ΑΝΕΝΕΡΓΑ ΚΤΙΡΙΑ

ΕΛΛΙΠΕΙΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΛΗΡΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΑΡΚΟΥ

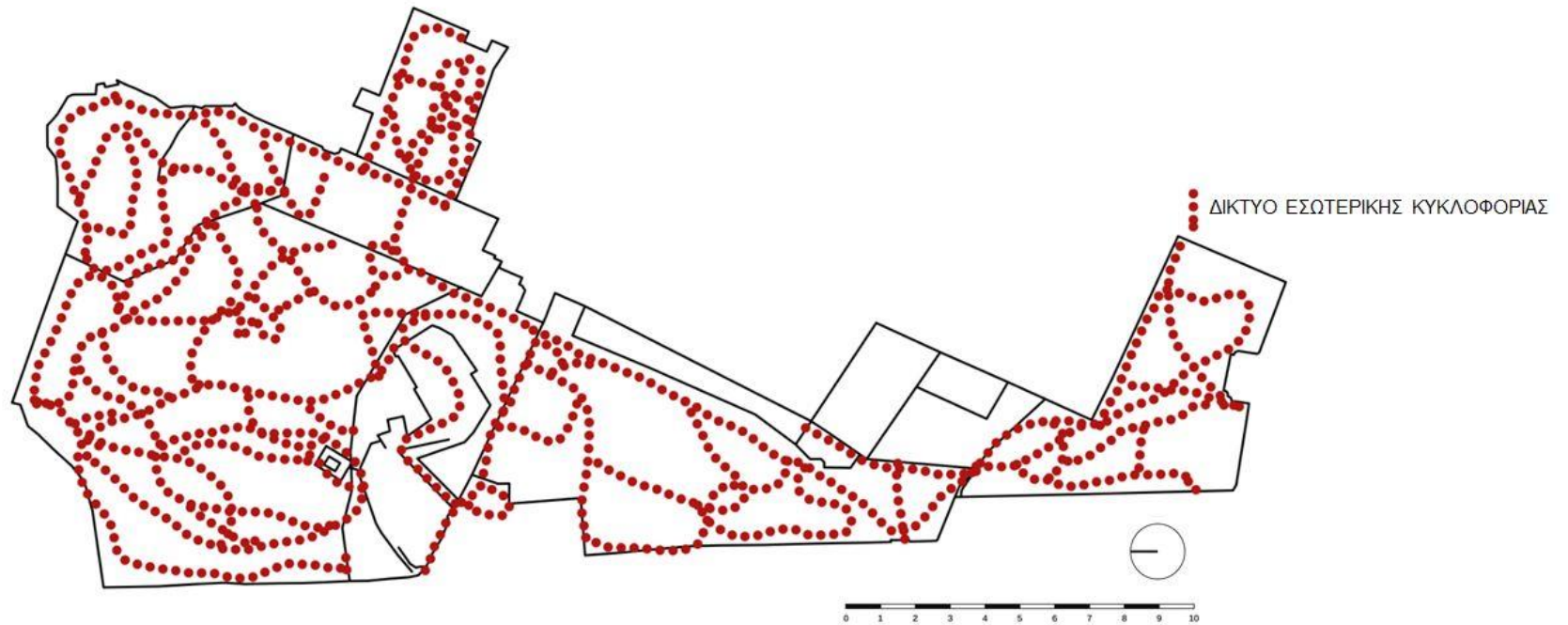
ΣΕΝΑΡΙΟ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ: ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ ΚΤΙΡΙΩΝ ΓΙΑ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥΣ/ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΩΝ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΨΥΧΗΣ

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗΣ: ΞΥΛΙΝΕΣ ΕΛΑΦΡΙΕΣ/ΕΦΗΜΕΡΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

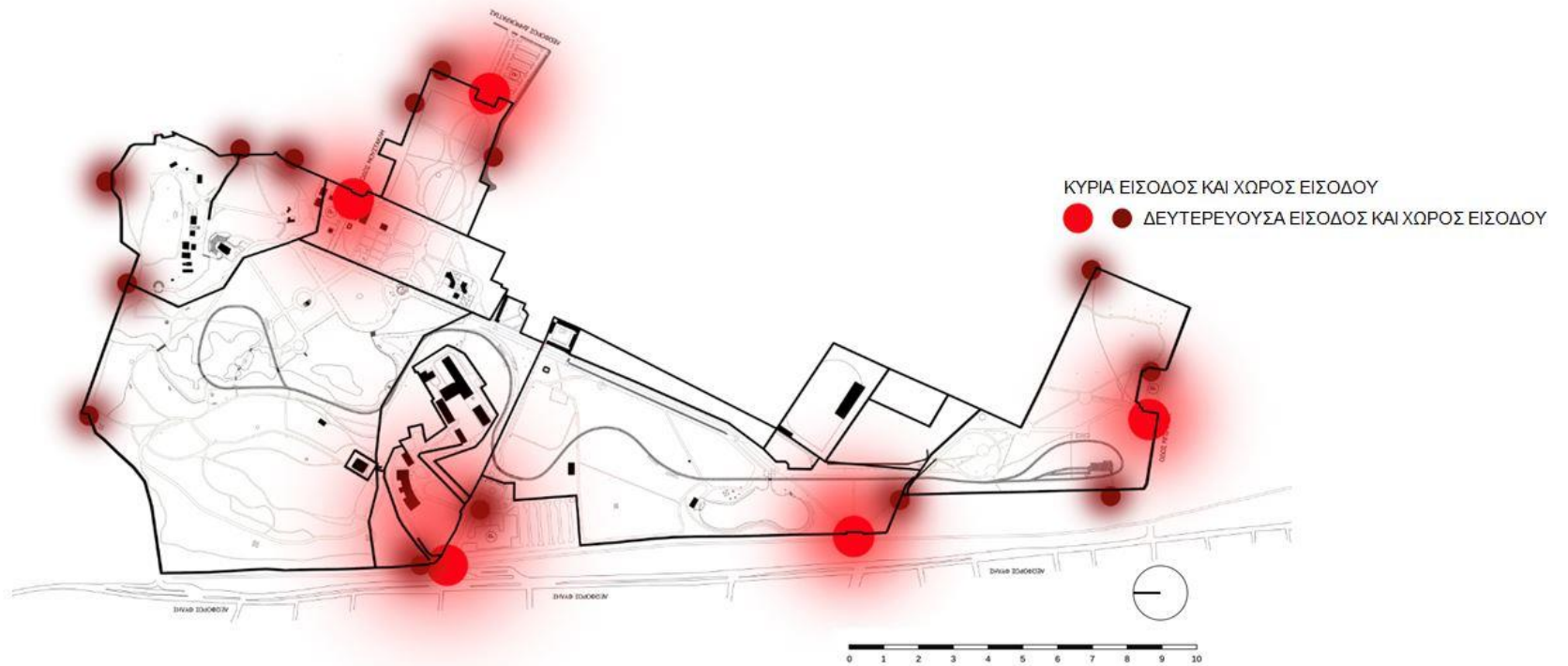
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ

Προτάσεις Επανασχεδιασμού και Αναζωογόνησης

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ
ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ: ΑΧΑΝΕΣ ΔΙΚΤΥΟ ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ, ΑΔΙΑΜΟΡΦΩΤΕΣ ΚΙΝΗΣΕΙΣ
ΣΥΓΧΥΣΗ ΚΙΝΗΣΕΩΝ ΠΕΖΩΝ/ΠΟΔΗΛΑΤΩΝ/ΟΧΗΜΑΤΩΝ
ΣΕΝΑΡΙΟ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ: ΕΠΑΝΑΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ ΜΕ ΙΔΑΝΙΚΟ ΠΛΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΛΑΚΟΣΤΡΩΣΗ
ΣΑΦΗΣ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΚΙΝΗΣΕΩΝ ΠΕΖΩΝ/ΠΟΔΗΛΑΤΩΝ/ΑΜΕΑ
ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΚΙΝΗΣΗΣ ΜΕ ΠΟΛΛΑΠΛΑ ΜΕΣΑ/ΕΝΑΛΛΑΓΗ ΤΟΠΙΩΝ/ΕΥΚΟΛΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ
ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΣΗΜΕΙΑ ΤΟΥ ΠΑΡΚΟΥ

Προτάσεις Επανασχεδιασμού και Αναζωογόνησης

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΙΣΟΔΩΝ/ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ

ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ: ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΕΙΣΟΔΟΙ

ΣΥΓΧΥΣΗ ΣΗΜΕΙΩΝ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΕΖΩΝ

ΑΚΑΘΟΡΙΣΤΟΙ ΧΩΡΟΙ ΕΙΣΟΔΟΥ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΧΩΡΙΣ ΙΔΙΑ ΣΗΜΑΣΙΑ/ΠΡΟΒΟΛΗ

ΣΕΝΑΡΙΟ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ: ΑΝΑΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΧΩΡΩΝ ΕΙΣΟΔΟΥ ΣΕ ΟΣΑ ΣΗΜΕΙΑ ΕΙΝΑΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΙ

ΜΕ ΒΑΣΗ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

ΣΑΦΗΣ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΣΗΜΕΙΩΝ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΟΧΗΜΑΤΩΝ/ΜΜΜ/ΠΕΖΩΝ/ΠΟΔΗΛΑΤΩΝ

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ Ή ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΣΗΜΕΙΩΝ ΕΙΣΟΔΟΥ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΙΣ ΝΕΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ

Προτάσεις Επανασχεδιασμού και Αναζωογόνησης

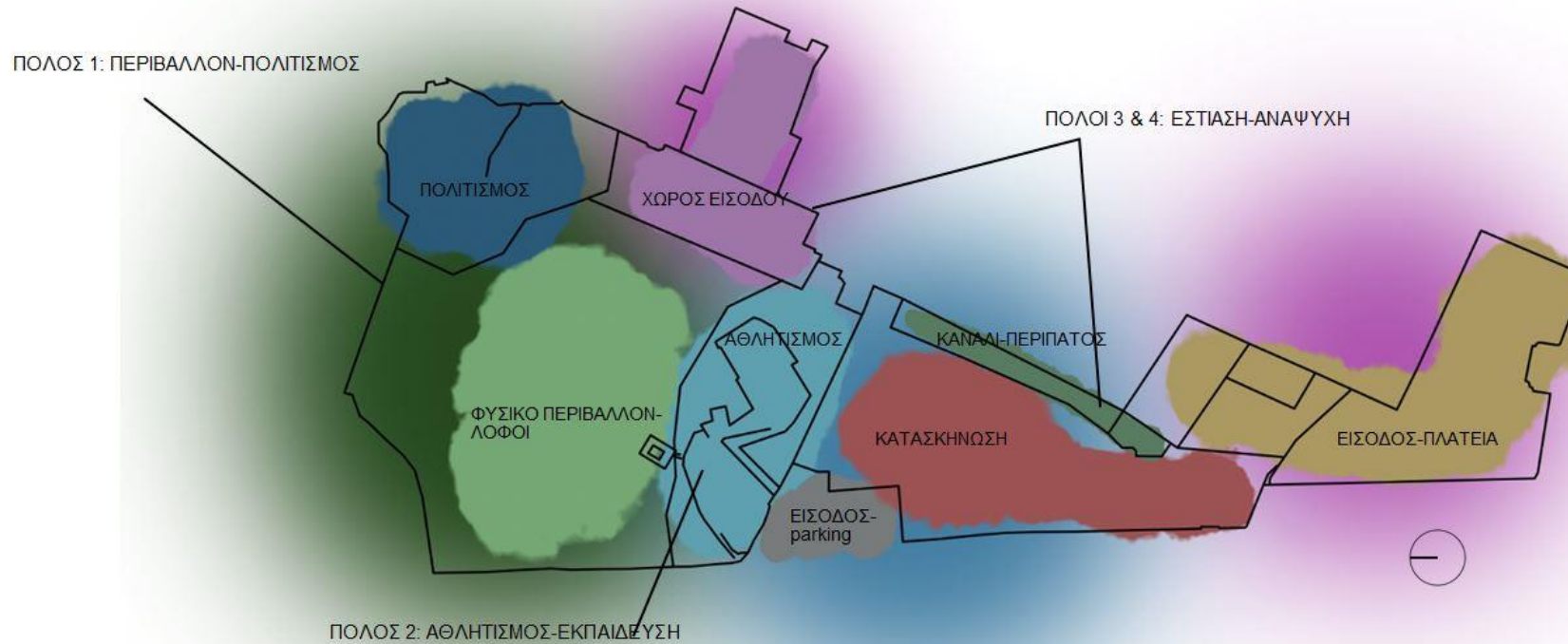

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΧΩΡΩΝ

ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ: ΤΕΡΑΣΤΙΑ ΕΚΤΑΣΗ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΧΩΡΩΝ, ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗ
ΑΝΟΙΚΤΟΙ ΧΩΡΟΙ ΧΩΡΙΣ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ, ΣΥΓΧΥΣΗ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ
ΕΝΤΟΝΟΤΕΡΗ ΧΡΗΣΗ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΜΕ ΚΑΘΟΡΙΣΜΕΝΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ

ΣΕΝΑΡΙΟ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ: ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ
ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΣ ΑΣΤΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΝ ΣΤΑΣΗΣ
ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΧΩΡΩΝ ΚΙΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΝΑΟΙΚΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΑΤΑΛΛΗΛΩΝ ΓΙΑ ΥΠΑΙΘΡΙΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Προτάσεις Επανασχεδιασμού και Αναζωογόνησης

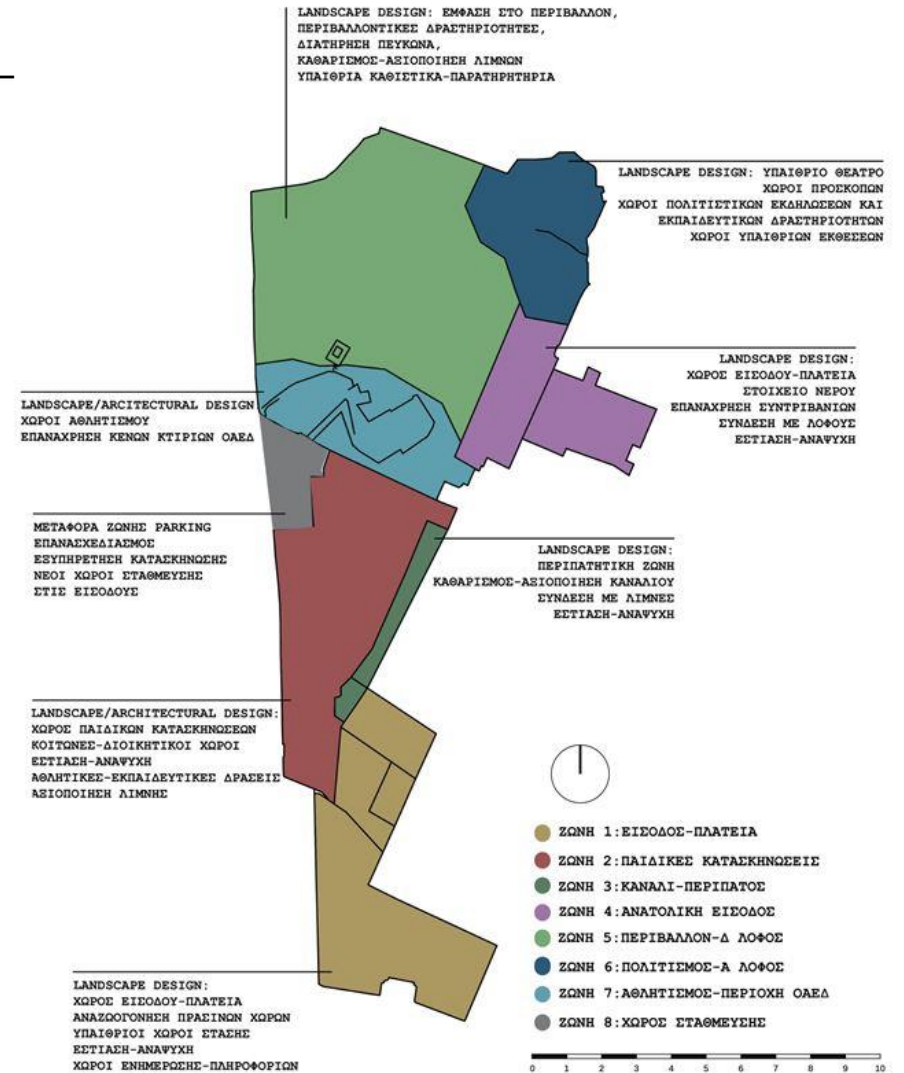
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΥ/ΝΕΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ

ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ: ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ, ΣΥΓΧΥΣΗ/ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΧΡΗΣΕΩΝ
ΑΝΕΚΜΕΤΑΛΕΥΤΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ, ΕΛΛΕΙΨΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ
ΑΚΑΘΟΡΙΣΤΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΑΠΕΥΘΥΝΟΝΤΑΙ ΣΕ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΟΜΑΔΕΣ
ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ Ή ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΣΕΝΑΡΙΟ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ: ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΠΟΛΩΝ/ ΚΕΝΤΡΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ
ΕΝΤΑΞΗ ΝΕΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΚΑΛΥΠΤΟΥΝ ΕΥΡΥ ΦΑΣΜΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ
ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΧΡΗΣΕΩΝ ΕΠΙΒΛΑΒΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΠΑΡΚΟΥ

Προτάσεις Επανασχεδιασμού και Αναζωογόνησης

- Αξιοποίηση εγκαταστάσεων, οργάνωση νέων δραστηριοτήτων, αύξηση επισκεψιμότητας/τόρων
- Διαμόρφωση και φροντίδα πεζοδρόμων/ποδηλατοδρόμων
- Ενίσχυση εκδηλώσεων αναψυχής/πολιτισμού/εκπαίδευσης (θέατρο, καταστήματα, "κιβωτός") και επαρκής ενημέρωση
- Βελτίωση/Αναβάθμιση αθλητικών εγκαταστάσεων
- Ενίσχυση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και δραστηριοτήτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης για παιδιά και εφήβους
- Χαμηλό αντίτιμο επίσκεψης και αγορών εντός του πάρκου με σκοπό την αύξηση της επισκεψιμότητας
- Διαμόρφωση των ορίων με ενιαίες περιφράξεις και κατάργηση τυχαίων περιφράξεων και εισόδων στο πάρκο, ώστε να ενισχυθεί η ασφάλεια και η συντηρησή του
- Διαχωρισμός σε σαφείς λειτουργικές ζώνες ανάλογα με τις δραστηριότητες που συγκεντρώνει η καθεμία και την ενίσχυση/βελτίωση του υπαίθριου δημόσιου χώρου (διάγραμμα)
- Ανάδειξη του πάρκου σε εξέχοντα αστικό ανοιχτό χώρο με ιδιαίτερη σημασία για όλη την πόλη
- Βελτιστοποίηση κτιριακού αποθέματος, υποδομών και εξοπλισμού του πάρκου σύμφωνα με τα σύγχρονα πρότυπα

3.14. Πρόταση Αρχιτεκτονικής Σύνθεσης - Master Plan

Το Μητροπολιτικό Πάρκο εκ του φυσικού του λειτουργεί ως ένας αμφιθεατρικός γήλοφος κατά άξονα Βορρά – Νότου. Η ανάγλυφη μορφολογία του το αναδεικνύει σε μία ζωντανή οντότητα που εξελίσσεται, αναπτύσσεται και διαμορφώνεται εντός ενός μεταβαλλόμενου στοιχείου. Πρόκειται για ένα δυναμικό σύστημα που μεταλλάσσεται στο χρόνο και ο χρόνος νοείται ως δυναμική συνιστώσα στη συνθετική διαδικασία.

Η γεωμορφολογία του Πάρκου μέσω των ισοϋψών που παρουσιάζει από τους λόφους του έως βαθύτερο σημείο των λιμνών οδηγεί σε ένα τόσο δυναμικό περιβάλλον κινήσεων και δυνάμεων, το οποίο λαμβάνεται υπόψη τόσο για την βασική αρχή του σχεδιασμού του έργου όσο και για την επίπλωση.

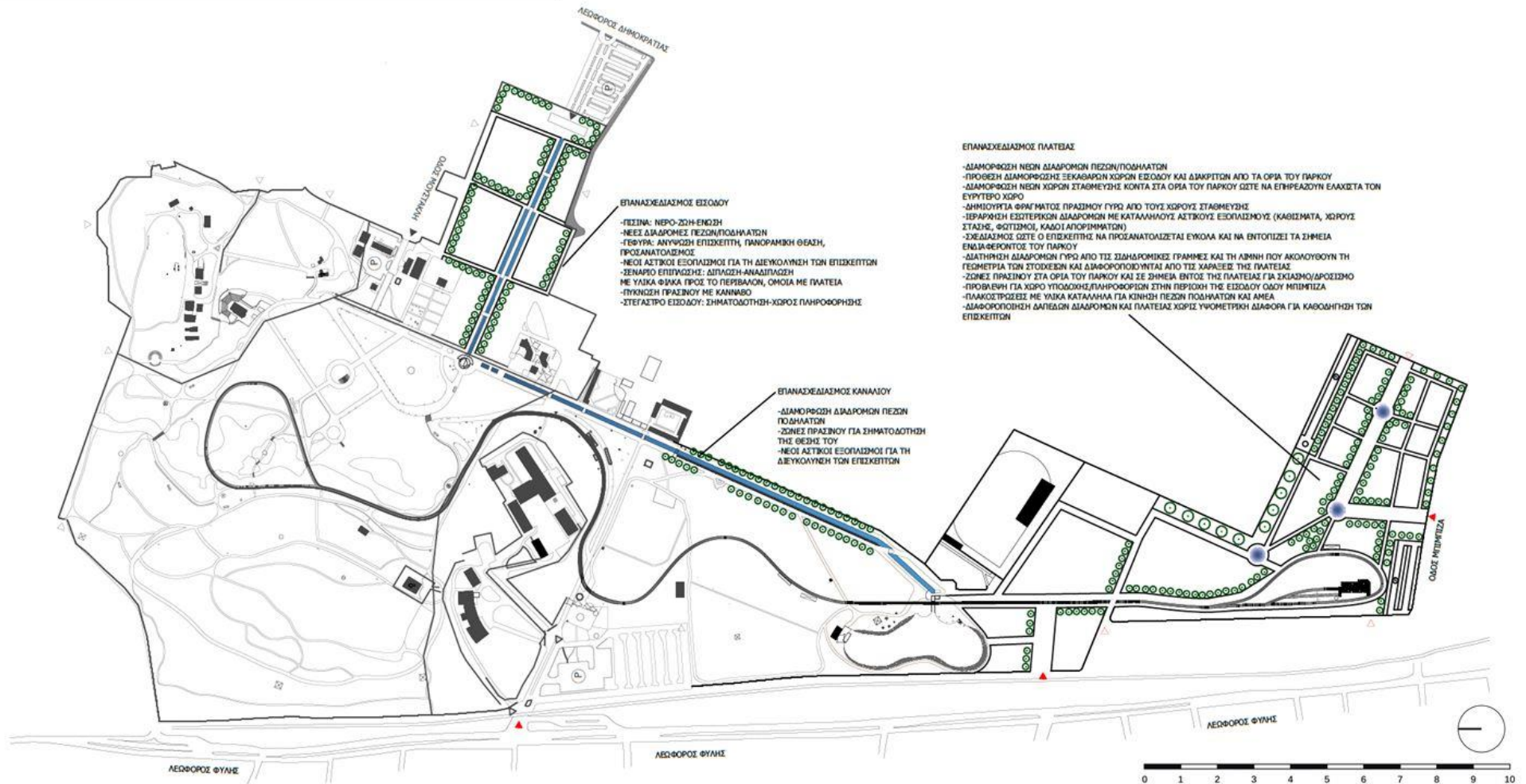
Ως πρόταση σχεδιασμού επιλέχθηκαν οι ζώνες 1,3 και 4, οι οποίες αποτελούν τους μεγαλύτερους χώρους εισόδου και τη σύνδεσή τους μέσω του καναλιού. Στην είσοδο-πλατεία της ζώνης 1, (νότια είσοδο οδός Μπίμπιζα) έγινε αναδιαμόρφωση των διαδρομών, πύκνωση του πρασίνου, νέος χώρος στάθμευσης, “προστατευμένος” με ζώνη πρασίνου προς το πάρκο και προστέθηκαν τρία νέα σιντριβάνια . Έχει γίνει ιεράρχηση των εσωτερικών διαδρομών, ώστε ο επισκέπτης να προσανατολίζεται εύκολα και να εντοπίζει τα σημεία ενδιαφέροντος, ενώ έχουν διατηρηθεί και οι διαδρομές γύρω από τη λίμνη και τη σιδηροδρομική γραμμή. Υπάρχει πρόβλεψη για χώρο υποδοχής και πληροφοριών και τα δάπεδα του χώρου της πλατείας θα διαφοροποιούνται από αυτά των διαδρομών για την καλύτερη καθοδήγηση των επισκεπτών. Στη ζώνη 3 του καναλιού, συνεχίζεται η πύκνωση του πρασίνου με τον ίδιο κάνναβο και συχνότητα ώστε να σηματοδοτηθεί από μια ζώνη πρασίνου, ενώ οι διαδρομές γύρω από αυτό αναδιαμορφώνονται και αναβαθμίζονται με νέους εξοπλισμούς για τη διευκόλυνση των επισκεπτών. Στη ζώνη 4 της ανατολικής εισόδου στο πάρκο, από τη Λεωφόρο Δημοκρατίας, πραγματοποιείται επανασχεδιασμός για τη σύνδεση μέσω του υγρού στοιχείου και προτείνεται κεντρική επιμήκης πισίνα που ακολουθεί τη λογική του καναλιού, με γέφυρες/περάσματα που θα ανυψώνουν τον επισκέπτη και θα προσφέρουν πανοραμική θέα. Στην είσοδο τοποθετείται ένα στέγαστρο τόσο για τη σηματοδότηση της όσο και για να μπορεί να λειτουργεί και ως χώρος ενημέρωσης και πληροφοριών. Η επεξεργασία αυτή γίνεται κλίμακα 1/1000. Προχωρώντας σε περαιτέρω επεξεργασία και σχεδιασμό της ζώνης 4 σε κλίμακα 1/500 διακρίνεται ο διαχωρισμός των υλικών της πλατείας και των διαδρομών. Οι επιλογές των υλικών στρέφονται προς ανακυκλώσιμα και φιλικά προς το περιβάλλον υλικά, όπως το ξύλο, το πατημένο ή το ανακυκλωμένο τσιμέντο. Το νερό καταλήγει στο σιντριβάνι που ήδη υπάρχει και από εκεί

στο κανάλι, και παρουσιάζει διαβαθμίσεις στο πλάτος του για να νοηματοδοτήσει τόσο της διακυμάνσεις της ζωής όσο και τις εναλλαγές στις εμπειρίες που μπορεί να προσφέρει το πάρκο. Ο κάρναβος του ξύλινου deck της πλατείας έχει καθοριστεί από όλα τα στοιχεία με τα οποία γειτνιάζει το πάρκο και αντίστοιχα έχουν τοποθετηθεί και οι φυτεύσεις. Ξεχωρίζει η θέση του στεγάστρου της εισόδου, και η επίπλωση των ανοικτών χώρων που γίνεται σε συνέχεια των λωρίδων του δαπέδου.

Το σενάριο της επίπλωσης ακολουθεί τη λογική της πτύχωσης – εκπτώχωσης (χρήση φιλοσοφικής προσέγγισης του **Deleuze**), που ουσιαστικά δεν είναι μία αντίθετη έννοια αλλά η προέκταση της πτύχωσης σε μία άλλη πτύχωση, όπου τα καθιστικά, τα παρτέρια ή οι πίνακες ανακοινώσεων φαίνεται να έχουν προκύψει είτε ανασηκώνοντας τις ώριδες του δαπέδου είτε “σπρώχνοντας” ώστε να δημιουργηθούν πτυχώσεις. Οι πτυχώσεις αυτές προτείνονται ώστε να νοηματοδοτήσουν τις πολλαπλές εμπειρίες που προσφέρει το πάρκο, τις εναλλαγές τοπίων, τις διαφορετικές δραστηριότητες που μπορεί να φιλοξενήσει και τις ευκαιρίες που παρέχει στους επισκέπτες του τόσο για εκπαίδευση όσο και για αναψυχή. Σε πραγματικό χρόνο αυτό μεταφράζεται με τους τρόπους που μπορεί κάποιος να χρησιμοποιήσει αυτά τα καθιστικά: μπορεί να καθίσει, να ξαπλώσει να σταθεί μπροστά τους όρθιος, να περάσει ανάμεσα τους ή και από πάνω τους. Ένα τελευταίο στοιχείο που αποτέλεσε πηγή έμπνευσης για αυτή τη διαμόρφωση.

Τέλος, για τη φύτευση της πλατείας επιλέχθηκαν δεντρολίβανο, λεβάντα και ακακίες, τόσο για τους χρωματισμούς τους, όσο και για την ανθεκτικότητά τους και τις θεραπευτικές και χαλαρωτικές ιδιότητές τους.

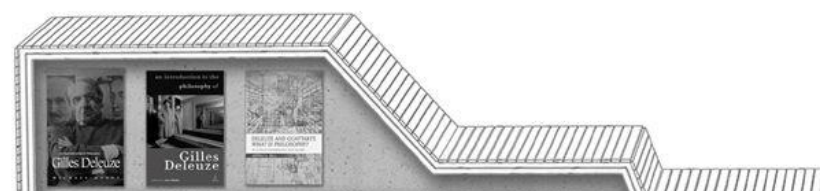
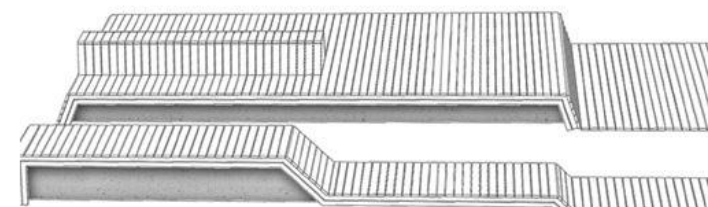
Master Plan

Master Plan

Επίπλωση - Φύτευση

Ξύλινο deck

Τσιμεντόπλακες

Δεντρολίβανο

Λεβάντα

Ακακία

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ - ΠΡΟΤΑΣΗ

Η ποιότητα του δημόσιου χώρου αντανακλά το επίπεδο διαβίωσης των πολιτών της εκάστοτε πόλης, «αποτυπώνει την ταυτότητα της και συνιστά προνομιακό χώρο προβολής των οικονομικών πολιτικών και κοινωνικών σχέσεων». Ενώ δίνοντας έμφαση στο δημόσιο χώρο υλοποιείται το δικαίωμα του πολίτη να αποκαταστήσει την ποιότητα της καθημερινής του ζωής στην πόλη και την γειτονιά του.²⁹

Ο υπερτοπικός του χαρακτήρας και η μεγάλη περιβαλλοντική του αξία του Μητροπολιτικού Πάρκου «Αντώνη Τρίτση» καθιστά αναγκαία τη διασφάλιση του δημόσιου χαρακτήρα του και της ελεύθερης και ανεμπόδιστης χρήσης του για τους κατοίκους όλης της Αττικής.

Το Μητροπολιτικό Πάρκο Περιβαλλοντικών και Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων και Ανάπτυξης Κοινωνικής Οικονομίας «Αντώνης Τρίτσης» αποτελεί ένα μοναδικό πόλο χλωρίδας και πανίδας αλλά και πολιτισμού, σε μία κατά τεκμήριο μειονεκτική «γειτονιά». Έχει τη δυναμική και χρειάζεται να μετέχει ενεργά έχοντας το ρόλο ενός σημαντικού κόμβου σε ένα δίκτυο μικρότερων και μεγαλύτερων χώρων, ακόμη και νησίδων που με τον κατάλληλο σχεδιασμό θα λειτουργήσει ως ένας πράσινος αντιδραστήρας, «ένα σύμπλεγμα πρασίνου» το οποίο θα ενισχύσει την ποιότητα ζωής των πολιτών και την τοπική οικονομία. Κρίνεται λοιπόν σκόπιμο να ενταχθεί εις τον χάρτη αξιοθέατων της Αθήνας, να ληφθεί υπόψη ως ένα ιδιαίτερος τύπος που συνδέει το περιβάλλον με τον πολιτισμό και να αντιμετωπιστεί από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς με την δέουσα σημασία που αρμόζει σε ένα θησαυρό φύσης και πολιτισμού. Το «HYDE PARK»³⁰ βρίσκεται στην καρδιά του Λονδίνου, το Μητροπολιτικό Πάρκο «Αντώνης Τρίτσης»³¹ βρίσκεται στην καρδιά του λεκανοπεδίου της Αττικής.

²⁹ Μέλισσας, Δ., (2009), *Το Αστικό Πράσινο και η διαχείρισή του από τους ΟΤΑ*, Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Αθήνα, [ebook] Διαθέσιμο στο https://www.ita.org.gr/el/oldsite/library/downloads/Docs/ΑΣΤΙΚΟΠΡΑΣΙΝΟΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΟΤΑ_ΜΕΛΕΤΗ_2009, [Πρόσβαση 7 Σεπτεμβρίου 2021], σ. 1

³⁰ Hyde Park, Διαθέσιμο στο <https://www.royalparks.org.uk/parks/hyde-park>, [Πρόσβαση 6 Αυγούστου 2021]

³¹ Μητροπολιτικό Πάρκο «Αντώνης Τρίτσης», Διαθέσιμο στο <http://www.parkotritsis.gr>, [Πρόσβαση 6 Απριλίου 2021]

Μητροπολιτικό Πάρκο «Αντώνης Τρίτσης» - Πανοραμική θέα

Πηγή:https://www.youtube.com/watch?v=HgkZ2VsCsk0&ab_channel=TasosFotakis%7CDroneWorks%7CTra%7Cvel

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ

- Αθανασίου, Ε., (2015), *Η Πόλη και η Φύση*, Διαθέσιμο στο <http://ikee.lib.auth.gr/record/313303/files/Kallipos.pdf>. [Πρόσβαση 14 Νοεμβρίου 2021]
- Ανδρικοπούλου Ε., Γιαννακού Α., Καυκαλάς, Γ. και Πιτσιάβα-Λατινοπούλου, Μ., (2014), *Πόλη και Πολεοδομικές Πρακτικές για τη Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη*, 2η Έκδοση, Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα.
- Μέλισσας Δ. (2009), *Το Αστικό Πράσινο και η διαχείρισή του από τους ΟΤΑ*, Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Αθήνα, [ebook] Διαθέσιμο στο https://www.ita.org.gr/el/oldsite/library/downloads/Docs/ΑΣΤΙΚΟΠΡΑΣΙΝΟΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΟΤΑ_MEΛΕΤΗ_2009, [Πρόσβαση 7 Σεπτεμβρίου 2021]
- Μπελαβίλας, Ν. και Βαταβάλη, Φ. (2009), *Πράσινο και ελεύθεροι χώροι στην πόλη*, WWF HELLAS, [ebook] Διαθέσιμο στο https://www.contentarchive.wwf.gr/images/pdfs/Odigos_AstikoPrasino.pdf
- Παπαγρηγορίου Β. (2011), *Πολεοδομία*, Εκδόσεις Σάκουλα Αθήνα – Θεσσαλονίκη
- Σερράος, Κ., (2018), *Επίσημος Σχεδιασμός και bottom up πρακτικές. Μία αντιθετική πορεία στην Ελλάδα του 21ου αιώνα*; στη Συλλογή Κειμένων για τον Χωρικό Σχεδιασμό – Θαλάσσιος Χώρος Παράκτιο Αστικό Μέτωπο Πόλεις Λιμάνια, Θεοδωρά, Γ. (επιμ.) ΕΜΠ, Αθήνα, Αθήνα Διαθέσιμο στο https://www.researchgate.net/profile/Yiota-Theodora/publication/347666531_Theodora_Yiota_ed_2018_Maritime_Space_Urban_Coastal_Front_Port_Cities_A_Collection_of_Texts_on_Spatial_Planning_National_Technical_University_of_Athens_NTUA_School_of_Architecture_Urban_Planning_Research/links/5fe31127299bf14088375fb4/Theodora-Yiota-ed-2018-Maritime-Space-Urban-Coastal-Front-Port-Cities-A-Collection-of-Texts-on-Spatial-Planning-National-Technical-University-of-Athens-NTUA-School-of-Architecture-Urban-Plan.pdf [Πρόσβαση:14 Νοεμβρίου 2021]
- Castels, M., (2000), *Urban Sustainability in the information age*, City.
- Campbell, S., (2003), *Green Cities, growing cities, just cities? Urban planning and the contradictions of development*, στο Campbell, S. και Fainstein, S. (επιμ) *Readings in planning Theory*, 2^η Έκδοση, Oxford: Backwell Publishing
- WPP2019_Highlights, Διαθέσιμο στο https://population.un.org/wpp/Publications/Files/WPP2019_Highlights.pdf, [Πρόσβαση 25 Νοεμβρίου 2021].

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

- ΝΟΜΟΣ 4277/2014, Νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας – Αττικής, Διαθέσιμο στο <https://www.kodiko.gr/nomothesia/document/82624/nomos-4277-2014>

-Ν. 4414/2016 Διαθέσιμο στο <https://www.kodiko.gr/nomothesia/document/237723/nomos-4414-2016>

-Ν. 4447/2016 Διαθέσιμο στο https://www.kodiko.gr/nomologia/download_fek?f=fek/2016/a/fek_a_241_2016.pdf&t=5af4c44025ec49cf073fe8e7c42e61ef

-Κοινή Υπουργική Απόφαση 5711/21.02.2017 Διαθέσιμη στο <http://www.et.gr/idocs-nph>

-Τεχνική Έκθεση αίτηση προέγκρισης του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου (ΕΧΣ) του Πάρκου Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης «Αντώνης Τρίτσης» Ιούνιος 2018

-ΑΔΑ 6ΟΥ64653Π8-Ο8Ω, Προέγκριση Ειδικού Χωρικού Σχεδίου του Πάρκου Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης «Αντώνης Τρίτσης», ΑΠ: ΥΠΕΝ/ΔΣΜΠ/1894/6/21.01.2019.

-ΦΕΚ 20/19.01.1996, ΖΟΕ ΠΑΡΚΟΥ ΤΡΙΤΣΗ

-ΦΕΚ 221/11.03.1996, Έγκριση Πολεοδομικής Μελέτης Ζώνης Ειδικής Χρήσης Δήμου Ηλίου.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

-ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ 3 ΔΗΜΟΣ ΗΛΙΟΝ 2014 – 2019, Διαθέσιμο στο <https://www.ilion.gr>

-ΣΒΑΚ ΗΛΙΟΥ 4η Διαβούλευση Διαθέσιμο στο <https://svak-iliou.com>

-ΣΒΑΚ ΗΛΙΟΥ 4η Διαβούλευση, Διαθέσιμο στο <https://svakiliou.files.wordpress.com>

-ADVANCE Τοπικό Σχέδιο Δράσης για το Δήμο Αγίων Αναργύρων – Καματερού, Διαθέσιμο στο <https://mycovenant.eumayors.eu>

-ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ 2 ΔΗΜΟΣ ΑΓ. ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ-ΚΑΜΑΤΕΡΟΥ 2019 – 2023, Δημόσια Διαβούλευση, Διαθέσιμο στο <https://agan.gov.gr/assets/images/uploads/article3786>

ΑΡΘΡΑ

-Ioannou, D., Georgi, J., Serraos, K., (2013), *The environmental Awareness Park “Antonis Tritsis” in Athens: redesigning its role and form*, in the International Conference on Changing Cities”: Spatial, morphological, formal & socio-economic dimensions, ISBN 978-960-6865—65-,7 pg. 1079-1092

-Πάρκο Τρίτση: Ένα στοίχημα για την Αττική, το περιβάλλον, τον άνθρωπο, την πολιτεία», στο ECOTEC, Φεβρουάριος 2011.

-Πάρκο Τρίτση: Κιβωτός Παλαιοί σπόροι για νέες καλλιέργειες, στο Αειφόρος Ανάπτυξη, Ιούλιος-Αύγουστος – Σεπτέμβριος 2011.

-Πάρκο Τρίτση: Μία όαση στη Δυτική Αττική, πρόκληση για ποιότητα ζωής, στο ..., Μάρτιος 2010

-Πάρκο Τρίτση: Το Hyde Park της Αθήνας, στο Α΄ Περιβάλλον, Απρίλιος 2010.

-Πάρκο Τρίτση: Ένα σπάνιο οικοσύστημα ξαναζεί στην Αττική, στην εφημερίδα Έθνος 24.10.2010.

-Πάρκο Τρίτση: Ανθίζει ξανά το πάρκο Τρίτση, στο Real News, 08.05.2011.

Antonis Tritsis Park: Gresh hope for the Antonis Tritsis Park as new management takes the helm, in Heraid Tribune, 29.03.2011.

-Ένα πανέμορφο οικολογικό πάρκο για όλη την Αθήνα χρειάζεται την βοήθεια όλων μας, στο Αθηναϊκό Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων Διαθέσιμο στο <https://www.amna.gr>,

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

- <https://parkotritsis.gr/to-parko/>

<https://www.naturefriends.gr/2017/10/01/%CF%87%CE%AC%CF%81%CF%84%CE%B7%CF%82-%CF%84%CE%BF%CF%85->

[%CF%80%CE%AC%CF%81%CE%BA%CE%BF%CF%85-](https://www.naturefriends.gr/2017/10/01/%CF%87%CE%AC%CF%81%CE%BA%CE%BF%CF%85-%CF%84%CF%81%CE%AF%CF%84%CF%83%CE%B7-%CE%BC%CE%B5-%CF%84%CE%B9%CF%82-%CF%87%CF%81%CE%AE%CF%83%CE%B5%CE%B9/)

[%CF%84%CF%81%CE%AF%CF%84%CF%83%CE%B7-%CE%BC%CE%B5-](https://www.naturefriends.gr/2017/10/01/%CF%87%CE%AC%CF%81%CE%BA%CE%BF%CF%85-%CF%84%CF%81%CE%AF%CF%84%CF%83%CE%B7-%CE%BC%CE%B5-%CF%84%CE%B9%CF%82-%CF%87%CF%81%CE%AE%CF%83%CE%B5%CE%B9/)

[%CF%84%CE%B9%CF%82-%CF%87%CF%81%CE%AE%CF%83%CE%B5%CE%B9/](https://www.naturefriends.gr/2017/10/01/%CF%87%CE%AC%CF%81%CE%BA%CE%BF%CF%85-%CF%84%CF%81%CE%AF%CF%84%CF%83%CE%B7-%CE%BC%CE%B5-%CF%84%CE%B9%CF%82-%CF%87%CF%81%CE%AE%CF%83%CE%B5%CE%B9/)

[-https://www.ornithologiki.gr/el/enhmerwsh-ekpaideush/perivallontiki-ekpaidefsi/gia-tous-ekpaideftikoys/programmata-sti-fysi/110-parko-a-tritsis](https://www.ornithologiki.gr/el/enhmerwsh-ekpaideush/perivallontiki-ekpaidefsi/gia-tous-ekpaideftikoys/programmata-sti-fysi/110-parko-a-tritsis)

[-https://www.royalparks.org.uk/parks/hyde-park](https://www.royalparks.org.uk/parks/hyde-park)

[-https://gsok.gr/%CF%80%CE%AC%CF%81%CE%BA%CE%BF-](https://gsok.gr/%CF%80%CE%AC%CF%81%CE%BA%CE%BF-%CF%84%CF%81%CE%AF%CF%84%CF%83%CE%B7/)

[%CF%84%CF%81%CE%AF%CF%84%CF%83%CE%B7/](https://gsok.gr/%CF%80%CE%AC%CF%81%CE%BA%CE%BF-%CF%84%CF%81%CE%AF%CF%84%CF%83%CE%B7/)

[-https://www.newsbomb.gr/a/data-project-parko-tritsi/](https://www.newsbomb.gr/a/data-project-parko-tritsi/)

[-https://www.ilion.gr](https://www.ilion.gr)

[-https://www.pyrgosvasilissis.gr/environmental-awareness-park](https://www.pyrgosvasilissis.gr/environmental-awareness-park)

[-https://www.athinorama.gr/cityvibe/place.aspx?pid=3000975](https://www.athinorama.gr/cityvibe/place.aspx?pid=3000975)

[-https://www.infokids.gr](https://www.infokids.gr)

[-https://www.asda.gr/elxoro/pyrgosVasil.htm](https://www.asda.gr/elxoro/pyrgosVasil.htm)

<https://www.ethnos.gr/greece/article/114752/anabathmizetaikaiallazeiopshtoparkotritshxrhma-todoteitaimetateyro>

[-https://panorama.statistics.gr/panorama/index.php?language=greek&database=2011](https://panorama.statistics.gr/panorama/index.php?language=greek&database=2011)

https://www.youtube.com/watch?v=HgkZ2VsCsk0&ab_channel=TasosFotakis%7CDroneWorks%7CTravel

[-https://greenagenda.gr/%CF%80%CE%AC%CF%81%CE%BA%CE%BF-a-](https://greenagenda.gr/%CF%80%CE%AC%CF%81%CE%BA%CE%BF-a-%CF%84%CF%81%CE%AF%CF%84%CF%83%CE%B7-%CF%80%CF%81%CE%AC%CF%83%CE%B9%CE%BD%CE%BF-%CF%86%CF%89%CF%82-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CF%80%CE%BB%CE%B1%CF%83%CE%B7/)

[%CF%84%CF%81%CE%AF%CF%84%CF%83%CE%B7-](https://greenagenda.gr/%CF%80%CE%AC%CF%81%CE%BA%CE%BF-a-%CF%84%CF%81%CE%AF%CF%84%CF%83%CE%B7-%CF%80%CF%81%CE%AC%CF%83%CE%B9%CE%BD%CE%BF-%CF%86%CF%89%CF%82-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CF%80%CE%BB%CE%B1%CF%83%CE%B7/)

[%CF%80%CF%81%CE%AC%CF%83%CE%B9%CE%BD%CE%BF-%CF%86%CF%89%CF%82-](https://greenagenda.gr/%CF%80%CE%AC%CF%81%CE%BA%CE%BF-a-%CF%84%CF%81%CE%AF%CF%84%CF%83%CE%B7-%CF%80%CF%81%CE%AC%CF%83%CE%B9%CE%BD%CE%BF-%CF%86%CF%89%CF%82-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CF%80%CE%BB%CE%B1%CF%83%CE%B7/)

[%CE%B3%CE%B9%CE%B1-](https://greenagenda.gr/%CF%80%CE%AC%CF%81%CE%BA%CE%BF-a-%CF%84%CF%81%CE%AF%CF%84%CF%83%CE%B7-%CF%80%CF%81%CE%AC%CF%83%CE%B9%CE%BD%CE%BF-%CF%86%CF%89%CF%82-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CF%80%CE%BB%CE%B1%CF%83%CE%B7/)

[%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CF%80%CE%BB%CE%B1%CF%83%CE%B7/](https://greenagenda.gr/%CF%80%CE%AC%CF%81%CE%BA%CE%BF-a-%CF%84%CF%81%CE%AF%CF%84%CF%83%CE%B7-%CF%80%CF%81%CE%AC%CF%83%CE%B9%CE%BD%CE%BF-%CF%86%CF%89%CF%82-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CF%80%CE%BB%CE%B1%CF%83%CE%B7/)

[-https://www.youtube.com/watch?v=NOSfILHuzDo&ab_channel=TheWeatherNetwork](https://www.youtube.com/watch?v=NOSfILHuzDo&ab_channel=TheWeatherNetwork)

[-https://zsgiannina.gr/wp-content/uploads/2015/10/380-](https://zsgiannina.gr/wp-content/uploads/2015/10/380-)

[%CE%93%CE%B5%CF%8E%CF%81%CE%B3%CE%B9%CE%BF%CF%82-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%A3%CE%AF%CE%BC%CF%89%CE%BD-%CE%A3%CE%AF%CE%BD%CE%B1%CF%82.pdf](#)

[-https://history.arsakeio.gr/index.php/euthyma-sobara/14-2018-07-13-13-34-33](https://history.arsakeio.gr/index.php/euthyma-sobara/14-2018-07-13-13-34-33)

ΠΗΓΕΣ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

-ΕΜΠ - Εργαστήριο Χωρικού Σχεδιασμού και Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών

[-https://panorama.statistics.gr/panorama/index.php?language=greek&database=2011](https://panorama.statistics.gr/panorama/index.php?language=greek&database=2011)

ΠΗΓΕΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

-Προσωπικό αρχείο

[-https://www.athenssocialatlas.gr/](https://www.athenssocialatlas.gr/)

- <https://www.kathimerini.gr/society/>

ΠΗΓΕΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

-Προσωπικό αρχείο